

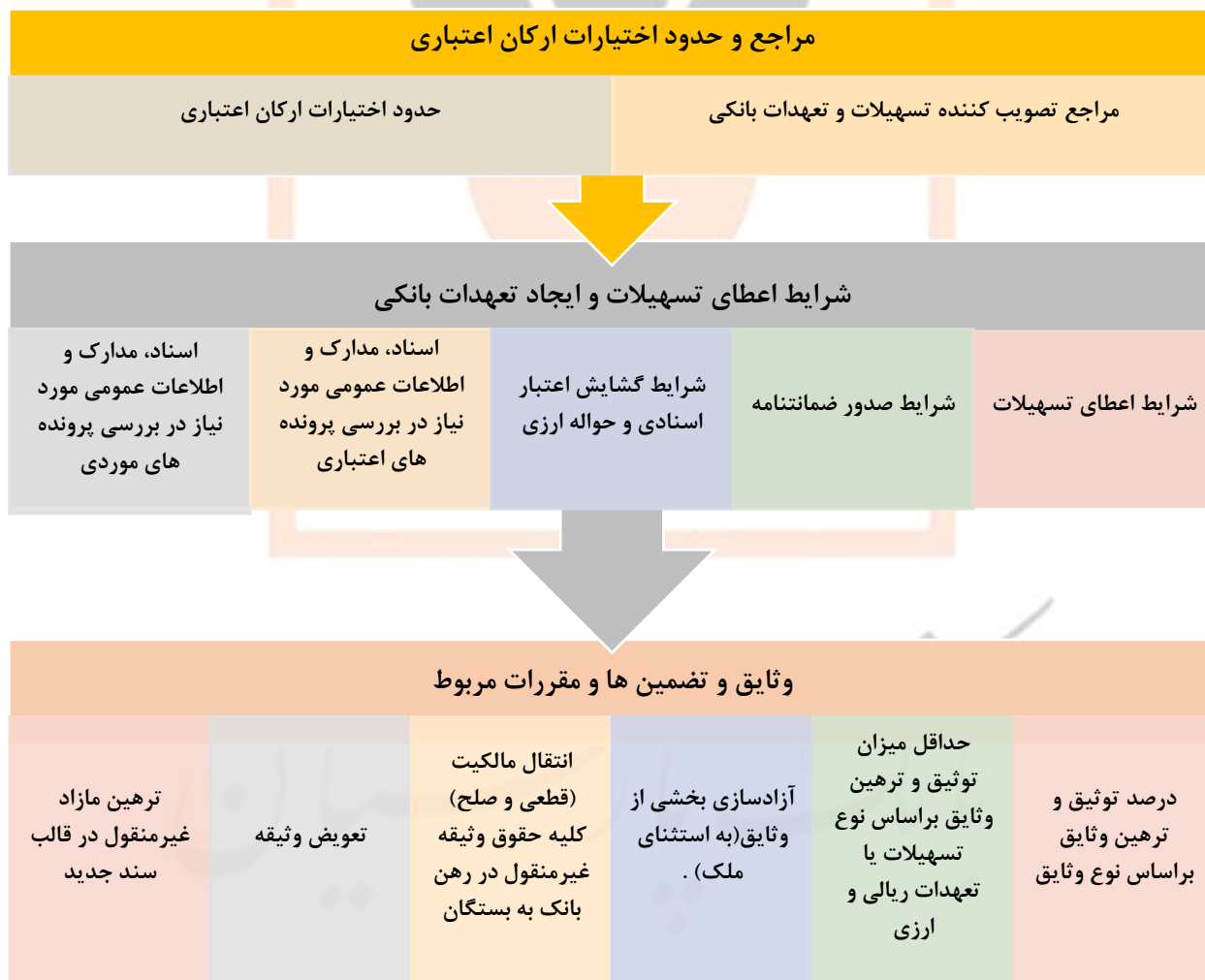
ریسک اعتباری

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

سیاست ها و خط مشی های اعتباری

با عنایت به اهمیت حفظ منافع و مصالح بانک در راستای مفاد دستورالعمل "الزامات ناظر بر حاکمیت شرکتی در موسسات اعتباری" و تسهیل و تسریع در ارائه خدمات اعتباری به مشتریان و رضایت مندی آنان، خط مشی اعتباری با رویکردی پویا، کاربردی و اثر بخش در تعامل با کلیه واحدهای صف و ستاد در جهت نیل به اهداف عالیه بانک تهیه و تدوین شده است. براین اساس در ابتدای هر سال سیاست ها و خط مشی های اعتباری در مجموعه ای تحت عنوان ضوابط اعتباری سال، پس از انجام اصلاحات و بازنگری های مورد نیاز نسبت به سال قبل به تمامی شعب و واحدهای بانک ابلاغ می گردد. برخی از رؤوس کلی سیاست و خط مشی ها که در این مجموعه (ضوابط اعتباری سال ۱۴۰۱) بیان می گردد به شرح ذیل می باشد:

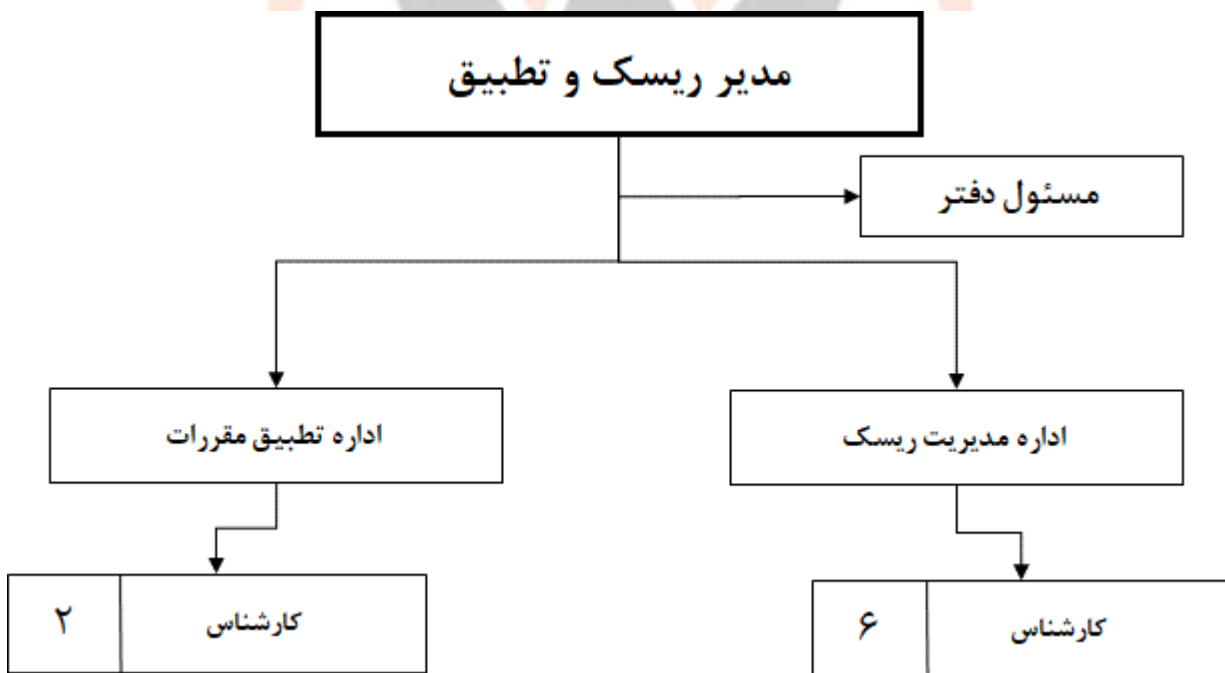
سیاست ها و خط مشی اعتباری

واحد های اجرایی مدیریت ریسک اعتباری

واحدهای سازمانی بانک شامل شعب، مدیریت امور شعب و توسعه محصول، مدیریت اعتبارات بانک و ادارات زیرمجموعه آن که براساس سیاست ها و ضوابط اعتباری مصوب و همچنین حدود اختیارات تعیین شده، در فرآیند پرداخت تسهیلات به مشتریان نقش دارند، از طریق کنترل مدارک و مستندات ارائه شده توسط مشتریان و تهیه گزارش های کارشناسی (اعتبارسنجی) در کنترل ریسک اعتباری بانک سهیم بوده و واحدهای اجرایی مدیریت ریسک اعتباری محسوب می شوند.

مسئولیت تهیه گزارشات مربوط به ریسک اعتباری بر عهده مدیریت ریسک و تطبیق بانک به شرح نمودار زیر می باشد:

بر این اساس مدیریت مزبور اقدام به تهیه و ارائه گزارشات مرتبط با ریسک اعتباری بانک به شرح ذیل، جهت کنترل، ارزیابی و تصمیم گیری به کمیته ریسک می نماید:

- حدود اختیارات سطوح مختلف سازمانی برای تصویب تسهیلات و تعهدات؛
- تحلیل کیفیت اعتباری تسهیلات و تعهدات اعطایی و سرمایه گذاری ها بر اساس طبقات دارایی ها؛
- کیفیت اعتباری اوراق مشارکت، اسناد خزانه اسلامی، صکوک و واحدهای صندوق های سرمایه گذاری و نظایر آن؛
- نوع و مبلغ وثایق اخذ شده از مشتریان اعتباری؛
- مانده تسهیلات بر اساس نسبت مانده تسهیلات (به کسر ذخایر) به ارزش نقد روز آوری شده وثایق؛
- توزیع بخش اقتصادی تسهیلات و سرمایه گذاری ها و تمرکز درون یا برون مرزی آن؛
- توزیع تسهیلات، تعهدات و سرمایه گذاری ها بر اساس نوع صنعت؛

- توزیع تسهیلات بر اساس عقود مشارکتی و مبادله ای و نوع مشتری؛
 - جدول گردش تسهیلات غیر جاری؛
 - توزیع تسهیلات غیر جاری بر اساس بخش های اقتصادی؛
 - گزارش های نرخ نکول تسهیلات بر حسب شعب، مناطق و مرجع تصویب کننده تسهیلات؛
- از آنجایی که واحد های مختلف بانک از سطح شعب تا بالاترین رده سازمانی که هیأت مدیره بانک می باشد در فرآیند تصمیم گیری در خصوص اعطای انواع تسهیلات و تعهدات دارای نقش می باشند، لذا در شناسایی و کاهش ریسک های مرتبط تاثیر گذار می باشند. از این رو به جز واحد مدیریت ریسک که مسئولیت اجرایی مدیریت تمامی ریسک ها را بر عهده دارد، پیاده سازی مراحل اجرایی فرآیند مدیریت ریسک اعتباری در تمام سطوح و واحدهای مختلف بانک (اعم از کمیته اعتباری شعبه، کمیته اعتباری مرکز، کمیته پیگیری و وصول مطالبات مرکز، کمیته عالی اعتباری، هیأت عامل و هیأت مدیره) صورت می پذیرد.
- بر این اساس واحد های اجرایی مدیریت ریسک اعتباری بانک در قالب کمیته های تخصصی به شرح جدول زیر می باشند:

واحد های اجرایی مدیریت ریسک اعتباری		
عنوان	خلاصه شرح اختیارات/مسئولیتها	اعضاء
هیأت مدیره	تصمیم گیری های کلان بانک	اعضای هیأت مدیره
هیأت عامل	تسهیل در امور اجرایی و تصمیم گیری در خصوص مسائل کلان و اساسی	مطابق اساسنامه بانک
کمیته ریسک	نظارت بر شناسایی، ارزیابی و کنترل و مدیریت ریسک و همچنین حصول اطمینان از تطبیق عملیات بانک با قوانین و مقررات و استانداردها و اتخاذ سیاستهای بانک در زمینه مبارزه با پولشویی	یک عضو غیر موظف هیأت مدیره، یک عضو موظف هیأت مدیره (به عنوان نائب رئیس)، معاونین طرح و توسعه، شعب و پشتیبانی، اعتبارات و بانکداری شرکتی، مالی و امور مجامع، بین الملل، فناوری های نوین مالی و اطلاعاتی
کمیته تجهیز منابع و مصارف	بررسی شرایط نقدینگی و اتخاذ تصمیم در مورد سیاست های جذب منابع یا اعطای تسهیلات و همچنین نحوه مدیریت دارایی و بدهی های بانک	یک نفر عضو موظف هیأت مدیره، نماینده مدیر عامل، معاونین مالی و امور مجامع، اعتبارات و بانکداری شرکتی، شعب و پشتیبانی، طرح و توسعه و بین الملل
کمیته اجرایی نظام کنترل های داخلی	اتخاذ تصمیمات اجرایی در زمینه ارتقای سطح کنترل های داخلی بانک، از جمله اتخاذ تصمیم نهایی در مورد سطوح دسترسی کلیه کاربران در تمامی سامانه های نرم افزاری بانک	معاون مالی و امور مجامع، مدیران ریسک، تطبیق و مبارزه با پولشویی، بازرسی و نظارت، مالی و گزارشگری، سازمان و روشها، امور شعب و فروش محصولات و سیستم های نرم افزاری و اطلاعاتی

نماینده مدیرعامل (جانشین با انتخاب مدیرعامل)، معاونین اعتبارات و بانکداری شرکتی (جانشین با انتخاب معاون اعتبارات و بانکداری شرکتی)، شعب و پشتیبانی (جانشین مدیر امور شعب و فروش محصولات) و بین الملل برای پرونده های ارزی (جانشین مدیر عملیات ارزی) در هر حالت حضور ۲ نفر از اعضای اصلی الزامی می باشد.	بررسی و اتخاذ تصمیم در مورد پیشنهاد های اعتباری واصله از ارکان پایین دستی (در محدوده اختیار) و ارائه نظر مشورتی به ارکان بالادستی در خصوص تغییر یا تنظیم سیاست های اعتباری بانک	کمیته عالی اعتباری
نماینده مدیرعامل (جانشین با انتخاب مدیرعامل)، معاونین حقوقی و وصول مطالبات (جانشین مدیر پیگیری و وصول مطالبات)، شعب و پشتیبانی (جانشین مدیر امور شعب و فروش محصولات) و معاون بین الملل برای پرونده های ارزی (جانشین مدیر عملیات ارزی) در هر حالت حضور ۲ نفر از اعضای اصلی الزامی می باشد.	تصمیم گیری در خصوص تعیین تکلیف مطالبات غیر جاری در چارچوب حدود اختیار	کمیته عالی پیگیری و وصول مطالبات
مدیران اعتبارات (جانشین، روسای یکی از ادارات به انتخاب مدیر)، امور شعب و فروش محصولات (جانشین، روسای یکی از ادارات به انتخاب مدیر) و روسای ادارات بررسی های اعتباری / بررسی طرح ها و ابزار های نوین مالی حسب مورد (جانشین: رؤسای یکی از ادارات دیگر به انتخاب مدیر)، مدیر عملیات ارزی برای پرونده های ارزی (جانشین: رئیس اداره عملیات ارزی) و مدیر امور بین الملل برای پرونده های شعب خارج از کشور (جانشین، روسای یکی از ادارات به انتخاب مدیر) در هر حالت حضور ۲ نفر از اعضای اصلی الزامی می باشد.	طرح و تصویب تسهیلات و تعهدات بانک (در حد اختیارات)	کمیته اعتباری مرکز
مدیران پیگیری و وصول مطالبات (جانشین: روسای یکی از ادارات به انتخاب مدیر)، حقوقی (جانشین: رئیس اداره امور اجرا)، امور شعب و فروش محصولات (جانشین: روسای یکی از ادارات به انتخاب مدیر) و عملیات ارزی برای پرونده های ارزی (جانشین: رئیس اداره عملیات ارزی) و رئیس اداره وصول مطالبات تهران - برای پرونده های شعب تهران / رئیس اداره وصول مطالبات شهرستان و مناطق آزاد - برای پرونده های شعب شهرستان و مناطق آزاد (جانشین: یکی از روسای ادارات مدیریت پیگیری و وصول مطالبات به انتخاب مدیر پیگیری و وصول مطالبات)، مدیر امور بین الملل برای شعب خارج از کشور (جانشین روسای یکی از ادارات امور بین الملل به انتخاب مدیر) در هر حالت حضور ۲ نفر از اعضای اصلی الزامی می باشد.	تصمیم گیری در خصوص تعیین تکلیف مطالبات غیر جاری در چارچوب حدود اختیار	کمیته پیگیری و وصول مطالبات مرکز

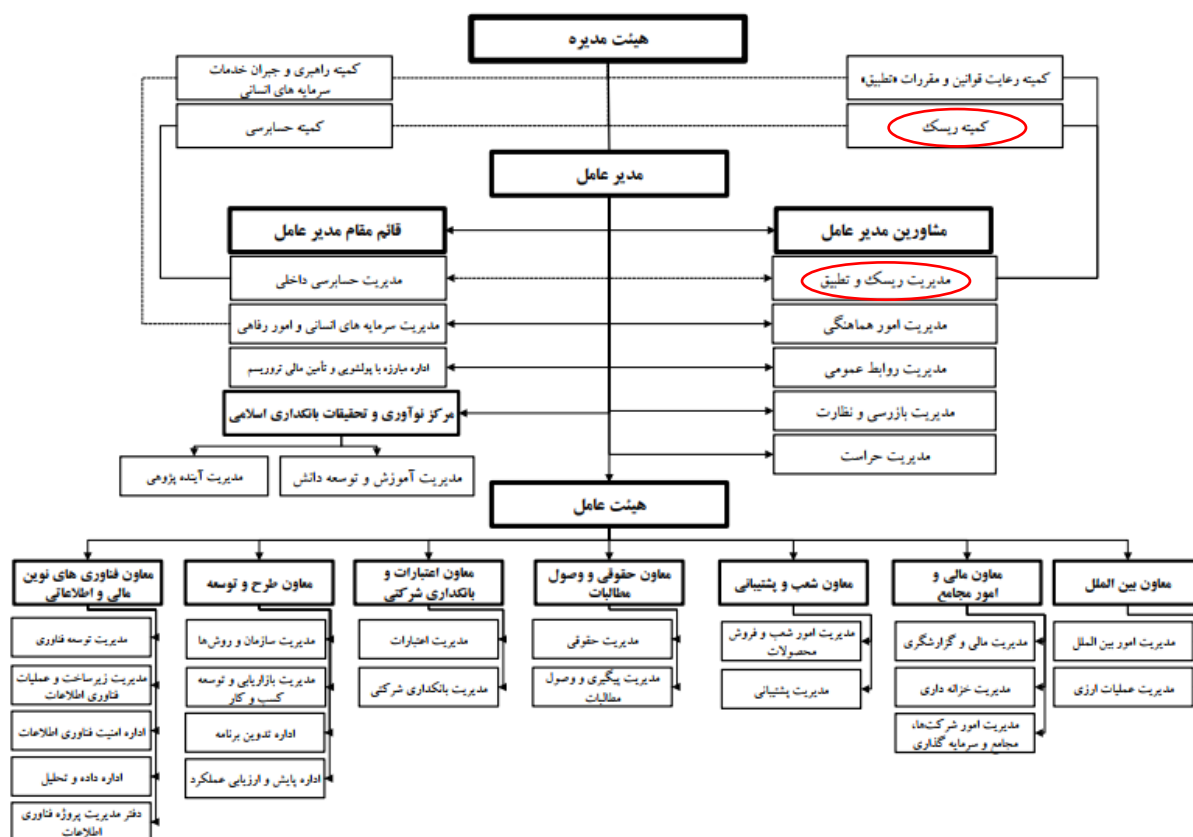
مدیر بانکداری شرکتی (جانشین: مدیر اعتبارات با حکم معاون اعتبارات و بانکداری شرکتی)، مدیر حساب مرتبط (جانشین: یکی دیگر از مدیران حساب با حکم مدیر بانکداری شرکتی) و رئیس شعبه "منتخب" (جانشین: تابع ضوابط اعتباری/ پیگیری و وصول مطالبات بانک در خصوص تعیین جانشین رئیس شعبه در ترکیب اعضای کمیته اعتباری شعبه)، مدیر امور بین الملل در خصوص پرونده های تسهیلات و تعهدات ارزی (جانشین: مدیر عملیات ارزی)	تنظیم پیشنهاد اعتباری / پیگیری و وصول مطالبات برای مشتریان هدف بانکداری شرکتی جهت اتخاذ تصمیم در کمیته اعتباری/ پیگیری و وصول مطالبات مرکز و ارکان بالاتر (فاقد اختیار تصویب نهایی هر گونه تسهیلات / تعهدات)	کمیته اعتباری بانکداری شرکتی		
رئیس سرپرستی منطقه، معاون سرپرستی منطقه، یکی از روسای شعب سرپرستی منطقه با حکم مدیر امور شعب و فروش محصولات، معاون ارزی یکی از شعب ارزی با حکم مدیر امور شعب و فروش محصولات (در مورد پرونده های ارزی) تبصره: در غیاب هر یک از اعضا، رئیس یا معاون هر یک از مناطق دیگر با حکم مدیر امور شعب و فروش محصولات به عنوان جانشین تعیین می گردد.	تهران	کمیته سرپرستی مناطق		
رئیس سرپرستی منطقه (جانشین: رئیس یکی دیگر از مناطق با حکم مدیر امور شعب و فروش محصولات)؛ معاون سرپرستی منطقه (جانشین: معاون یکی دیگر از مناطق با حکم مدیر امور شعب و فروش محصولات)؛ یکی از روسای شعب مستقر در شهر محل استقرار منطقه با حکم مدیر امور شعب و فروش محصولات (جانشین: یکی دیگر از روسای شعب مستقر در شهر محل استقرار منطقه با حکم مدیر امور شعب و فروش محصولات)؛ تبصره: انتخاب رئیس شعبه مشروط به آن است که پیشنهاد اعتباری، در شعبه تحت نظارت همان فرد تنظیم نشده باشد که در این صورت، چنانچه در شهر محل استقرار منطقه شعبه دیگری وجود نداشته باشد، الزام به استقرار شعبه در شهر محل استقرار منطقه لغو خواهد شد. معاون ارزی یکی از شعب با حکم مدیر امور شعب و فروش محصولات، در مورد پرونده های ارزی (جانشین: معاون ارزی یکی دیگر از شعب با حکم مدیر امور شعب و فروش محصولات)؛ تبصره: انتخاب معاون ارزی مشروط به آن است که پیشنهاد اعتباری در شعبه تحت نظارت همان فرد تنظیم نشده باشد.	طرح و تصویب تسهیلات و تعهدات بانک (درحد اختیارات)			شهرستان
رئیس، معاون و عضو ارشد اعتباری شعبه (جانشین: در صورت عدم حضور هریک معاون ریالی شعبه) ، در مورد پرونده های ارزی، معاون ارزی و در غیاب وی عضو ارشد ارزی به عنوان جانشین و در شعب غیر ارزی، معاون	طرح و تصویب تسهیلات و تعهدات بانک (درحد اختیارات)			شعبه دارای معاون اعتباری

ارزی واحد ارزی مرتبط و در غیاب معاون ارزی، عضو ارشد ارزی واحد ارزی مرتبط			
رئیس شعبه (جانشین : رئیس سرپرستی منطقه مربوطه)، معاون ریالی و عضو ارشد اعتباری شعبه (جانشین : عضو ارشد ریالی)، در مورد پرونده های ارزی، معاون ارزی و در غیاب وی عضو ارشد ارزی به عنوان جانشین و در شعب غیر ارزی، معاون ارزی واحد ارزی مرتبط و در غیاب معاون ارزی، عضو ارشد ارزی واحد ارزی مرتبط		شعبه فاقد معاون اعتباری و دائم، ارشد اعتباری،	
رئیس شعبه (جانشین : رئیس سرپرستی منطقه مربوطه)، معاون ریالی و عضو ارشد ریالی شعبه (جانشین : در صورت عدم حضور هریک، یک نفر با حکم رئیس منطقه مربوطه)، در مورد پرونده های ارزی، معاون ارزی و در غیاب وی عضو ارشد ارزی به عنوان جانشین و در شعب غیر ارزی، معاون ارزی واحد ارزی مرتبط و در غیاب معاون ارزی، عضو ارشد ارزی واحد ارزی مرتبط		شعبه فاقد معاون اعتباری و ارشد اعتباری،	
رئیس حوزه، رئیس شعبه، معاون ایرانی، معاون بومی (در صورت عدم حضور هریک از اعضا مراتب با تأیید مدیر امور بین الملل از طریق سیستم پرگار قابل انجام می باشد.)		شعبه خارج از کشور	
معاونین حقوقی و وصول مطالبات و بین الملل (به هنگام تصمیم گیری در خصوص ترخیص کالای اعتبارات اسنادی گشایش شده از گمرک) و مدیران حقوقی، پشتیبانی و مالی و گزارشگری و مدیرعامل شرکت ساختمانی لوتوس پارسین	تصمیم گیری در خصوص توقیف / عدم توقیف اموال غیر منقول، توصیف اجمالی و کلی از مال یا اموال غیر منقول و همچنین تعیین محل و نحوه نگهداری مال یا اموال غیر منقول مورد نظر و ابلاغ تصمیمات به واحد اجرایی مربوطه به منظور حضور حافظ/حافظین تعیین شده به همراه مدیریت حقوقی / نماینده حقوقی شرکت تامین اندیش در محل مورد نظر همچنین ارائه پیشنهاد به هیات مدیره در خصوص فروش اموال تملیکی و شرایط فروش اموال غیر منقول و ارائه گزارش به کمیته املاک تبصره: حدود اختیار اتخاذ تصمیم در خصوص توقیف / عدم توقیف، تعیین محل، نحوه نگهداری و همچنین فروش اموال تملیکی و شرایط فروش، صرفاً برای پرونده های مربوط به اموال منقول، به صورت مشترک به مدیران حقوقی و پشتیبانی، تفویض شده است. در	کمیته اموال و املاک تملیکی	

صورت عدم اجماع مدیریت های مزبور، تصمیم گیری نهایی توسط هیأت عامل انجام خواهد شد.	
بررسی و اتخاذ تصمیم در خصوص موضوعات خاص حقوقی (در حد اختیارات مصوب هیئت محترم مدیره)	کمیته حقوقی
معاون حقوقی و وصول مطالبات، نماینده مدیرعامل و مدیر حقوقی و همچنین حسب مورد مدیران بازرسی و نظارت، پیگیری و وصول مطالبات، مالی و گزارشگری، امور شعب و فروش محصولات و پشتیبانی	

حدود اختیارات سطوح مختلف سازمانی برای تصویب تسهیلات و تعهدات

مدیریت ریسک فرآیند شناسایی، ارزیابی، برنامه ریزی، پیگیری و کنترل ریسک های ناشی از عوامل مختلف و تصمیم گیری های مناسب در راستای کاهش و به حداقل رساندن هزینه های ناشی از ریسک می باشد. باتوجه به الزام کمیته بال مبنی بر تشکیل مدیریت ریسک در بانک ها، با تشکیل کمیته عالی ریسک در سال ۱۳۸۴ در بانک پارسیان زمینه ای برای تشکیل مدیریت ریسک ایجاد شد و در پی آن مدیریت ریسک در سال ۱۳۸۷ تشکیل گردید، در حال حاضر جایگاه مدیریت ریسک و تطبیق بصورت مستقل و زیر نظر کمیته ریسک می باشد:

حدود اختیارات ارکان اعتباری بانک برای تصویب تسهیلات و تعهدات در آیین نامه ضوابط اعتباری به صورت سالانه تعیین می گردد. حدود مذکور متناسب با سطح ریسک قابل پذیرش در هر یک از سطوح مختلف سازمانی بانک تدوین شده است. به منظور تعیین سطح

ریسک اعتباری قابل پذیرش در هر یک از سطوح سازمانی پارامترهای متعددی از جمله: درجه شعبه، ریسک مشتری، نوع وثایق، حجم تسهیلات و تعهدات، نوع تسهیلات و تعهدات و ... در نظر گرفته می شود. به عبارتی حدود اختیارات در راستای کاهش ریسک اعتباری بانک تعیین و به صورت مستمر مورد ارزیابی و بازنگری قرار می گیرد. در نمودار زیر ارکان اعتباری بانک با توجه به سطوح تصمیم گیری نمایش داده شده است.

ارکان اعتباری بانک با توجه به سطوح تصمیم گیری

بانک پارسیان

به استثنای تسهیلات و تعهداتی که در قبال وثایق گروه نقد اعطا می شوند، تقسیم بندی کلی حدود و اختیارات ارکان اعتباری برای تسهیلات ریالی، ضمانتنامه ها و اعتبارات اسنادی بر اساس ضوابط سال ۱۴۰۱ به شرح ذیل می باشد:

(مبالغ به میلیون ریال)

تسهیلات / تعهدات	نوع وثیقه	شعبه درجه ۴	شعبه درجه ۳	شعبه درجه ۲	شعبه درجه ۱	شعبه ممتاز الف/ب	منطقه	کمیته بانکداری شرکتی	کمیته اعتباری مرکز	کمیته عالی اعتباری	هیأت عامل	هیأت مدیره
تسهیلات ریالی	سفته / قرارداد به استناد چک*	۴,۵۰۰	۵,۲۵۰	۶,۰۰۰	۶,۷۵۰	۷,۵۰۰	طبق جدول ۲-ب	۱۴۰,۰۰۰	۲۱۰,۰۰۰	۴۲۰,۰۰۰	۷۰۰,۰۰۰	مبالغ بالاتر از حدود اختیار هیات عامل
	ملک	۱۸,۰۰۰	۲۵,۰۰۰	۳۳,۰۰۰	۴۲,۰۰۰	۵۲,۰۰۰						
	سایر وثایق	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	گروه نقد	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
بدون سقف												
ضمانتنامه ریالی	سفته / قرارداد به استناد چک	۱۰۵,۰۰۰	۱۵۰,۰۰۰	۱۹۵,۰۰۰	۲۴۰,۰۰۰	۳۰۰,۰۰۰	طبق جدول ۲-ب	۸۴۰,۰۰۰	۹۸۰,۰۰۰	۱,۱۲۰,۰۰۰	۱,۴۰۰,۰۰۰	مبالغ بالاتر از حدود اختیار هیات عامل
	ملک	۲۵۵,۰۰۰	۳۴۵,۰۰۰	۴۰۵,۰۰۰	۴۵۰,۰۰۰	۵۲۵,۰۰۰						
	سایر وثایق	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	گروه نقد	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
بدون سقف												
گنجایش اعتبار اسنادی داخلی - ریالی	سفته / قرارداد به استناد چک	۴,۵۰۰	۵,۲۵۰	۶,۰۰۰	۶,۷۵۰	۷,۰۰۰	طبق جدول ۲-ب	۳۳۶,۰۰۰	۵۶۰,۰۰۰	۸۴۰,۰۰۰	۱,۱۲۰,۰۰۰	مبالغ بالاتر از حدود اختیار هیات عامل
	ملک	۱۸,۰۰۰	۲۵,۰۰۰	۳۳,۰۰۰	۴۲,۰۰۰	۵۲,۰۰۰						
	سایر وثایق	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	گروه نقد	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
بدون سقف												
گنجایش اعتبار اسنادی داخلی - ریالی	سفته / قرارداد به استناد چک	۹,۰۰۰	۱۳,۵۰۰	۱۸,۰۰۰	۲۲,۵۰۰	۲۷,۰۰۰	طبق جدول ۲-ب	۱۱۲,۵۰۰	۱۸۰,۰۰۰	۲۷۰,۰۰۰	۴۰۰,۰۰۰	مبالغ بالاتر از حدود اختیار هیات عامل
	ملک	۲۲,۵۰۰	۳۱,۵۰۰	۳۹,۰۰۰	۴۵,۰۰۰	۶۰,۰۰۰						
	سایر وثایق	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	گروه نقد	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
بدون سقف												
گنجایش اعتبار اسنادی داخلی - ریالی	سفته / قرارداد به استناد چک	-	-	-	-	-	-	-	۸۰,۰۰۰	۱۲۰,۰۰۰	۱۸۰,۰۰۰	مبالغ بالاتر از حدود اختیار هیات عامل
	ملک	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	سایر وثایق	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	گروه نقد	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

میزان پذیرش ریسک اعتباری

میزان پذیرش ریسک اعتباری در بانک پارسیان در دو سطح خرد و کلان مورد بررسی قرار می گیرد:

۱- میزان پذیرش ریسک اعتباری در سطح کلان :

بسیاری از ورشکستگی‌های سیستم بانکی از تجمع ریسک‌های تشخیص داده نشده در طول زمان و در انتها عبور از آستانه تحمل سیستم اتفاق می‌افتد. در حال حاضر، بر حاکمیت ریسک و ارتقای فرآیندهای درونی بانک‌ها به‌منظور اجتناب از تجمع بیش از حد ریسک تاکید می‌شود. اشتباهی ریسک و توانایی پاسخگویی شفاف آن در کانون این توجهات قرار دارد. در تمام تصمیمات کسب و کار لازم است که نقشی کلیدی برای اشتباهی ریسک در نظر گرفته شود و ریسک‌های غیرمالی از قبیل ریسک جریان‌ات کسب و کار، ریسک تطبیق و ریسک قانونی در کنار ریسک‌های مالی پوشش داده شوند.

میزان پذیرش ریسک های بانک از جمله ریسک اعتباری در چارچوب بیانیه اشتباهی ریسک بانک تعیین می‌گردد. اشتباهی ریسک بیانگر میزان ریسکی است که بانک حاضر به قبول آن جهت نیل به اهداف کسب و کار خود می‌باشد. ریسک‌های اساسی شامل ریسک‌های اعتباری، نقدینگی، عملیاتی و ریسک‌های بازار (شامل ریسک تغییرات نرخ بهره و نرخ ارز) و ریسک شهرت می‌باشد.

چارچوب اشتباهی ریسک محدودیت‌هایی را با توجه به وضعیت کفایت سرمایه، کفایت نقدینگی و ریسک‌های تمرکز، اعمال می‌کند. هدف نهایی این سند کاهش نوسانات در درآمد بانک و حصول اطمینان از داشتن ساختار سرمایه‌ای و نقدینگی قوی در چرخه‌های اقتصادی و حفظ شهرت بانک می‌باشد. در حال حاضر اشتباهی ریسک از مولفه های کلیدی مدیریت ریسک می باشد و بخشی از فرایند برنامه ریزی استراتژیک بانک را تشکیل می دهد.

بیانیه اشتباهی ریسک سطوح تجمعی و انواع ریسکی که یک موسسه مالی تمایل به پذیرش یا اجتناب از آن برای نیل به اهداف کسب و کار خود دارد را شامل می‌شود. این بیانیه باید شامل بیانیه‌های کیفی و سنجه‌های کمی تبیین شده براساس درآمدها، سرمایه و سنجه‌های ریسک باشد و هر دو نوع ریسک‌های مالی و غیرمالی را تحت پوشش قرار دهد.

ساختار اشتباهی ریسک بانک رویکرد کلی مشتمل بر سیاست‌ها، فرآیندها، حدود، کنترل‌ها و سیستم‌هایی است که اشتباهی ریسک از طریق آنها ایجاد، تبادل و پایش می‌شود. یکی از بخش‌های اصلی ساختار اشتباهی ریسک، شفافیت داشتن راجع به نحوه ایجاد و گسترش آن بوده و لازم است از بالا به پایین تسری یابد که شامل ساختاری مطابق شکل زیر می باشد:

بیانیه در سطوح بالای سازمان به همراه اجزای کمی و کیفی

بیانیه بسته به نوع هر ریسک

اشتهای ریسک شفاف برای هر کدام از خطوط کسب و کار به همراه مسئولیت‌های سرپرست هر یک از خطوط کسب و کار

راهکارهایی برای فعالیتهای مدیریتی

۲- میزان پذیرش ریسک اعتباری در سطح خرد:

یکی از مهم ترین فرآیندهای بانکی در سطح واحدهای اجرایی که تأثیری بارز در تحقق سودآوری داشته و موجب چرخش موثر منابع می گردد؛ تخصیص بهینه منابع می باشد از اینرو به منظور ارزیابی کیفیت تخصیص منابع و پذیرش میزان قابل قبول از ریسک اعتباری بر بانک، مشتریان در فرآیند اعطای تسهیلات، مورد ارزیابی و رتبه بندی قرار می گیرند.

بانک پارسیان برای محاسبه شدت میزان پذیرش ریسک اعتباری، درجه تأثیر ریسک و احتمال وقوع آن را با عددی از ۱ تا ۹ درجه بندی می نماید (کمترین درجه تأثیر و احتمال ۱ و بیشترین درجه تأثیر و احتمال ۹ در نظر گرفته می شود). با بررسی این شاخص ها، ارزیابی به شرح ذیل را انجام می دهند:

- درجه تأثیر و احتمال وقوع ریسک ۵ یا کمتر از آن باشد هم تراز رتبه اعتباری خانواده A در فرآیند ارزیابی اعتباری متقاضیان دریافت تسهیلات. (کاملاً قابل پذیرش)
- احتمال وقوع ریسک ۶ یا بیشتر از آن، اما درجه تأثیر ریسک ۵ یا کمتر از آن باشد هم تراز رتبه اعتباری خانواده B در فرآیند ارزیابی اعتباری متقاضیان دریافت تسهیلات. (تا حدی قابل پذیرش)
- درجه تأثیر ریسک ۶ یا بیشتر از آن، اما احتمال وقوع ریسک ۵ یا کمتر از آن باشد هم تراز رتبه اعتباری خانواده C در فرآیند ارزیابی اعتباری متقاضیان دریافت تسهیلات. (کمی قابل پذیرش)

➤ درجه تاثیر و احتمال وقوع ریسک همزمان ۶ یا بیشتر از آن باشد همتراز رتبه اعتباری D در فرآیند ارزیابی اعتباری متقاضیان دریافت تسهیلات. (غیر قابل پذیرش).

میزان پذیرش ریسک اعتباری، درجه تأثیر ریسک و احتمال وقوع آن در بانک

احتمال وقوع	درجه ریسک	رتبه اعتباری	میزان پذیرش
≤ 5	$5 \leq$	A	کاملاً قابل پذیرش
≤ 6	$5 \leq$	B	تا حدی قابل پذیرش
≤ 5	$6 \leq$	C	کمی قابل پذیرش
≤ 6	≤ 6	D	غیر قابل پذیرش

شایان ذکر است؛ میزان پذیرش ریسک در خصوص همه مشتریان اعتباری بانک یکسان نمی باشد و بستگی به شناخت واحد تصمیم گیرنده از مشتری، ماهیت اعتبار، شرایط قرارداد و نوع و میزان وثایقی دارد که در فرآیند تصمیم گیری برای اعطای هرگونه تسهیلات و تعهدات به صورت موردی تعیین می گردد. به طور کلی میزان پذیرش ریسک که می تواند با نرخ نکول سنجیده شود، با توجه به بخش های مختلف اقتصادی، سطح خرد و کلان، انواع وثائق و ... متفاوت بوده و در قالب سیاست های کلان توسط بالاترین رکن اعتباری بانک تعیین می گردد.

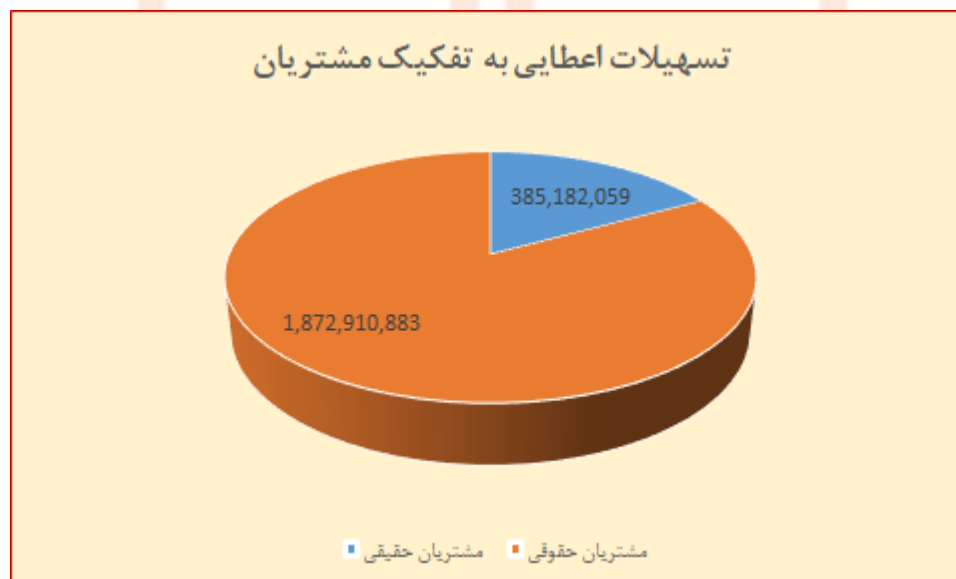
بانک پارسیان

میزان و وضعیت تمرکز تسهیلات و تعهدات به تفکیک گروه های مختلف مشتریان

تمرکز تسهیلات و تعهدات به تفکیک گروه های مشتریان، بخش اقتصادی و مناطق جغرافیایی و نظایر آن به طور مستمر توسط مدیریت ریسک و تطبیق و مبارزه با پولشویی بررسی و نتایج آن در اختیار اعضای محترم هیأت مدیره بانک قرار می گیرد. بر این اساس میزان وضعیت تمرکز تسهیلات و تعهدات به تفکیک گروه های مختلف مشتریان، بخش های اقتصادی و مناطق جغرافیایی بانک پارسیان به شرح زیر می باشد.

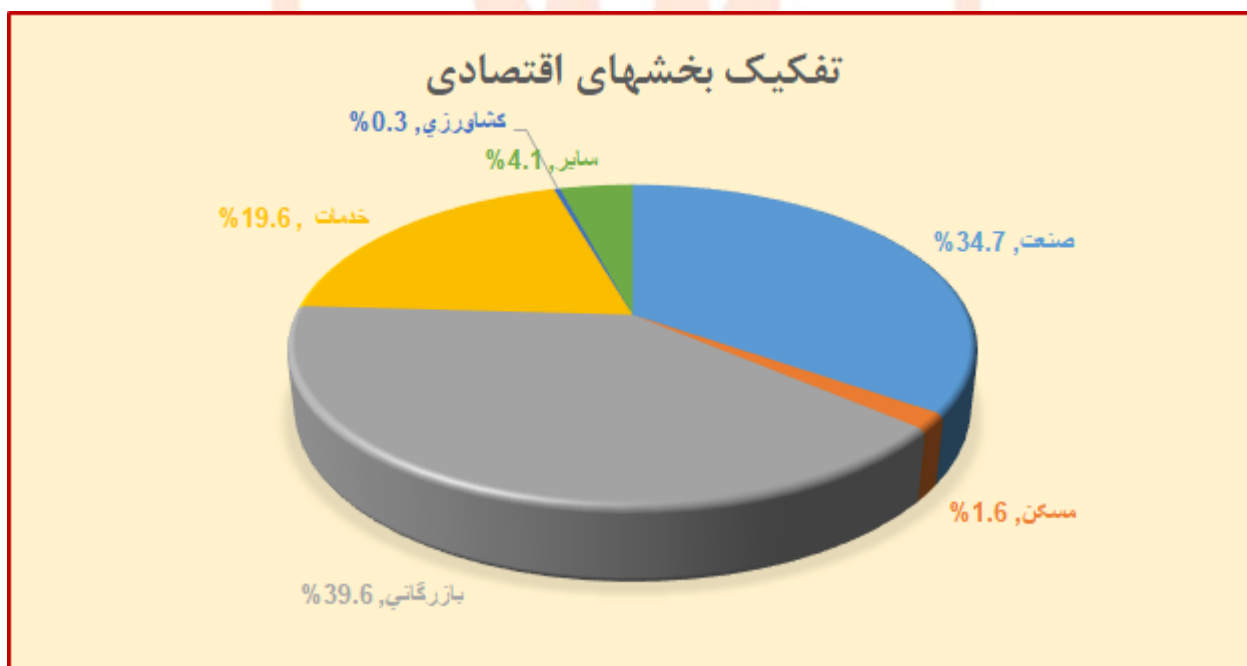
- به تفکیک مشتریان حقیقی و حقوقی

نسبت	تسهیلات اعطایی	نوع مشتری
۱۷٪	۳۸۵,۱۸۲,۰۵۹	مشتریان حقیقی
۸۳٪	۱,۸۷۲,۹۱۰,۸۸۳	مشتریان حقوقی
۱۰۰٪	۲,۲۵۸,۰۹۲,۹۴۲	جمع کل

- به تفکیک بخش های اقتصادی

نوع بخش	درصد تمرکز
صنعت	۳۴.۷٪
مسکن	۱.۶٪
بازرگانی	۳۹.۶٪
خدمات	۱۹.۶٪
کشاورزی	۰.۳٪
سایر	۴.۱٪
جمع	۱۰۰٪

فرآیند اعتبارسنجی

مهمترین فعالیت بانک ها جمع آوری منابع مالی و تخصیص آنها به بخش های مختلف اقتصادی است. از این رو بانک ها، درصدد اعطای تسهیلات و ایجاد تعهدات به اشخاصی هستند که ضمن برخورداری از ریسک پایین بتوانند بازده متناسب با سود تسهیلات اعطایی را داشته باشند. این امر زمانی محقق می شود که بانک ها قادر به شناسایی مشتریان اعتباری خود (حقیقی و حقوقی) بوده و بتوانند آنها را براساس توانایی و تمایل نسبت به بازپرداخت کامل و به موقع تسهیلات و تعهدات طبقه بندی نمایند. در واقع بانک ها به منظور کاهش ریسک اعتباری در اعطای تسهیلات اعتباری، به شناسایی ویژگی های مشتریان و نیازمندی های آنها از طریق اعتبارسنجی می پردازند.

اعتبارسنجی یا ارزیابی اعتباری به فرآیندی گفته می شود که در آن میزان اعتبار مشتریان حقیقی و حقوقی، با توجه به معیارهای مختلف سنجیده شده و امکان شناخت بیشتر نسبت به وضعیت و توان مالی افراد جهت بازپرداخت تسهیلات دریافتی یا سنجش احتمال نکول تسهیلات را فراهم می نماید.

اعتبارسنجی صحیح و کامل مشتریان زمینه ساز ارائه تصویری شفاف از وضعیت و توانایی مشتری در ایفای به موقع تعهدات بوده و در نتیجه مانع استفاده بیش از حد از منابع بانک توسط مشتریان خواهد بود. در این راستا شناخت مشتری مهم ترین رکن فرآیند اعتبارسنجی است. چنانچه این امر به نحو مطلوبی صورت پذیرد، می تواند عملیات اعتباری بانک را با موفقیت توأم کرده و ریسک و مخاطرات تسهیلات اعطائی را کاهش دهد. بنابراین تلاش در جهت شناخت هرچه بیشتر مشتریان اعتباری، همواره در بانک مورد تأکید می باشد. مطالعات و بررسی هایی که در بانک پارسیان برای ایجاد شناخت از مشتریان صورت می گیرد، متناسب باحجم فعالیت مشتری و میزان تسهیلات اعطایی به وی می باشد. ضمناً باید به این موضوع نیز توجه داشت که با گذشت زمان تغییراتی در وضعیت مشتریان بانک ایجاد می گردد، بنابراین موضوع شناخت مشتری، نمی تواند به صورت مقطعی باشد بلکه ضروری است به شکل مستمر از وضعیت مشتری آگاهی داشت. برای بهبود فرآیند شناخت مشتری در بانک، وضعیت مشتری در ابعاد مختلف به شرح شکل زیر مورد بررسی قرار می گیرد:

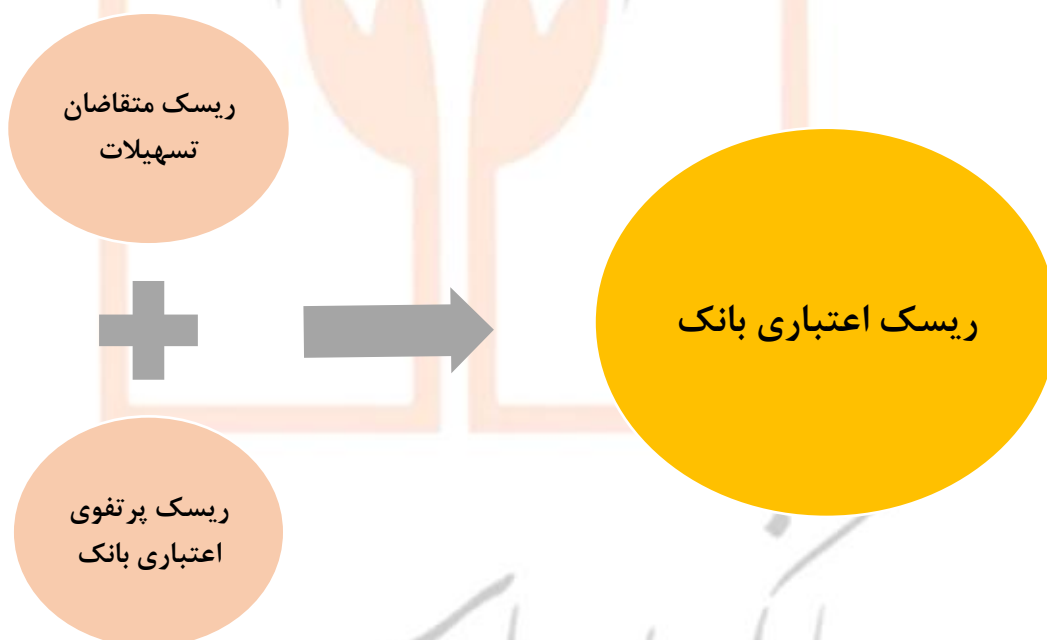

بررسی و تحلیل سوابق اعتباری مشتری با استفاده از نتایج استعلام های اخذ شده به ویژه استعلام از سامانه اعتبار سنجی مشتریان و همچنین گزارش های تهیه شده توسط شرکت پیمانکار، در فرآیند اعتبارسنجی مشتریان اهمیت بسزایی دارد. در این خصوص لازم به توضیح است که پس از عقد قرارداد با شرکت مشاوره رتبه بندی اعتباری ایران در سال ۱۳۹۰، امکان دسترسی به سامانه و اخذ گزارشات، در تمامی شعب و واحدهای ستادی مرتبط فراهم گردیده و روزانه بالغ بر ۲۵۰۰ مورد گزارش اعتبار سنجی از سامانه استعلام می گردد. همچنین از طریق شرکت پیمانکار بانک نسبت به بررسی و استعلام صحت محل فعالیت، مدارک و مستندات مشتریان اعتباری و ارزیابی وثائق ارائه شده اقدام می شود.

روش سنجش ریسک اعتباری

سنجش ریسک اعتباری بانک در دو سطح به شرح زیر انجام می پذیرد:

- سنجش ریسک اعتباری متقاضیان تسهیلات بانکی
- سنجش ریسک اعتباری پرتفوی بانک

سنجش ریسک اعتباری متقاضیان تسهیلات

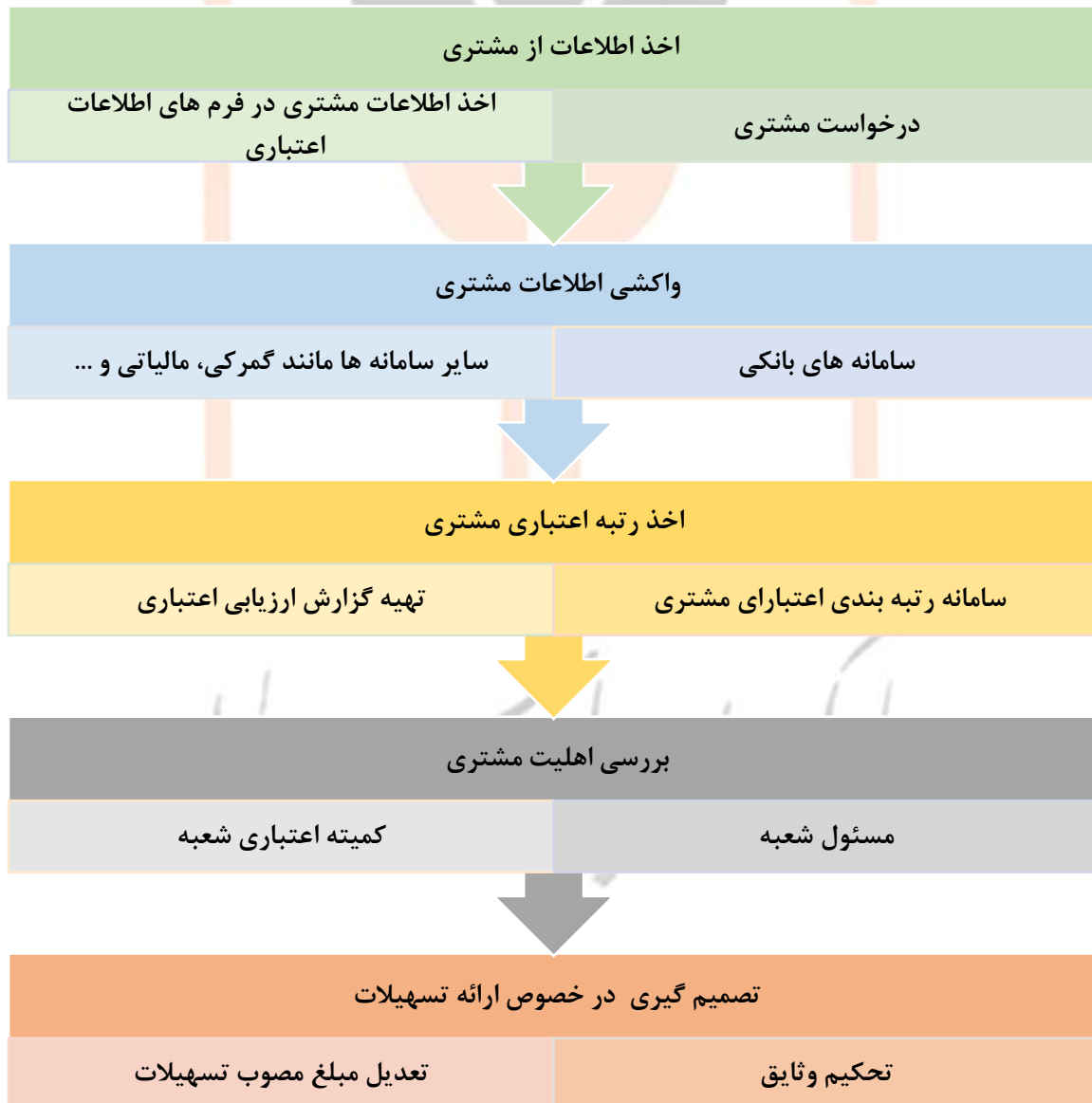
در سنجش ریسک متقاضیان تسهیلات، اعتبارسنجی از روش بررسی های اطلاعاتی و کارشناسی به شرح زیر صورت می پذیرد:

- ارتقا و به روز رسانی مستمر کیفیت اطلاعات مربوط به فرم های اطلاعات اعتباری؛
- امتیاز بندی مشتریان با استفاده از سامانه های رتبه بندی بر اساس معیارهایی از جمله نوع شخص (حقیقی / حقوقی)، بخش اقتصادی فعالیت مشتری، اهلیت و توانایی و ... بر مبنای گزارش اطلاعاتی و یا کارشناسی؛

- قرارگیری متقاضی در یکی از طبقات با رتبه اعتباری عالی، خیلی خوب، خوب، متوسط، ضعیف، خیلی ضعیف و نکول بر اساس امتیاز کسب شده؛
- تدوین و ارائه گزارشات اعتبارسنجی به همراه رتبه اعتباری جهت بهره برداری واحدهای صف و ستاد؛
- ثبت و ضبط سوابق و رتبه اعتباری مشتری بصورت کامل در سامانه های اعتباری و پرونده های تسهیلاتی (تحت شرایطی که امکان ارزیابی و بررسی روند تغییرات رتبه و وضعیت اعتباری آنان در طول زمان فراهم شود)؛

مراحل سنجش ریسک اعتباری متقاضیان تسهیلات بانک در شکل زیر نمایش داده شده است:

فرآیند سنجش ریسک اعتباری متقاضیان تسهیلات بانکی

وضعیت پورتفوی اعتباری بانک، مانده ها و نسبت های مربوط به مطالبات غیر جاری به تفکیک انواع تسهیلات و بخش های اقتصادی به طور مستمر مورد ارزیابی قرار می گیرد و در صورت بروز تغییرات نامطلوبی که منجر به افزایش ریسک اعتباری و یا ریسک تمرکز تسهیلات و تعهدات در پورتفوی اعتباری گردد، گزارشات و مستندات مربوطه جهت اتخاذ تدابیر لازم از طریق کمیته عالی مدیریت ریسک در اختیار ارکان تصمیم گیرنده بانک قرار می گیرد.

از آنجا که بانک ها برای افزایش نسبت کفایت سرمایه ملزم به افزایش سرمایه و یا کاهش دارایی های موزون به ریسک خود هستند؛ عموماً به دنبال رویکرد تعدیل نسبت کفایت سرمایه توسط افزایش سرمایه و کاهش ریسک از طریق کاهش دارایی های موزون به ریسک، به عنوان راهبردی در راستای ارتقای استحکام مالی و کاهش خطرپذیری بانک هستند. بر این اساس این اقدام به عنوان تأمین ثبات مالی شناخته می شود.

برای محاسبه دارایی های موزون به ریسک اعتباری، بانک می تواند از حاصلضرب وزن های ریسک اعتباری در ارقام بالای خط ترازنامه و ارقام زیر خط ترازنامه (با لحاظ ضرایب تبدیل) مطابق جدول ذیل، استفاده نماید.

مطالبات جدول ذیل به استثنای ردیف ۱۴، که بابت آنها وثیقه اخذ شده است، حسب وثایق ماخوذه طبق فرمول زیر تعدیل می شود:

$$E^* = E - (C \times (1 - H - Hfx))$$

E مانده مطالبات:

C ارزش بازار وثایق:

H ضرایب تعدیل مطابق جدول زیر:

ردیف	عنوان دارایی	ضریب ریسک
۱	موجودی نقد	۰
۲	سپرده قانونی	۰
۳	مطالبات از بانک مرکزی	۰
۴	اوراق بهادار منتشره یا تضمین شده توسط بانک مرکزی	۰
۵	مطالبات در قالب تسهیلات، سپرده گذاری و خرید اوراق بهادار از موسسات اعتباری	۵۰٪
۶	مطالبات از دولت یا به تضمین دولت	۰
۷	مطالبات از موسسات و شرکتهای دولتی و نهادها و موسسات عمومی غیر دولتی	۵۰٪
۸	اصل تسهیلات اعطایی در قالب عقود مشارکتی	۱۵۰٪ - ۱۰۰٪
۹	مشارکت حقوقی	۲۰۰٪ - ۱۵۰٪
۱۰	مانده اصل و سود تسهیلات اعطایی در قالب عقود غیر مشارکتی	۱۵۰٪ - ۵۰٪
۱۱	سایر ارقام بالای خط ترازنامه	۱۰۰٪
۱۲	مطالبات مشتمل بر سپرده گذاری و تسهیلات اعطایی به بانکهای توسعه ای چند جانبه	۱۰۰٪ - ۰
۱۳	مطالبات از سایر اشخاص حقوقی سایر کشورها	۱۰۰٪ - ۲۰٪
۱۴	خالص مانده مطالبات غیر جاری	۱۵۰٪ - ۵۰٪
۱۵	تعهدات بابت ضمانتنامه ها (با ضریب تبدیل ۲۰٪)	۱۰۰٪
۱۶	تعهدات بابت اعتبارات اسنادی (با ضریب تبدیل ۲۰٪)	۱۰۰٪

نوع وثیقه	ضریب تعدیل (H)
وثایق و تضامین نقد و شبه نقد (اعم از ریالی و ارزی) نظیر مسکوکات و شمش طلا، سپرده قرض الحسنه پس انداز، سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت، سپرده سرمایه گذاری بلندمدت، گواهی سپرده سرمایه گذاری عام و خاص	۰
اوراق بهادار منتشره و یا تضمین شده توسط دولت جمهوری اسلامی ایران یا بانک مرکزی	۰
اوراق بهادار منتشره و یا تضمین شده توسط شهرداری ها و سایر نهادهای عمومی غیردولتی	۰/۰۶
اعتبارات اسنادی و ضمانت نامه بانکی ^۲ ، اوراق بهادار منتشره و یا تضمین شده توسط بانک های دولتی	۰/۰۶
اعتبارات اسنادی و ضمانت نامه بانکی ^۲ ، اوراق بهادار منتشره و یا تضمین شده توسط مؤسسات اعتباری غیردولتی	۰/۱۲
اوراق بهادار منتشره و یا تضمین شده توسط اشخاص حقوقی دولتی	۰/۱۵
اوراق بهادار منتشره و یا تضمین شده توسط اشخاص حقوقی غیردولتی	۰/۲۵
سهام ۵۰ شرکت برتر بورس اوراق بهادار تهران	۰/۱۵
سایر سهام پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران	۰/۲۵
واحدهای سرمایه گذاری عادی صندوق های سرمایه گذاری مشترک قابل معامله در بورس اوراق بهادار تهران	۰/۱۵
دارایی های فیزیکی نظیر املاک و مستغلات، ماشین آلات و تجهیزات	۰/۳۰

بانک پارسیان

روش های کاهش ریسک اعتباری

روش های کاهش ریسک اعتباری با استفاده از سیاست گذاری های ارکان اعتباری بانک تدوین و پس از تصویب هیئت مدیره به کلیه سطوح بانک ابلاغ می گردد و بر این اساس با استفاده از سامانه های بانکی (سامانه متمرکز لوتوس، سامانه ذینفع واحد، سامانه اعتبار سنجی مشتریان) در جهت کاهش ریسک اعتباری بانک اقدام می شود.

روش های کاهش ریسک اعتباری بانک

در صورتی که بررسی‌ها و گزارشات، نشان دهنده عبور شاخص‌های ریسک اعتباری از آستانه پذیرش ریسک بانک باشد، پس از انجام بررسی‌های لازم به منظور شناسایی عوامل ایجاد کننده ریسک، روش‌ها و فرآیندهای اعطای تسهیلات و ایجاد تعهدات، حدود اختیارات ارکان اعتباری، نوع و میزان وثایق مورد نیاز مورد ارزیابی و بازنگری قرار می‌گیرد. همچنین مدیریت ارشد بانک در صورت صلاحدید اقدام به تغییر سیاست های کلان بانک در راستای اعطای تسهیلات و ایجاد تعهدات می‌نماید.

علاوه بر موارد فوق، بانک روش‌هایی همچون بیمه تسهیلات، بیمه وثایق، تعیین حدود سنی برای متقاضیان تسهیلات و ... در راستای کاهش ریسک اعتباری به کار می‌گیرد.

میزان سرمایه لازم برای پوشش ریسک اعتباری

بر اساس ماده ۶ و ۷ "دستورالعمل محاسبه سرمایه نظارتی و کفایت سرمایه مؤسسات اعتباری" بانک مرکزی ج.ا.ا نسبت سرمایه نظارتی به کل دارایی‌های موزون به ریسک (کفایت سرمایه مؤسسه اعتباری) باید حداقل معادل ۸ درصد باشد و کل دارایی‌های موزون به ریسک، از مجموع داراییهای موزون به ریسک اعتباری، ریسک بازار و ریسک عملیاتی محاسبه می‌شود. بر این اساس میزان سرمایه لازم برای پوشش ریسک‌های اعتباری مطابق با الزامات کمیته بال و آیین نامه مذکور محاسبه می‌گردد. براساس اطلاعات به دست آمده از صورت‌های مالی منتهی به تاریخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۹، میزان سرمایه لازم برای پوشش ریسک اعتباری به شکل زیر بر اساس محاسبات مشروح در بخش روش سنجش ریسک اعتباری قابل اندازه گیری می‌باشد:

شرح	مبلغ میلیون ریال	ضریب تبدیل درصد	مبلغ تعدیل شده با احتساب وثایق و ضرایب تبدیل* میلیون ریال	ضریب ریسک درصد	دارایی‌ها و تعهدات موزون به ریسک میلیون ریال
موجودی نقد (صندوق و وجوه در راه ارزی و ریالی)	۲۴,۷۸۵,۰۲۸	۱۰۰	۲۴,۷۸۵,۰۲۸	۰	۰
سپرده قانونی نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	۲۱۲,۲۰۶,۵۹۵	۱۰۰	۲۱۲,۲۰۶,۵۹۵	۰	۰
مطالبات از بانک مرکزی	۱۷۸,۵۴۶,۹۹۵	۱۰۰	۱۷۸,۵۴۶,۹۹۵	۰	۰
مطالبات از بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی (در قالب تسهیلات، سپرده گذاری و خرید اوراق بهادار)	۴۷۱,۷۶۰,۹۰۶	۱۰۰	۴۷۱,۷۶۰,۹۰۶	۵۰	۲۳۵,۸۸۰,۴۵۳
مطالبات از دولت (در قالب تسهیلات و خرید اوراق بهادار) و یا مطالبات به تضمین دولت	۵۲,۴۰۷,۵۰۶	۱۰۰	۵۲,۴۰۷,۵۰۶	۰	۰
مطالبات از مؤسسات و شرکتهای دولتی و نهادهای عمومی غیر دولتی (در قالب تسهیلات و خرید اوراق بهادار) و یا مطالبات به تضمین نهادهای مذکور	۲۲,۰۳۲,۸۶۷	۱۰۰	۲۲,۰۳۲,۸۶۷	۵۰	۱۱,۰۱۶,۴۳۳
اصل تسهیلات عقود مشارکتی (مشارکت مدنی، مضاربه، مساقات، مزارعه) شرکت های پذیرفته شده در بورس	۴,۴۷۱,۷۸۲	۱۰۰	۴,۴۷۱,۷۸۲	۱۰۰	۴,۴۷۱,۷۸۲
اصل تسهیلات عقود مشارکتی (مشارکت مدنی، مضاربه، مساقات، سرمایه‌گذاری در سهام غیرتجاری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس)	۳۶۰,۱۹۱,۰۷۹	۱۰۰	۳۶۰,۱۹۱,۰۷۹	۱۵۰	۵۴۰,۲۸۶,۶۱۸
سرمایه‌گذاری در سهام غیرتجاری در سایر شرکت‌ها بعد از کسر ذخیره	۰	۱۰۰	۰	۱۵۰	۰
سرمایه‌گذاری در سهام غیرتجاری در مؤسسه اعتباری دیگر و مؤسسه	۰	۱۰۰	۰	۲۰۰	۰
مانده اصل و سود تسهیلات اعطایی در قالب عقود غیرمشارکتی بابت	۵۵,۸۲۵,۴۲۹	۱۰۰	۵۵,۸۲۵,۴۲۹	۵۰	۲۷,۹۱۲,۷۱۴

شرح	مبلغ میلیون ریال	ضریب تبدیل درصد	مبلغ تعدیل شده با احتساب وثایق و ضرایب تبدیل *	ضریب ریسک درصد	دارایی ها و تعهدات موزون به ریسک میلیون ریال
مانده اصل و سود بابت تسهیلات اعطایی در قالب عقود غیرمشارکتی به اشخاص حقیقی، بنگاه های کوچک و متوسط و اشخاص حقوقی (دارای حداکثر ۱۰۰ نفر نیروی کار) که اصل تسهیلات اعطایی حداکثر ۲۰ میلیارد ریال باشد	۱۵۳,۸۹۳,۰۸۴	۱۰۰	۱۵۳,۸۹۳,۰۸۴	۷۵	۱۱۵,۴۱۹,۸۱۳
مانده اصل و سود بابت تسهیلات اعطایی در قالب عقود غیرمشارکتی به اشخاص حقیقی و نیز بنگاه های کوچک و متوسط و اشخاص حقوقی (دارای حداکثر ۱۰۰ نفر نیروی کار) که اصل تسهیلات اعطایی بیش از ۲۰ میلیارد ریال باشد و نیز مانده اصل و سود بابت تسهیلات اعطایی به سایر اشخاص حقوقی (دارای بیش از ۱۰۰ نفر نیروی کار) - با رتبه اعتباری متوسط	۳۹۶,۳۶۳,۷۱۵	۱۰۰	۳۹۶,۳۶۳,۷۱۵	۷۵	۲۹۷,۲۷۲,۷۸۶
مانده اصل و سود بابت تسهیلات اعطایی در قالب عقود غیرمشارکتی به اشخاص حقیقی و نیز بنگاه های کوچک و متوسط و اشخاص حقوقی	.	۱۰۰	.	۱۰۰	.
مانده اصل و سود بابت تسهیلات اعطایی در قالب عقود غیرمشارکتی به اشخاص حقیقی و نیز بنگاه های کوچک و متوسط و اشخاص حقوقی	.	۱۰۰	.	۱۵۰	.
مانده اصل و سود بابت تسهیلات اعطایی در قالب عقود غیرمشارکتی به هر شخص، اعم از حقیقی و حقوقی که در بندهای فوق قرار نمی گیرد	۲۳,۹۲۳,۹۵۱	۱۰۰	۲۳,۹۲۳,۹۵۱	۱۰۰	۲۳,۹۲۳,۹۵۱
خالص مطالبات غیر جاری (اصل و سود و وجه التزام به کسر ذخیره اختصاصی مربوطه) - مبلغ ذخیره اختصاصی کمتر از ۲۰٪ مانده	۴۵۳,۴۱۵,۹۶۶	۱۰۰	۴۵۳,۴۱۵,۹۶۶	۱۵۰	۶۸۰,۱۲۳,۹۵۰
خالص مطالبات غیر جاری (اصل و سود و وجه التزام به کسر ذخیره اختصاصی مربوطه) - مبلغ ذخیره اختصاصی کمتر از ۲۰٪ تا ۵۰٪	۳۱,۱۰۰,۱۵۹	۱۰۰	۳۱,۱۰۰,۱۵۹	۱۰۰	۳۱,۱۰۰,۱۵۹
خالص مطالبات غیر جاری (اصل و سود و وجه التزام به کسر ذخیره اختصاصی مربوطه) - مبلغ ذخیره اختصاصی ۵۰٪ و بالاتر از آن نسبت	۳۳,۰۲۶,۹۵۳	۱۰۰	۳۳,۰۲۶,۹۵۳	۵۰	۱۶,۵۱۳,۴۷۷
اوراق مشارکت غیردولتی	۴۹,۷۸۳,۰۰۷	۱۰۰	۴۹,۷۸۳,۰۰۷	۱۰۰	۴۹,۷۸۳,۰۰۷
مطالبات از شرکت های فرعی و وابسته (جاری و فاقد ماهیت تسهیلاتی باشد)	۷۴,۹۸۸,۷۵۱	۱۰۰	۷۴,۹۸۸,۷۵۱	۱۰۰	۷۴,۹۸۸,۷۵۱
سایر حساب های دریافتنی (جاری باشد)	۳۰۵,۸۸۴,۱۴۹	۱۰۰	۳۰۵,۸۸۴,۱۴۹	۱۰۰	۳۰۵,۸۸۴,۱۴۹
خالص دارایی های ثابت	۳۷,۴۶۷,۲۹۸	۱۰۰	۳۷,۴۶۷,۲۹۸	۱۰۰	۳۷,۴۶۷,۲۹۸
سایر اقلام بالای خط ترازنامه	۶۴,۸۵۸,۰۹۲	۱۰۰	۶۴,۸۵۸,۰۹۲	۱۰۰	۶۴,۸۵۸,۰۹۲
تعهدات بابت اعتبارات اسنادی صادر یا تایید شده ای که کالای موضوع آن وثیقه اعتبار است پس از کسر پیش دریافت	۸۳,۳۰۲,۱۱۷	۲۰	۱۶,۶۶۰,۴۲۳	۱۰۰	۱۶,۶۶۰,۴۲۳
تعهدات بابت ضمانت نامه های صادر شده پس از کسر سپرده نقدی	۱۸۴,۳۵۳,۸۰۳	۵۰	۹۲,۱۷۶,۹۰۲	۱۰۰	۹۲,۱۷۶,۹۰۲
تعهدات بابت قراردادهای منعقدہ معاملات و تضمین انواع صکوک از جمله اوراق مشارکت	.	۵۰	.	۱۰۰	.
سایر تعهدات	۱۴۷,۱۳۵,۲۸۲	۱۰۰	۱۴۷,۱۳۵,۲۸۲	۱۰۰	۱۴۷,۱۳۵,۲۸۲
جمع	۳,۴۲۱,۷۲۴,۵۱۷				۲,۷۷۲,۸۷۶,۰۴۲

معیارهای دریافت وثایق برای اقلام در معرض ریسک اعتباری

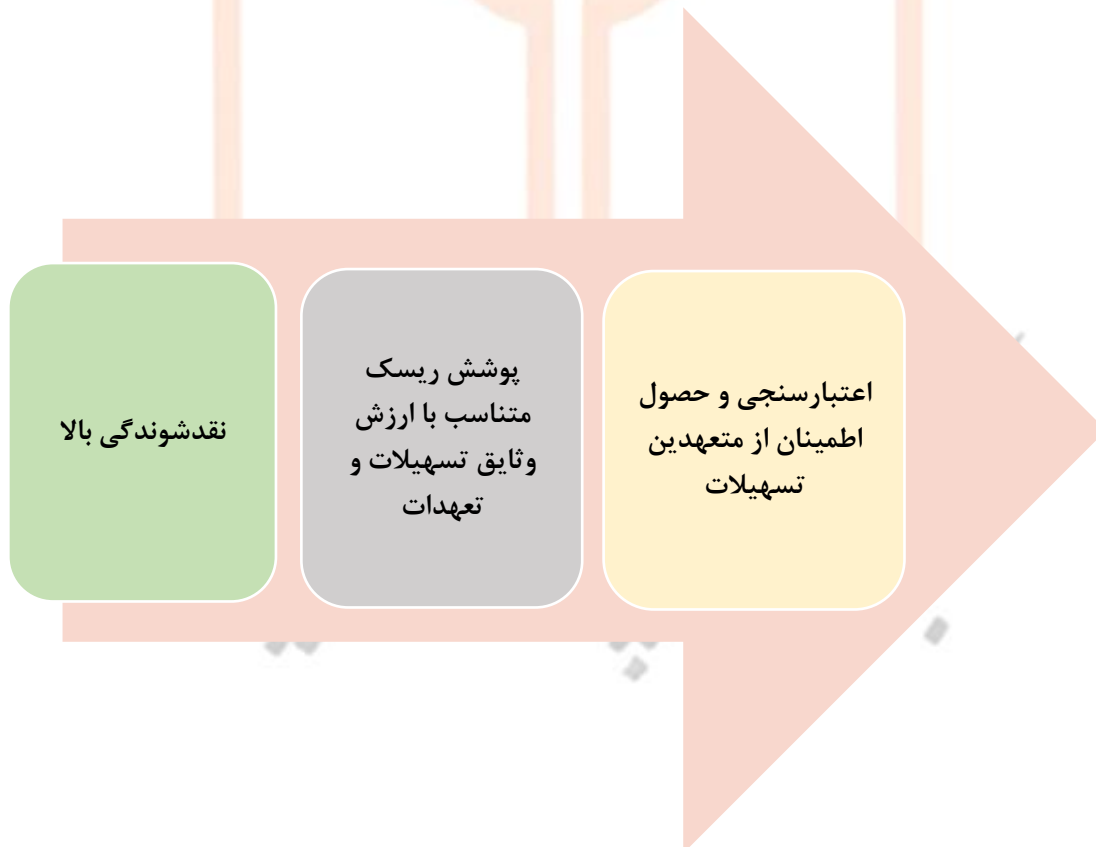
اخذ وثایق و تضامین کافی، سهل البیع و مطمئن در قبال تسهیلات اعطایی و سودهای مترتب آن، متناسب با وضعیت متقاضی و نوع فعالیت وی، با اعمال ضرایب نقدشوندگی وثایق همواره مورد تاکید بوده و در بسته سیاست ها و ضوابط اعتباری بانک تدوین و تمامی واحدها ملزم به اجرای آن می باشند.

وثایق مورد نیاز برای پوشش ریسک های مرتبط با تسهیلات و تعهدات بر اساس نتایج حاصل از فرآیند شناخت مشتری، استعلام ها و سوابق اعتباری مشتری، ضوابط اعتباری بانک در همین خصوص، عوامل کلان اقتصادی تاثیرگذار بر وضعیت صنعت مرتبط با فعالیت مشتری و ضوابط و مقررات بانک مرکزی ج.ا.ا، تعیین می گردد.

ترجیحاً وثائق بایستی دارای شرایط ذیل باشند:

- نقدشوندگی بالا؛
- پوشش ریسک های مرتبط به ویژه از حیث نوسان در ارزش وثایق و متناسب با تسهیلات و تعهدات؛
- حصول اطمینان از تمکن مالی متعهدین تسهیلات (ارایه شده از سوی شرکت ها) با اعتبارسنجی آنان؛

شرایط وثایق تسهیلات دریافتی بانک

براساس ضوابط اعتباری سال ۱۴۰۱ بانک حدود اختیارات شعب با توجه به نوع وثایق، نوع تسهیلات/ تعهدات و درجه شعبه به شرح زیر می باشد:

حدود اختیارات شعب در اعطای تسهیلات/ ایجاد تعهدات (مبالغ به میلیون ریال)

تسهیلات/تعهدات	نوع وثیقه	شعبه درجه ۴	شعبه درجه ۳	شعبه درجه ۲	شعبه درجه ۱	شعبه ممتاز ۱
تسهیلات ریالی	سفته	۴,۵۰۰	۵,۲۵۰	۶,۰۰۰	۶,۷۵۰	۷,۵۰۰
	ملک	۱۸,۰۰۰	۲۵,۰۰۰	۳۳,۰۰۰	۴۲,۰۰۰	۵۲,۰۰۰
ضماننامه	سفته	۱۰۵,۰۰۰	۱۵۰,۰۰۰	۱۹۵,۰۰۰	۲۴۰,۰۰۰	۳۰۰,۰۰۰
	ملک	۲۵۵,۰۰۰	۳۴۵,۰۰۰	۴۰۵,۰۰۰	۴۵۰,۰۰۰	۵۲۵,۰۰۰
اعتبارات اسنادی داخلی- ریالی دیداری و مدتدار	سفته	۴,۵۰۰	۵,۲۵۰	۶,۰۰۰	۶,۷۵۰	۷,۵۰۰
	ملک	۱۸,۰۰۰	۲۵,۰۰۰	۳۳,۰۰۰	۴۲,۰۰۰	۵۲,۰۰۰
اعتبارات اسنادی دیداری وارداتی	سفته	۹,۰۰۰	۱۲,۵۰۰	۱۸,۰۰۰	۲۲,۵۰۰	۲۷,۰۰۰
	ملک	۲۲,۵۰۰	۳۱,۵۰۰	۳۹,۰۰۰	۴۵,۰۰۰	۶۰,۰۰۰

همچنین اعطای تسهیلات و از شعبه می باشد. ایجاد تعهدات در قبال وثایق گروه نقد (سپرده و نظایر آن) بدون سقف با رعایت آیین نامه تسهیلات و تعهدات کلان، و در خصوص سایر انواع وثایق تصمیم گیری به صورت موردی در اختیار ارکان اعتباری بالاتر در این راستا ضمن مشاوری با نهادهای قضائی و مدیریت های حقوقی در هر دوره نوع، میزان و ترتیب اخذ وثایق بروزرسانی می گردد.

ساز و کارهای کنترل و پایش ریسک اعتباری

وجود سیستم بانکداری یکپارچه امکان بررسی و پایش آمار و اطلاعات براساس اقلام موجود در پایگاه داده ها را امکان پذیر می سازد. در این راستا به طور مستمر اطلاعات مرتبط با پورتنوی تسهیلات و مانده های مربوط به طبقات تسهیلات و تعهدات غیر جاری مورد بررسی قرار گرفته و نسبت های مربوطه محاسبه می گردد و در صورت مشاهده تغییرات نامطلوب، گزارشات مناسب برای اتخاذ تصمیمات اصلاحی در اختیار ارکان تصمیم گیرنده بانک به ویژه کمیته عالی مدیریت ریسک، قرار داده می شود. مهمترین راهکارهای کنترل و پایش ریسک اعتباری بانک به شرح زیر می باشد:

- ایجاد تنوع در نوع تسهیلات اعطایی و تعهدات با توجه به زمینه فعالیت مشتریان و بخش های مختلف اقتصادی؛
- مد نظر قراردادن حدود مندرج در آیین نامه های تسهیلات و تعهدات کلان و ذینفع واحد؛
- پایش پیوسته و مستمر پورتنوی اعتباری بانک و تمامی اجزای آن، از طریق ایجاد سیستم های مناسب در راستای حصول اطمینان از رعایت حدود نظارتی بانک مرکزی و حدود مقرر هیأت مدیره؛
- تدوین دستورالعمل های شفاف برای پایش ریسک اعتباری براساس سیاست های اعتباری بانک؛
- برگزاری جلسات مستمر کمیته عالی پیگیری و وصول مطالبات بانک؛
- استفاده از سامانه های موجود به منظور وصول مطالبات غیر جاری؛
- استفاده از ظرفیت بخش خصوصی برای وصول مطالبات غیر جاری بانک (برون سپاری)؛

- نظارت تخصصی و مستمر توسط کمیته عالی پیگیری و وصول مطالبات بر عملکرد واحدها در بخش وصول مطالبات غیر جاری؛
- استفاده از ظرفیت اجرایی و حقوقی سازمان ها و نهادهای نظارتی در راستای وصول مطالبات غیرجاری؛

مهمترین راهکارهای کنترل و پایش ریسک اعتباری بانک

- پایش پیوسته و مستمر پرتفوی اعتباری بانک در راستای رعایت حدود نظارتی بانک مرکزی و حدود مقرر هیأت مدیره
- تدوین دستورالعمل های شفاف برای پایش ریسک اعتباری

- تنوع درنوع تسهیلات و تعهدات
- رعایت مفاد مندرج درآیین نامه های تسهیلات، تعهدات کلان و ذینفع واحد

کنترل و پایش ریسک اعتباری

- نظارت تخصصی کمیته عالی پیگیری و وصول مطالبات بر عملکرد واحدها در بخش وصول مطالبات غیر جاری
- استفاده از ظرفیت اجرایی و حقوقی سازمان ها و نهادهای نظارتی در راستای وصول مطالبات غیرجاری

- برگزاری جلسات مستمر کمیته عالی پیگیری و وصول مطالبات
- استفاده از سامانه های بانک و استفاده از ظرفیت بخش خصوصی برای وصول مطالبات غیر جاری

بانک پارسیان

نحوه مدیریت تسهیلات غیر جاری و میزان ذخایر مربوط به آنها

سیاست های بانک در راستای نحوه مدیریت و مواجهه با تسهیلات غیر جاری در ابتدای هر سال در مجموعه ضوابط پیگیری و وصول مطالبات بانک پس از انجام بازنگری های لازم نسبت به سال قبل، در اختیار تمامی شعب و واحد های بانک قرار می گیرد. اهم مواردی که در این مجموعه ها بیان می گردد به شرح شکل زیر می باشد:

مراجع و حدود اختیارات ارکان تعیین تکلیف / وصول مطالبات

روش های تعیین تکلیف مطالبات

فرآیندهای اجرایی پیگیری و وصول مطالبات

اسناد، مدارک و اطلاعات مورد نیاز در بررسی پرونده ها

لازم به ذکر است، علاوه بر فرآیند مستمر پیگیری و وصول مطالبات در سطح شعب، بانک نیز در راستای کاهش مطالبات غیر جاری و تسریع در امر وصول آنها اقدام به ایجاد معاونت حقوقی و وصول مطالبات نموده است که به صورت متمرکز متولی انجام فرآیند وصول مطالبات از جمله موارد شکل زیر می باشد:

مطالعه، بررسی و ارزیابی سیاست های بانک در زمینه وصول مطالبات

برگزاری جلسات با مشتریان به منظور وصول مطالبات بانک

بررسی پرونده های تسهیلاتی که وصول اقساط آن توسط شعبه امکانپذیر نمی باشد

همچنین شرکت پیمانکار بانک (شرکت تامین اندیش پارس) به منظور تسریع در امر وصول مطالبات با شعب و مدیریت پیگیری و وصول مطالبات همکاری می نماید.

در خصوص تعیین میزان ذخایر مورد نیاز برای مطالبات بانک، دستورالعمل محاسبه ذخیره مطالبات بانک مرکزی ج.ا.ا. ملاک عمل قرار می گیرد. جدول ذیل براساس اطلاعات صورتهای مالی منتهی به تاریخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۹ تهیه شده است.

جمع	مشکوک الوصول	معوق	سررسید گذشته	جاری	
میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	
۲۵,۱۴۷,۲۷۴	-	-	-	۲۵,۱۴۷,۲۷۴	ذخیره عمومی مطالبات مشکوک الوصول
۶۷,۳۱۹,۴۷۰	۴۹,۰۸۴,۰۰۵	۳۹۷,۶۷۱	۱۷,۸۳۷,۷۹۴		ذخیره اختصاصی مطالبات مشکوک الوصول
۹۲,۴۶۶,۷۴۴	۴۹,۰۸۴,۰۰۵	۳۹۷,۶۷۱	۱۷,۸۳۷,۷۹۴	۲۵,۱۴۷,۲۷۴	مانده در ۱۴۰۱/۱۲/۲۹

بانک پارسیان

ریسک نقدینگی

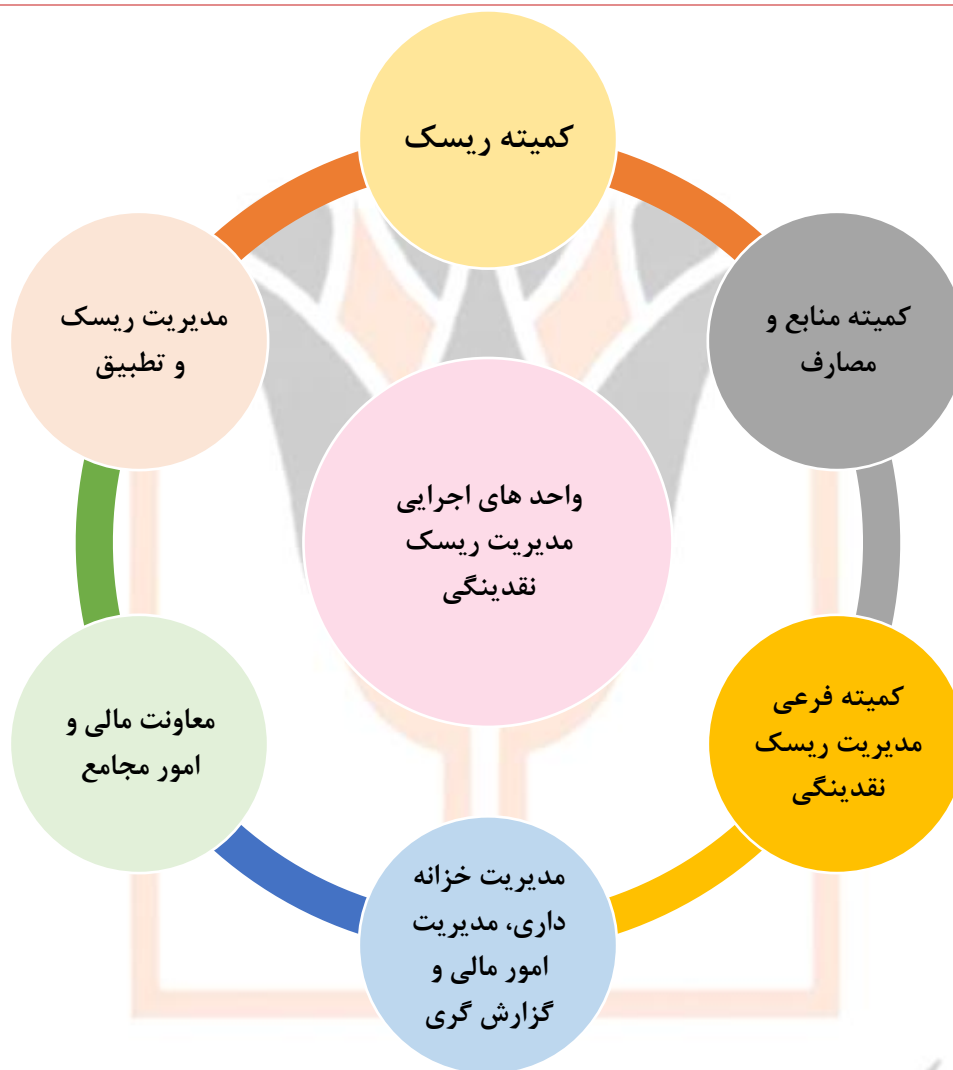
سیاست ها و خط مشی های مدیریت ریسک نقدینگی

مدیریت ریسک و تطبیق اقدام به تهیه و تصویب سند اشتباهی ریسک بانک پارسیان نموده است و تدوین سیاست ها و راهبردهای سالانه مدیریت ریسک نقدینگی در چارچوب حدود تعیین شده برای اشتها و ظرفیت ریسک نقدینگی در آن سند تعیین می گردد. در خصوص سیاست ها و خط مشی های مدیریت ریسک نقدینگی، رویکردهای کلی بانک، جلوگیری از قرارگرفتن در معرض ریسک نقدینگی و مقابله با شوک های نقدینگی در شرایط بحرانی می باشد. این سیاست ها شامل تدوین استراتژی و سناریوهای مدیریت دارایی ها و بدهی ها، ثبات و تنوع بخشی منابع تأمین مالی و برنامه های احتیاطی لازم جهت شرایط عادی و بحرانی بانک می باشد. هدف اصلی بانک در مدیریت نقدینگی، نگهداری سطح مناسبی از نقدینگی جهت پاسخگویی به جریان نقدی خروجی و اجتناب از تأمین وجوه با هزینه های قابل ملاحظه می باشد. همچنین بانک بر اساس دستورالعمل "حداقل الزامات مدیریت ریسک نقدینگی مؤسسات اعتباری" بانک مرکزی اقدام به تصویب و ایجاد کمیته فرعی ریسک نقدینگی توسط هیأت مدیره بانک نموده، که شرح وظایف و اعضای کمیته فرعی ریسک نقدینگی، مطابق با دستورالعمل مذکور تعیین شده است. شایان ذکر است کمیته مذکور با مدنظر قراردادن شرایط اقتصادی حاکم بر بازارهای پولی و مالی کشور و در راستای رعایت و اجرای بخشنامه ها، دستورالعمل ها و رهنمودهای صادره بانک مرکزی ج.ا.ع عمل می نمایند.

واحد های اجرایی مدیریت ریسک نقدینگی

علاوه بر واحد مدیریت ریسک که وظیفه ارائه راهکارها، انجام مدلسازی ها و ارائه گزارشات لازم برای مدیریت بهینه ریسک نقدینگی را بر عهده دارد، کمیته منابع و مصارف و معاونت مالی و امور مجامع بانک براساس گزارش های مدیریت خزانه داری و مدیریت امور مالی و گزارش گری نیز در خصوص سیاست ها و تأمین منابع نقدینگی لازم تصمیم گیری می نماید. همچنین برخی از رویدادهای مهم مرتبط با مدیریت نقدینگی بنابر ضرورت در کمیته های منابع و مصارف، ریسک مطرح و تصمیمات لازم اتخاذ می گردد. که در شکل زیر واحد های اجرایی مدیریت ریسک نقدینگی بانک نمایش داده شده است.

بانک پارسیان

➤ کمیته منابع و مصارف

این کمیته مسئول مدیریت نقدینگی بانک در شرایط عادی و بحرانی، مدیریت بر منابع سپرده ای و مصارف بانک، هزینه پول، مدیریت شاخص های نقدینگی، نسبت های منابع و مصارف، نرخ های سود با توجه به گزارشات واصله از واحدهای ذیربط می باشد.

➤ کمیته فرعی مدیریت ریسک نقدینگی

این کمیته مسئول تدوین و پیشنهاد استراتژی ها و سیاست ها و رویه های مدیریت ریسک نقدینگی، نظارت بر وضعیت ریسک نقدینگی بانک بر مبنای گزارشات مدیریت امور مالی و واحد مدیریت ریسک را بر عهده دارد.

➤ معاونت مالی و امور مجامع بانک

معاونت مالی و امور مجامع بانک به صورت دوره ای ضمن بررسی وضعیت نقدینگی بانک در قالب گزارشات منابع و مصارف، وضعیت سپرده های جذب شده و مصارف را در مقایسه با اهداف مدنظر رصد و بررسی

می نماید. همچنین عوامل کلیدی تاثیرگذار بر روند منابع و مصارف و رفتار سپرده ای مشتریان عمده بانک را نیز ارزیابی و گزارشات لازم را به کمیته عالی منابع و مصارف و نیز مقامات ارشد بانک ارائه می دهد.

➤ مدیریت خزانه داری و مدیریت مالی و گزارش گری

مدیریت خزانه داری و مدیریت مالی و گزارش گری روزانه وضعیت نقدینگی بانک را بر اساس موجودی حساب ها و سرفصل های مرتبط با نقدینگی بانک و نیز وضعیت بانک در بازار بین بانکی ارزیابی و گزارش آن را به مقامات ارشد بانک ارائه می دهد

➤ مدیریت ریسک

با توجه به اینکه برنامه اندازه گیری ریسک نقدینگی بر مبنای تحلیل شکاف (بطور خاص بخش پویا) درحال انجام بوده با نهایی شدن و استقرار آن اندازه گیری ریسک نقدینگی بر مبنای روش هایی چون LCR (نسبت پوشش نقدینگی)، تحلیل سناریو و انجام آزمون بحران در آینده انجام خواهد پذیرفت.

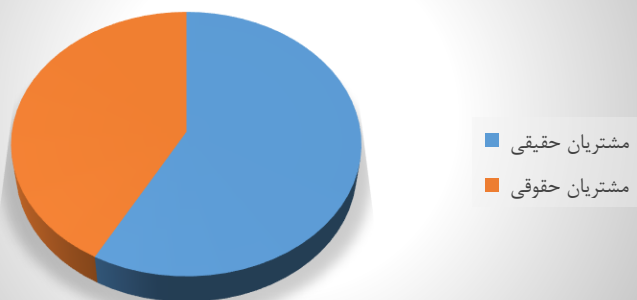
ترکیب، میزان و سررسید سپرده ها و نقاط تمرکز آنها

بانک پارسیان در راستای کاهش ریسک نقدینگی بر عدم تکیه بر منابع تامین مالی مشتریان حقوقی تأکید دارد. از اینرو با نگاه ویژه به مشتریان حقیقی در جهت جذب منابع خرد پایدار گام برمی دارد. جداول زیر ترکیب، میزان و سررسید سپرده ها و نقاط تمرکز آنها را براساس سررسید قید شده در قرارداد نشان می دهد.

-ترکیب سپرده ها به تفکیک حقیقی و حقوقی

سپرده های مشتریان	سپرده سرمایه گذاری مدت دار	دیداری و مشابه	جمع
مشتریان حقیقی	۱,۲۹۵,۰۳۲,۲۳۹	۱۱۵,۵۱۷,۲۹۵	۱,۴۱۰,۵۴۹,۵۳۴
مشتریان حقوقی	۵۸۱,۰۸۲,۳۵۴	۴۴۱,۰۹۹,۷۶۱	۱,۰۲۲,۱۸۲,۱۱۵
جمع	۱,۸۷۶,۱۱۴,۵۹۳	۵۵۶,۶۱۷,۰۵۶	۲,۴۳۲,۷۳۱,۶۴۹

سپرده های به تفکیک نوع مشتریان

ترکیب، میزان و سررسید تسهیلات و سایر دارایی ها و به طور مشخص دارایی های با درجه نقدشوندگی بالا

جدول زیر ترکیب، میزان و سررسید تسهیلات و سایر دارایی ها و به طور مشخص دارایی های با درجه نقد شونده را برای سال ۱۴۰۱ را نشان می دهد.

مبلغ دفتری میلیون ریال	کمتر از یک ماه میلیون ریال	بین ۱ الی ۳ ماه میلیون ریال	بین ۳ ماه الی ۱ سال میلیون ریال	۵ الی ۱ سال میلیون ریال	بالتر از ۵ سال میلیون ریال	بدون سررسید مشخص میلیون ریال
دارایی ها						
موجودی نقد	۲۲۹,۳۲۶,۹۶۷	۲۲۹,۳۲۶,۹۶۷	-	-	-	-
مطالبات از بانک ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی	۴۴۵,۷۶۵,۹۶۲	۸۲,۹۲۴,۳۶۰	۱۳۲,۷۸۴,۱۱۲	-	-	۲۳۰,۰۵۷,۴۹۰
مطالبات از دولت	۳۰,۱۷,۷۲۰	۳۹۱	۲,۶۶۳	۵۸,۸۴۳	۷۴۱	۲,۹۵۵,۰۸۲
تسهیلات اعطایی و مطالبات از اشخاص دولتی	۲۱,۹۷۴,۲۷۹	۱۶۷,۵۱۶	۳۳۵,۰۳۲	۱,۵۰۷,۶۴۲	-	۱۹,۹۶۴,۰۸۹
تسهیلات اعطایی و مطالبات از اشخاص غیر دولتی	۲,۱۴۲,۳۱۷,۲۸۶	۱۹۷,۲۶۴,۵۴۲	۳۳۱,۶۰۴,۹۳۷	۴۴۶,۷۷۹,۲۷۲	۵۸۲,۱۸۰,۸۳۹	۵۵۹,۲۹۹,۱۰۳
مطالبات از شرکت های فرعی و وابسته	۷۶,۱۴۸,۳۷۱	-	-	-	-	۷۶,۱۴۸,۳۷۱
سایر دریافتی ها	۳۰۸,۸۴۵,۹۷۱	۱۹۴,۰۱۷	۲۷۵,۸۰۶	۸۱,۲۹۷,۶۱۳	۹۹۲,۸۴۹	۳۶,۲۷۵,۶۹۹
سرمایه گذاری در سهام و سایر اوراق بهادار	۲۱۶,۳۲۲,۵۳۵	-	۱,۹۹۲,۵۳۴	۳۶,۵۳۷,۳۳۱	۱۰,۹۴۵,۴۷۸	۱۶۶,۸۴۷,۱۹۲
دارایی های غیر جاری نگهداری شده برای فروش	۵۴,۱۰۰,۴۸۹	-	-	-	-	۵۴,۱۰۰,۴۸۹
دارایی های ثابت مشهود	۱۵,۷۶۰,۲۱۴	-	-	-	-	۱۵,۷۶۰,۲۱۴
دارایی های نا مشهود	۲۲,۴۹۱,۷۸۸	-	-	-	-	۲۲,۴۹۱,۷۸۸
سپرده قانونی	۲۱۲,۲۰۶,۵۹۵	۱,۶۱۸,۴۰۱	۲,۱۱۱,۱۴۶	۱۰۹,۲۵۰,۴۷۴	۱۰,۲۳۲,۱۷۱	۸۸,۹۹۴,۴۰۳
دارایی مالیات انتقالی	-	-	-	-	-	-
سایر دارایی ها	۱۰,۶۰۲,۹۴۷	-	-	-	-	۱۰,۶۰۲,۹۴۷
جمع دارایی ها	۳,۷۵۹,۸۸۱,۱۲۴	۵۱۱,۴۹۶,۱۹۴	۴۶۹,۱۰۶,۲۳۰	۶۷۵,۴۳۱,۱۷۵	۶۰۴,۳۵۲,۰۷۸	۲۱۵,۹۹۸,۵۸۰

میزان ورودی ها و تعهدات ریالی در دوره آتی

در جداول زیر میزان ترکیب تسهیلات ریالی بر اساس سررسید و تعهدات بابت ضمانت نامه های صادره و اعتبار اسنادی ریالی ارائه شده است.

- ترکیب تسهیلات ریالی بر اساس سررسید

۱۴۰۱/۱۲/۲۹						
مبلغ دفتری	کمتر از یک ماه	بین ۱ الی ۳ ماه	بین ۳ ماه الی ۱ سال	۵ الی ۱ سال	بالتر از ۵ سال	بدون سررسید مشخص
تسهیلات اعطایی و مطالبات از اشخاص دولتی	۲۱,۹۷۴,۲۷۹	۱۶۷,۵۱۶	۳۳۵,۰۳۲	۱,۵۰۷,۶۴۲	-	۱۹,۹۶۴,۰۸۹
تسهیلات اعطایی و مطالبات از اشخاص غیر دولتی	۲,۱۴۲,۳۱۷,۲۸۶	۱۹۷,۲۶۴,۵۴۲	۳۳۱,۶۰۴,۹۳۷	۴۴۶,۷۷۹,۲۷۲	۵۸۲,۱۸۰,۸۳۹	۵۵۹,۲۹۹,۱۰۳
جمع دارایی ها	۳,۷۵۹,۸۸۱,۱۲۴	۵۱۱,۴۹۶,۱۹۴	۴۶۹,۱۰۶,۲۳۰	۶۷۵,۴۳۱,۱۷۵	۶۰۴,۳۵۲,۰۷۸	۲۱۵,۹۹۸,۵۸۰

- تعهدات بابت ضمانت نامه های صادره ریالی و اعتبار اسنادی ریالی

سال ۱۴۰۱	
شرح	مبلغ: میلیون ریال
ضمانت نامه های صادره ریالی	۳۶۳,۷۳۵,۷۰۵
اعتبار اسنادی ریالی	۱۳,۹۹۹,۸۰۵

میزان ورودی ها و تعهدات به ارزشهای عمده در دوره آتی

در جداول زیر میزان تعهدات بابت اعتبارات اسنادی و ضمانت نامه های ارزی به تفکیک ارزشهای موجود در پرتفوی بانک ارائه شده است.

– تعهدات بانک بابت اعتبارات اسنادی ارزی

نوع ارز	مبلغ ارزی	معادل ریالی / میلیون ریال
یورو	۱۳۶,۵۴۳,۹۳۱	۲۶,۱۸۴,۱۴۳
دلار آمریکا	۳۰,۱۴۹,۷۵۶	۷,۵۳۷,۴۳۹
ون کره جنوبی	۸۷۰,۱۱۰,۰۸۰	۱۶۴,۴۰۰
ین ژاپن	۲۸۷,۱۰۹,۸۲۱	۵۳۸,۶۶۷
یوان چین	۷۰۴,۱۷۲,۴۵۰	۲۵,۲۸۹,۶۵۴
روپیه هند	۹۴۳,۶۵۰,۷۱۴	۲,۸۲۹,۰۶۵

– تعهدات بانک بابت ضمانت نامه های ارزی

۱۴۰۱/۱۲/۲۹		
مبلغ ارزی	معادل ریالی / میلیون ریال	
۱۲۲,۵۹۹,۴۲۳	۳۲,۴۸۸,۸۴۷	یورو
۱۵,۲۳۲,۵۶۶	۱,۰۲۶,۰۵۰	درهم امارات
۲۵,۱۴۷,۸۴۶	۶,۲۸۶,۹۶۲	دلار آمریکا
-	-	روپیه هند
-	-	لیر ترکیه
۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۹۳,۸۰۹	ین ژاپن
۱۶۲,۴۴۶,۴۹۵	۵,۸۳۴,۱۰۳	یوان چین

برنامه تداوم فعالیت

ریسک نقدینگی، زیان احتمالی ناشی از عدم تطابق جریان نقد ورودی و خروجی تعریف می گردد. زیان احتمالی ناشی از مازاد منابع نقد، هزینه فرصت نگهداری آن و در طرف مقابل کسری منابع نقد، ریسک تامین مالی با نرخ هایی بالاتر و عدم دسترسی به منابع مورد نیاز در شرایط بحرانی را برای بانک به وجود می آورد.

از آنجا که بخش عمده عملیات بانکها به واسطه سپرده گذاری مشتریان شکل می گیرد، سپرده ها را عامل حیات بانکها می دانند. از اینرو، اگر سپرده گذاران به برداشت ناگهانی سپرده هایشان اقدام کنند، بانکها با مشکل نقدینگی روبه رور شده و در نهایت جهت پاسخگویی به تعهدات ملزم به استقراض از بازار بین بانکی یا بانک مرکزی با نرخ های بالا می شوند که این امر موجب کاهش سود دهی بانک، افزایش ریسک نقدینگی و افزایش ریسک شهرت می شوند. با استناد به موضوع یادشده، اگر بانکها حجم بهینه ای از دارایی های با قابلیت نقد شوندگی بالا را در ساختار ترازنامه خود حفظ کنند و با نگاه ویژه موجبات حفظ تعادل میان سررسید دارایی ها و بدهی ها (شکاف نقدینگی) ماه های آتی بانک را متعادل نگه دارند می توانند ریسک نقدینگی بانک را به میزان قابل توجهی مدیریت نمایند و در نتیجه سودآوری و ثبات بیشتری را تجربه خواهند کرد. دغدغه اصلی مدیریت ریسک نقدینگی، تامین وجه مورد نیاز سپرده گذاران هنگام بروز بحران است. عمق این دغدغه نیز به سه ویژگی اصلی بحران، یعنی اندازه بحران (میزان کسری نقدینگی) و سرعت وقوع بحران (سرعت تبدیل دارایی های غیرنقد به دارایی های نقد) و زمان استمرار آن بستگی دارد.

مدیریت ریسک و تطبیق بانک پارسیان در راستای برنامه ریزی تداوم فعالیت های مربوط به ریسک نقدینگی اقداماتی به شرح شکل ذیل را انجام می دهند.

در این راستا بانک پارسیان ضمن بررسی روزانه وضعیت نقدینگی و خالص منابع و مصارف بانک و تحلیل روند شاخص هایی همچون نسبت خالص تسهیلات و مطالبات به خالص سپرده ها و ... را با برگزاری مستمر جلسات کمیته منابع و مصارف مدیریت می نماید. با توجه به وجود شوک های نقدینگی در بازارهای مالی، بانک به منظور افزایش توانایی در کنترل و مدیریت نقدینگی نیاز به تدوین برنامه تداوم فعالیت ریسک نقدینگی دارد. به این منظور جهت پایش و بررسی روند آتی ریسک نقدینگی، بر اساس دستورالعمل و قوانین و مقررات اعلامی از سوی بانک مرکزی ج.ا.ی. به پیش بینی میزان نقدینگی مورد نیاز، نحوه کنترل و مدیریت شوک های نقدینگی محتمل اقدام نموده است. همچنین با توجه به تطابق زمانی سررسید دارایی ها و بدهی ها، عدم اتکا به مشتریان کلان در دریافت سپرده و اعطای تسهیلات و تنوع بخشی به منابع تامین مالی به خصوص تمرکز بر جذب و نگهداری مشتریان خرد در دستور کار بانک قرار داشته است. کمیته دارایی و بدهی و کمیته فرعی ریسک نقدینگی بر امور فوق کنترل نموده و با پایش دایمی وضعیت نقدینگی بانک سیاست ها و پیشنهادات لازم را به ارکان بانک ارائه می نمایند. همچنین در جهت حفظ منافع سپرده گذاران، کلیه ذینفعان و تداوم فعالیت بانک، گزارش های مورد نیاز بانک مرکزی ج.ا.ی. در چارچوب دستورالعمل "حداقل الزامات مدیریت ریسک نقدینگی مؤسسات اعتباری" به صورت ماهانه تهیه و ارسال می گردد.

با توجه به اهداف و برنامه های مدیریت ریسک، استراتژی بانک به منظور تداوم فعالیت در زمینه مدیریت ریسک نقدینگی به شرح شکل ذیل می باشد:

تصویب استراتژی ها و مقررات داخلی برای مدیریت مؤثر دارایی ها و بدهی ها

دریافت اطلاعات لازم به طور روزانه و در دوره های زمانی مشخص به منظور اندازه گیری و بررسی روند ریسک نقدینگی (برای بررسی شکاف نقدینگی بین دارایی ها و بدهی ها) به تفکیک ریال و ارز

دریافت اطلاعات درخصوص شاخص های ریسک نقدینگی و نسبت های مالی و وضعیت نقدینگی

برنامه مقابله با بحران

تدوین برنامه مقابله با بحران فعالیت بسیار مهمی است که هدف از آن ایجاد یک ساختار قدرتمند مرکزی است تا بتواند به سرعت در زمان بروز بحران برنامه ریزی و تصمیم گیری نماید. تنظیم این برنامه با ماهیت، اندازه و ترکیب ریسک نقدینگی، زیرساخت های عملیاتی و حقوقی ارتباط داشته و بانک پارسیان به منظور مشخص نمودن سازوکارهای لازم برای نحوه مواجهه و مدیریت انواع بحران هایی که می تواند در روند فعالیت های جاری بانک مشکلات اساسی ایجاد نماید، آیین نامه آمادگی برای شرایط خاص (بحران) توسط واحد مدیریت ریسک تدوین گردیده و به تصویب هیأت عامل رسیده است. در این آیین نامه تعریف انواع شرایط بحرانی، ساختار سازمانی مدیریت بحران، اعضا، حدود وظایف و مسئولیت های کمیته مقابله با بحران و کارگروه های بحران و سناریوهای وقوع بحران، مشخص گردیده است. بر اساس آیین نامه مزبور و برنامه تداوم فعالیت بانک پارسیان ترکیب اعضا و وظایف کارگروه بحران مالی به شرح ذیل می باشد:

اعضاء کارگروه بحران مالی:

- مدیریت امور مالی و گزارش گری (مسئول کارگروه مدیر امور مالی)
- نماینده مدیریت ریسک و تطبیق
- نماینده مدیریت امور شعب و فروش محصولات
- نماینده مدیریت توسعه فناوری
- نماینده مدیریت اعتبارات
- نماینده مدیریت پشتیبانی
- نماینده مدیریت سازمان و روش ها
- نماینده مدیریت روابط عمومی
- نماینده مدیریت های بین الملل و عملیات ارزی
- نماینده مدیریت بازاریابی و توسعه کسب و کار

وظایف کارگروه بحران مالی

وظایف مربوط به کارگروه بحران مالی بانک پارسیان در شکل زیر نمایش داده شده است:

شایان ذکر است بانک برای مقابله با بحران ریسک نقدینگی از برنامه ریزی به شرح شکل ذیل استفاده می نماید

روش سنجش ریسک نقدینگی

عوامل مختلفی همچون نوسانات نرخ ارز، نرخ تورم، شاخص کل بورس و ... بر بروز ریسک نقدینگی بانک اثر گذارند. به همین دلیل این ریسک با روش هایی از قبیل محاسبات ساده شبیه سازی ایستا تا روش های مدل سازی پیچیده اندازه گیری می شود. بر این اساس بانک پارسیان به منظور سنجش ریسک نقدینگی، از روش های تحلیل روند جریان های ورودی و خروجی وجوه در سپرده ها و تسهیلات، جدول شکاف پویای نقدینگی و محاسبه شاخص نسبت نقدینگی (LCR) استفاده می نماید. بر این اساس با توجه به زیرساخت های اطلاعاتی و نیازهای روزمره بانک، پیاده سازی روش های مختلف به منظور اندازه گیری و پایش ریسک نقدینگی طبق فرآیند شکل ذیل صورت می پذیرد:

➤ نسبت پوشش نقدینگی (LCR):

این نسبت نشان می دهد بانک توان پوشش خالص جریانهای خروجی خود طی ۳۰ روز آتی را از محل دارایی های نقد با کیفیت خود دارا می باشد یا خیر و به صورت زیر تعریف می شود:

$$LCR = \frac{\text{دارایی های نقد با کیفیت}}{\text{خالص جریانهای خروجی طی 30 روز آتی}} \geq 100\%$$

اقلام تشکیل دهنده صورت کسر (دارایی های نقد با کیفیت) و ضرایب مربوطه نسبت پوشش نقدینگی (LCR) طبق دستورالعمل اعلامی بانک مرکزی ج.ا.ی.:

الف- دارایی های نقد با کیفیت سطح یک: تمامی اقلام که در این گروه قرار می گیرند مشمول ضریب نقدشوندگی ۱۰۰٪ می شوند.

- اسکناس و نقود
- موجودی نزد بانک مرکزی
- اوراق مشارکت تضمین شده توسط دولت و یا بانک مرکزی (داخل یا خارج از ایران)

ب- دارایی های نقد با کیفیت سطح دو:

ب-۱- دارایی های نقد سطح دو نوع اول:

- اوراق مشارکت نهادها و موسسات عمومی غیر دولتی با ضریب نقد شوندگی ۸۵٪

ب-۲- دارایی های نقد سطح دو نوع دوم:

- سهام عادی سریع المعامله ۵۰ شرکت فعال تر بورس به استثنای سهام موسسات اعتباری و نهادهای مالی با ضریب نقد شوندگی ۵۰٪، مشروط به آنکه حداکثر کاهش قیمت آن در مقطع محاسبه، نسبت به قیمت ۳۰ روز گذشته بیش از ۴۰٪ نباشد.

➤ اقلام تشکیل دهنده مخرج کسر (خالص جریانهای خروجی طی ۳۰ روز آتی)

جریانهای ورودی طی ۳۰ روز آتی - جریانهای خروجی طی ۳۰ روز آتی = خالص جریانهای خروجی طی ۳۰ روز آتی

تبصره: جریانات نقد ورودی باید همواره $\geq 75\%$ جریانات نقد خروجی باشند. به عبارت دیگر بانک موظف است همواره حداقل به میزان ۲۵٪ جریانات نقد خروجی طی ۳۰ روز آتی دارایی نقد با کیفیت نگه دارد.

➤ جریانهای نقد خروجی طی ۳۰ روز آتی

جریانهای نقد خروجی از حاصل ضرب هریک از فیلدهای اطلاعاتی جدول زیر در ضرایب (احتمالات خروج مربوطه) مطابق با دستورالعمل بانک مرکزی محاسبه می گردد:

نوع حساب	حقیقی				حقوقی غیر مالی				حقوقی مالی *			
					با پرسنل زیر ۱۰۰ نفر		با پرسنل بالای ۱۰۰ نفر					
	سهم مشمول ضمانت سپرده	ضرایب (احتمال خروج)	سهم مازاد بر سقف تضمین صندوق ضمانت سپرده	ضرایب (احتمال خروج)	سهم مشمول ضمانت سپرده	ضرایب (احتمال خروج)	سهم مازاد بر سقف تضمین صندوق ضمانت سپرده	ضرایب (احتمال خروج)	سهم مشمول ضمانت سپرده	ضرایب (احتمال خروج)	سهم مازاد بر سقف تضمین صندوق ضمانت سپرده	ضرایب (احتمال خروج)
سپرده ها با سررسید کمتر از ۳۰ روز آتی :												
جاری	۲۵٪	۲۵٪	۲۵٪	۲۵٪	۲۵٪	۲۰٪	۴۰٪	۲۵٪	۲۵٪	۲۵٪	۲۵٪	
قرض الحسنه پس انداز	۵٪	۱۰٪	۵٪	۱۰٪	۵٪	۱۰٪	۲۰٪	۴۰٪	۱۰٪	۱۰۰٪	۱۰۰٪	
کوتاه مدت (فاقد سررسید)	۵٪	۱۰٪	۵٪	۱۰٪	۵٪	۱۰٪	۲۰٪	۴۰٪	۱۰۰٪	۱۰۰٪	۱۰۰٪	
مدتدار (سررسیددار)	۵٪	۱۰٪	۵٪	۱۰٪	۵٪	۱۰٪	۲۰٪	۴۰٪	۱۰۰٪	۱۰۰٪	۱۰۰٪	
سپرده های سرمایه گذاری مدتدار با سررسید بیشتر از ۳۰ روز آتی با احتمال برداشت ۲٪												

اشخاص حقوقی مالی : بانکها و موسسات اعتباری، هرگونه نهاد ارائه دهنده خدمات مالی و بیمه ای از جمله صندوق های سرمایه گذاری و بازنشتگی و شرکت های کارگزاری، بازارگردانی، سرمایه گذاری، تامین سرمایه، صرافی، لیزینگ و بیمه

عنوان	ضرایب(احتمال خروج)
سپرده های قرض الحسنه جاری موسسات اعتباری نزد یکدیگر	۲۵٪
سپرده های قرض الحسنه پس انداز و سرمایه گذاری مدتدار موسسات اعتباری نزد یکدیگر	۴۰٪
تسهیلات تعهد شده غیر قابل فسخ و آماده برداشت برای اشخاص حقیقی و حقوقی غیر مالی با پرسنل زیر ۱۰۰ نفر	۵۰٪
تسهیلات تعهد شده غیر قابل فسخ و آماده برداشت برای سایر اشخاص حقوقی	۱۰۰٪
تعهدات بابت ضمانتنامه ها، اعتبارات اسنادی و سایر تضامین	۱۰٪
سایر جریانات نقد خروجی	۱۰۰٪

جریانهای نقد ورودی طی ۳۰ روز آتی

جریانات نقدی ورودی از حاصل ضرب ارقام زیر در احتمال ورود آنها به شرح زیر محاسبه می گردد:

اقساط تسهیلات با سررسید کمتر از ۳۰ روز آتی	ضرایب(احتمال ورود)
با وثیقه سپرده	۱۰۰٪
با وثیقه اوراق مشارکت	۸۵٪
با وثیقه سهام سریع معامله	۵۰٪
سایر وثایق	۲۵٪
سایر جریانات نقدی ورودی مورد انتظار از اشخاص حقیقی و حقوقی غیرمالی	۵۰٪

تبصره : به جز بازه های ۳۰ روزه در نظر گرفته شده برای ارقام فوق الذکر، تمامی اطلاعات برای بازه های ۷ روزه، ۱ ماهه، ۳ ماهه، ۶ ماهه، ۹ ماهه، ۱ ساله، ۵ ساله و بالاتر از ۵ سال طبق دستورالعمل ارائه گردد.

هم چنین انواع نسبت های مرتبط با وضعیت نقدینگی به طور مستمر با استفاده از اطلاعات تراز دفتر کل به شرح جدول ذیل محاسبه می گردد:

پایان دوره ۱۴۰۱/۱۲/۲۹	حداقل طی دوره	حداکثر طی دوره	میانگین ماهانه دوره	ابتدای دوره ۱۴۰۱/۰۱/۰۱	
۱۰٪	۷٪	۱۰٪	۸٪	۱۰٪	دارایی نقد و معادل نقد * به کل دارایی ها
۱۶٪	۱۱٪	۱۷٪	۱۳٪	۱۵٪	دارایی نقد و معادل نقد به کل سپرده ها
۶٪	۱۰٪	۴٪	۷٪	۵٪	خالص دارایی های نقدی به کل سپرده ها
۸۹٪	۸۵٪	۹۳٪	۹۰٪	۹۲٪	تسهیلات به کل سپرده ها
۱۸۳٪	۱۴۸٪	۱۸۳٪	۱۵۹٪	۱۵۴٪	تسهیلات به سپرده های یک ساله و بالاتر
۴۶٪	۳۶٪	۴۶٪	۳۹٪	۳۶٪	سپرده های فرار به کل سپرده ها

ساز و کار های کنترل و پایش ریسک نقدینگی

پایش و کنترل ریسک نقدینگی فرآیندی است که به بانک کمک می کند تا همواره میزان متناسبی از نقدینگی را به منظور پوشش ریسک های مترتب و جلوگیری از اتلاف منابع نگهداری نماید. در پایش وضعیت ریسک نقدینگی، بانک بایستی حدودی را برای میزان بهینه نقدینگی خود، طی محدوده های زمانی خاص تعیین کند و آنها را به طور مستمر تحت کنترل و نظارت قرار دهد. بانک پارسیان در پایش ریسک نقدینگی موارد به شرح شکل ذیل را مد نظر دارد:

به منظور ایجاد رویکرد آینده نگر اندازه گیری و پایش میزان ریسک نقدینگی ریالی و ارزی های مهم، مدیریت ریسک و تطبیق در سال ۱۳۹۸ پروژه ای با عنوان "پیاده سازی سامانه ریسک نقدینگی" در بانک پارسیان را به تصویب رساند. این سامانه می تواند شاخص نسبت پوشش نقدینگی (LCR) و شکاف نقدینگی را به صورت روزانه برای ریال و ارزی های مهم (با قابلیت شناسایی ارزی های مهم) محاسبه

نماید همچنین، امکان اخذ گزارشات مورد نیاز بانک مرکزی طبق مفاد دستورالعمل "حداقل الزامات مدیریت ریسک نقدینگی در مؤسسات اعتباری" و سایر گزارشات مرتبط از این سامانه وجود دارد، فاز اول این پروژه به اتمام رسیده است. اهم گزارشات قابل استخراج از سامانه به شرح شکل ذیل می باشد:

روند فعلی مدیریت ریسک نقدینگی توسط مدیریت خزانه داری

به منظور مدیریت ریسک نقدینگی، روزانه گزارش های مختلفی درخصوص وضعیت ورود و خروج وجه نقد ایجاد می شود که جدول ذیل یک نمونه از گزارش های مورد اشاره می باشد:

الف- وضعیت نقدینگی صندوق :
صندوق مرکز
صندوق شعب
خودپرداز شعب
جمع
ب - موجودی ما نزد سایر بانک ها :
موجودی نزد بانک مرکزی
جاری نزد سایر بانک ها
سپرده نزد سایر بانک ها
سپرده نزد سایر بانک ها
جمع
ه - دریافت های عمده /امروز مرکز:
کاهش سپرده قانونی
دریافت عملیات چکاوک
و - پرداخت های عمده /امروز مرکز:
افزایش سپرده قانونی
پرداخت عملیات چکاوک
خریدارز
خالص عملیات شتاب
جمع
خالص عملیات روز

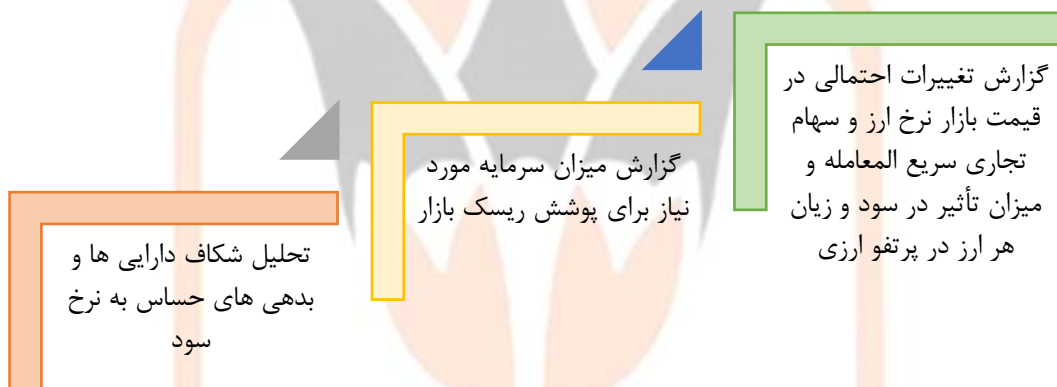
در صورتی که نتایج بررسی ها و محاسباتی که به منظور سنجش وضعیت نقدینگی انجام می پذیرد، نشان دهنده امکان خروج از آستانه های قابل تحمل بانک باشد، گزارش های لازم به منظور اتخاذ تدابیر پیش گیرانه و کنترلی به کمیته های مربوطه ارائه می گردد.

ریسک بازار

سیاست ها و رویه های مدیریت ریسک بازار

مدل های ارزیابی عوامل ریسک بازار باید به طور مستقل از هم و به صورت ادواری مورد بازنگری قرار گیرند. اثرات وجود همبستگی بین نوسانات ریسک اعتباری خاص، نرخ های ارز، ارزش سهام و کالاها به طور مرتب اندازه گیری و مورد پایش قرار گیرد. تنوع سازی در پرتفوی سرمایه گذاری های بانک همواره مورد توجه قرار می گیرد تا از پیامدهای ریسک تمرکز سرمایه گذاری در یک محصول خاص پیشگیری به عمل آید.

بر این اساس بانک برای بهینه سازی، کنترل و مدیریت ریسک بازار گزارش هایی به شرح شکل زیر تهیه می نماید:

پرتفوی بانک به دو دسته پرتفوی معاملاتی و پرتفوی سرمایه گذاری تقسیم می شود. معادل دیگری برای این دو مفهوم دفتر معاملاتی و دفتر بانکی می باشد. پرتفوی معاملاتی شامل؛ اوراق مشارکت، ارز و سهام که می تواند به سرعت در بازارهای سازمان یافته مورد خرید و فروش قرار گیرد. پرتفوی سرمایه گذاری شامل دارایی ها و بدهی هایی می باشد که غیرنقدی بوده و برای بیش از یک دوره نگهداری می شود. مقررات بانکی، عموماً دارایی هایی را قابل معامله می داند که برای دوره های کوتاه تر از یک سال نگهداری می شوند. از آنجا که ریسک بازار تأثیر قابل ملاحظه ای بر تداوم فعالیت موسسه مالی دارد، لذا از سال ۱۹۹۸ مقررات گذاران، ریسک بازار را در تعیین سطح سرمایه مورد نیاز موسسات مالی لحاظ نمودند. از جمله دلایلی که مدیریت ریسک بازار را مهم می سازد می توان به موارد زیر اشاره نمود:

- **اطلاعات مدیریت:** اندازه گیری ریسک بازار اطلاعاتی درخصوص میزان منابع در معرض ریسک که به واسطه معاملات تجاری موسسه مالی ایجاد شده است را فراهم می آورد. سپس مدیریت می تواند میزان منابع در معرض ریسک را با سرمایه موسسه مالی قیاس نماید.
- **تعیین حدود فعالیت:** توجه به ریسک بازار پرتفوی معامله گران، می تواند منجر به تعیین حدود منطقی و اقتصادی برای هر معامله گر در حوزه فعالیت تجاری آنان شود.
- **تخصیص منابع:** با اندازه گیری ریسک بازار می توان بازدهی حوزه های مختلف تجاری را با ریسک بازار متناظرشان مورد مقایسه قرارداده و از این طریق حوزه هایی که بیشترین پتانسیل کسب بازده در هر واحد از ریسک را دارد شناسایی نموده تا منابع و سرمایه بیشتر به آن حوزه ها هدایت شوند.
- **سنجش عملکرد:** از آنجا که اندازه گیری ریسک بازار منجر به مشخص شدن رابطه بین ریسک و بازده معامله گران می گردد، استقرار سیستم منطقی تر پاداش دهی را میسر می سازد. به عبارت دیگر تخصیص پاداش بیشتر به معامله گرانی

که با تحمیل ریسک بالا به مؤسسه مالی، بازده بالایی بدست آورده اند در قیاس با معامله گرانی که با تحمیل ریسک کمتر، بازده کمتری حاصل نموده اند، صحیح نمی باشد.

➤ **مقررات:** در تنظیم مقررات جاری بانک تسویه بین المللی و بانک مرکزی آمریکا، ریسک بازار در الزامات سرمایه، لحاظ شده است. توجه به معیارهای بخش خصوصی در کنار مقررات و ضوابط تدوین شده توسط مقررات گذاران حایز اهمیت است، چرا که ممکن است مقررات گذاران میزان ریسک را بیش از واقع نشان دهند، روش اندازه گیری ریسک بازار که مقررات احتیاطی آن را پیشنهاد نموده می تواند منجر به تخصیص نادرست منابع بالقوه در مؤسسات مالی - که آن را اجرا می نمایند شود. در نتیجه در موارد معینی، مقررات گذاران به بانک ها اجازه میدهند مدل های داخلی خودشان را برای محاسبه حداقل سرمایه مورد نیاز جهت پوشش ریسک به کار گیرند.

علاوه بر اندازه گیری، کنترل و پایش مستمر میزان سرمایه لازم برای پوشش ریسک بازار طبق دستورالعمل فوق بانک برای مدیریت دارایی های موزون به ریسک بازار بر اساس دستورالعمل ابلاغی بانک مرکزی ج.ا.ا با موضوع "دستورالعمل محاسبه سرمایه نظارتی و کفایت سرمایه مؤسسات اعتباری" بشرح زیر اقدام می نماید.

➤ دارایی های موزون به ریسک بازار از حاصل ضرب سرمایه مورد نیاز برای پوشش ریسک بازار در عدد ۱۲,۵ محاسبه می گردد.

➤ سرمایه مورد نیاز برای پوشش ریسک بازار سهام تجاری، برابر است با ۸٪ مجموع بهای تمام شده سهام تجاری خریداری شده، معادل میزان سرمایه گذاری جاری در سهام سریع معامله در بازار.

➤ سرمایه مورد نیاز برای پوشش ریسک بازار بهادار تجاری، از مجموع سرمایه مورد نیاز برای پوشش ریسک خاص و عام محاسبه می شود:

- سرمایه مورد نیاز برای پوشش ریسک خاص برابر است با ۵٪ مجموع بهای تمام شده اوراق بهادار تجاری خریداری شده، معادل ۵٪ میزان سرمایه گذاری در سایر اوراق بهادار؛

- سرمایه مورد نیاز برای پوشش ریسک عام برابر است با حاصل ضرب ضریب ریسک متناظر با مدت زمان باقی مانده تا سررسید طبق دستورالعمل، در بهای تمام شده اوراق بهادار تجاری خریداری شده.

➤ سرمایه مورد نیاز برای پوشش ریسک بازار نرخ ارز برابر است با ۸٪ وضعیت باز مثبت تمامی ارزها یا قدر مطلق وضعیت باز منفی تمامی ارزها هر کدام که بیشتر باشد؛

حاصل ضرب مجموع موارد فوق در عدد ۱۲,۵ معادل دارایی های موزون به ریسک بازار می باشد.

سیاست ها و رویه های تعیین شده بانک به منظور مدیریت بهینه ریسک بازار را می توان به صورت نمودار زیر نمایش داد:

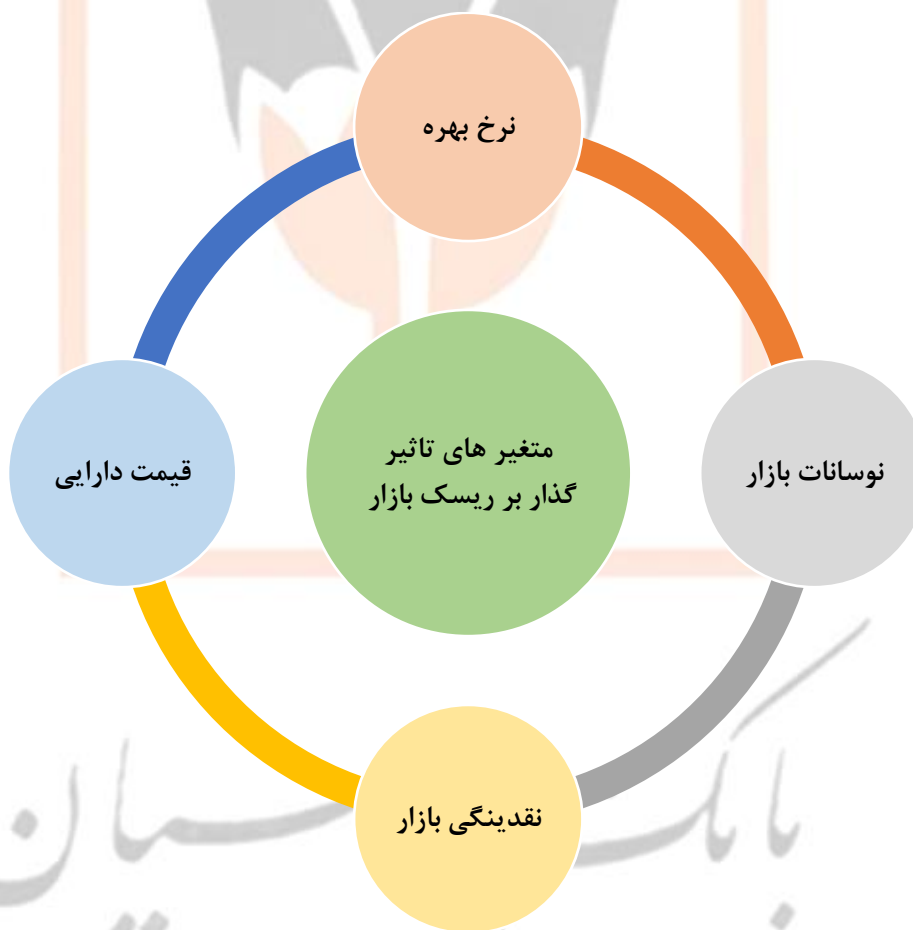
بر اساس دستور العمل ابلاغی بانک مرکزی ج.ا.ی که در آن نحوه نظارت بر وضعیت باز ارزی مؤسسات اعتباری عنوان گردیده، بانک پارسیان به صورت مستمر بر میزان حد مجاز وضعیت ارزی به شرح ذیل نظارت و کنترل کافی را دارد:

- حد مجاز خالص وضعیت باز مثبت یا منفی هر ارز حداکثر به میزان ۱۵٪ سرمایه پایه مؤسسه اعتباری می باشد.
- حد مجاز وضعیت باز مثبت تمامی ارزها حداکثر به میزان ۳۵٪ سرمایه پایه مؤسسه اعتباری می باشد.

➤ حد مجاز وضعیت باز منفی تمامی ارزها حداکثر به میزان ۳۰٪ سرمایه پایه مؤسسه اعتباری می باشد. گزارشات مربوط به رعایت حدود مجاز اشاره شده به صورت ادواری به کمیته عالی مدیریت ریسک توسط مدیریت ریسک، تطبیق و مبارزه با پولشویی ارائه می گردد.

روش سنجش ریسک بازار

ریسک بازار، زیان ناشی از کاهش ارزش دارایی های بانک که متأثر از نوسانات غیر منتظره قیمت ها یا نرخ های بازار است. ریسک بازار مربوط به اقلام سریع معامله ای از پرتفوی معاملاتی است که برای دوره کوتاه مدت و با هدف کسب سود حاصل از نوسان قیمت ها نگهداری می شوند و در بانک که از سطح معاملات تجاری بالایی برخوردار هستند دارای نقش به سزایی می باشد، متغیرهای تاثیرگذار بر ریسک بازار در شکل زیر آمده است:

بانک پارسیان با هدف حفظ ارزش و تداوم جریانهای درآمدی ناشی از پرتفوی معاملاتی خود (سهام و ارز) از فرآیند مدیریت ریسک بازار برای کاهش زیان احتمالی ناشی از نوسانات غیرمنتظره در قیمت ها و نرخ ارز استفاده می نماید. همچنین ریسک های ناشی از تغییرات احتمالی وضعیت کلان اقتصادی و تاثیرات آن در جذب منابع و اعطای تسهیلات و سایر دارایی های بانک را مورد تحلیل و بررسی قرار می دهد. بانک پارسیان از روش هایی به شرح شکل زیر برای سنجش ریسک بازار استفاده می نماید:

برای محاسبه ارزش در معرض ریسک از روش های پارامتریک و ناپارامتریک استفاده می شود. روش پارامتریک در روش واریانس-کوواریانس و برخی روش های تحلیلی خلاصه می شود و روش ناپارامتریک نیز شامل شبیه سازی تاریخی و شبیه سازی مونت کارلو است.

روش شبیه سازی تاریخی

روش شبیه سازی تاریخی ساده ترین روش غیر پارامتریک بوده و نیازی به پیش فرض در مورد توزیع احتمال بازده دارایی یا دارایی های مالی وجود ندارد. در این روش فرض بر این است که رفتار بازدهی مالی مانند رفتار گذشته آن است و توزیع احتمال بازده در گذشته عیناً توزیع احتمال آتی دارایی مالی نیز است و روند تغییرات قیمت در گذشته در آینده نیز ادامه خواهد داشت. به عبارت دیگر تغییر پارامترهای بازار در گذشته مورد ارزیابی قرار می گیرد و بر آن اساس پرتفوی موجود نیز مشابه تغییرات گذشته ارزیابی و ریسک آن محاسبه می شود. به این صورت تغییرات پارامترهای بازار در گذشته به آینده نسبت داده می شود و تغییرات آتی تخمین زده می شود.

محدودیت این روش فرض یکسان بودن گذشته و آینده است که تا حدی بر اعتبار این روش اثر منفی می گذارد.

$$\text{Market risk capital charge} = \max \left(k \frac{\sum_{i=1}^{60} \text{VaR}_{t-1}}{60}, \text{VaR}_{t-1} \right)$$

ذخیره سرمایه پوششی ریسک ارز

بانک پارسیان برای محاسبه ریسک بازار از شاخص محاسبه ارزش در معرض خطر به روش شبیه سازی تاریخی، استفاده می نماید.

از آنجایی که نتایج بررسی های به عمل آمده بر روی سری زمانی بازده های پورتنفوی سهام و ارز، فرض نرمال بودن توزیع بازده ها را تأیید ننمود، لذا از روش مدلسازی شبیه سازی تاریخی برای محاسبه ارزش در معرض خطر پورتنفوی های مذکور استفاده می شود. با توجه به ناپارامتری بودن این روش، لزومی به اعمال هیچ گونه پیش فرضی برای توزیع یا پارامترهای مرتبط وجود ندارد. مزایای مدل شبیه سازی تاریخی عبارت است از:

- سادگی؛
- عدم نیاز به پذیرش فرض توزیع برای بازده دارایی ها؛
- عدم نیاز به محاسبه همبستگی یا انحراف معیار بازده دارایی ها.

بانک پارسیان

روش مونت کارلو

یکی از روش‌های ناپارامتریک، روش مونت کارلو است. در این روش فرض بر نرمال بودن توزیع بازدهی الزامی نیست و همچنین برای ابزارهای مالی که دارای تابع بازدهی غیر خطی است از این روش برای محاسبه ریسک می‌توان استفاده کرد در روش مونت کارلو از اطلاعات تاریخی استفاده نمی‌شود بلکه با استفاده از فرآیندهای تصادفی و استفاده از تعداد زیاد نمونه‌های شبیه سازی شده که توسط رایانه ساخته می‌شود پیش بینی تغییراتی به انجام می‌رسد. مراحل شبیه سازی مونت کارلو برای محاسبه ارزش در معرض ریسک عبارتند از:

- تعیین فرآیندهای احتمالی و پارامترهای فرآیند برای متغیرهای مالی
- شبیه سازی فرضی قیمت برای کلیه متغیرهای مورد استفاده تغییرات قیمت‌های فرضی از شبیه سازی توزیع‌های مشخص شده به دست می‌آیند.
- محاسبه و تعیین قیمت دارایی یا دارایی‌های مالی در زمان T و بازده دارایی از روی قیمت‌های شبیه سازی شده و محاسبه ارزش پرتفوی سرمایه گذاری
- تکرار مراحل ۲ و ۳ به دفعات زیاد به عنوان مثال ۱۰۰۰ یا ۱۰۰۰۰ بار به منظور تشکیل توزیع احتمال ارزش پرتفوی
- اندازه گیری ارزش در معرض ریسک در سطح اطمینان $(1-a)$ از روی توزیع شبیه سازی شده بازدهی P و زمان T

میزان سرمایه مورد نیاز برای پوشش ریسک بازار

- محاسبه میزان سرمایه مورد نیاز برای پورتفوی سهام :
- میزان سرمایه مورد نیاز برای پوشش ریسک بازار، بر اساس بیانیه دوم کمیته بال برای پورتفوی سهام با استفاده از فرمول زیر محاسبه می‌گردد:

$$\text{Market risk capital charge} = \max \left(k \frac{\sum_{i=1}^{60} \text{VaR}_{t-1}}{60}, \text{VaR}_{t-1} \right) + \text{specific risk charge}$$

بدین منظور در مرحله اول، میانگین ۶۰ ارزش در معرض خطر منتهی به پایان سال با اطمینان ۹۹٪ برای دوره ۱۰ روزه، محاسبه شده و در عدد $k=3$ ضرب شده است و با مقایسه عدد حاصل با ارزش در معرض خطر ۱۰ روزه در تاریخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۹ مقدار ماکسیمم بدست می‌آید.

در مرحله دوم مقدار ریسک خاص محاسبه گردیده و با عدد قبلی جمع می‌شود.

و نتیجه نهایی محاسبات پوشش سرمایه برای ریسک پورتفوی سهام به صورت زیر حاصل گردید:

(مبالغ به میلیون ریال)

۴,۵۷۵	$\max \left(k \frac{\sum_{i=1}^{60} \text{VaR}_{t-1}}{60}, \text{VaR}_{t-1} \right) + \text{specific risk charge}$
-------	---

➤ محاسبه میزان سرمایه مورد نیاز برای پورتفوی ارز :

مطابق با الزامات کمیته بال، میزان سرمایه مورد نیاز برای ریسک پورتفوی ارز با استفاده از فرمول زیر محاسبه می گردد:

$$\text{Market risk capital charge} = \max \left(k \frac{\sum_{i=1}^{60} \text{VaR}_{t-1}}{60}, \text{VaR}_{t-1} \right)$$

بدین منظور پس از اخذ اطلاعات ۵۶۰ روز کاری، ۶۰ ارزش در معرض خطر ۱۰ روزه با اطمینان ۹۹٪ برای ۶۰ روز کاری پایان سال ۱۴۰۰ محاسبه شده و میانگین ۶۰ مقدار حاصل شده در عدد $k=3$ ضرب شده و با مقایسه عدد حاصل با ارزش در معرض خطر ۱۰ روزه در تاریخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۹ مقدار ماکسیمم بدست می آید.
بنابراین میزان پوشش سرمایه لازم برای ریسک پورتفوی ارز به صورت زیر می باشد:

(مبالغ به میلیون ریال)

۷,۷۶۱,۴۶۱	$\max \left(k \frac{\sum_{i=1}^{60} \text{VaR}_{t-1}}{60}, \text{VaR}_{t-1} \right)$
-----------	---

میزان اقلام در معرض ریسک بازار به تفکیک ارز، سهام، نرخ سود و نظایر آن

میزان اقلام در معرض ریسک بازار بانک پارسیان در قالب سه عنوان ریسک نرخ سهام، نرخ ارز و نرخ سود به شرح ذیل مورد اندازه گیری، کنترل و ارزیابی قرار می گیرد:

➤ ریسک نرخ سهام

بسیاری از شرکت ها و موسسات به ویژه شرکت های سرمایه گذاری، بخشی از دارایی های خود را صرف خرید سهام یا اوراق بهادار می کنند و به همین علت با ریسک تغییرات قیمت سهام مواجه می باشند. ریسک قیمت سهام به دو بخش ریسک تغییرات قیمت و ریسک تحقق درآمد هر سهم مربوط می شود، چرا که جمع این دو جزء، نرخ بازدهی سهام را تشکیل می دهد.
محاسبات انجام شده برای میزان ارزش در معرض خطر ۱ روزه و ۱۰ روزه با اطمینان ۹۹٪ در پورتفوی سهام در روز پایانی سال ۱۴۰۰ با توجه به پیش بینی درصد تغییرات قیمت بازار سهام موجود در پورتفوی سهام بانک، به شرح جدول ذیل می باشد:

میزان اقلام در معرض ریسک در پورتفوی سهام :

(مبالغ به میلیون ریال)

ارزش در معرض خطر	با اطمینان ۹۹٪
۱ روزه	۱,۳۱۹
۱۰ روزه	۴,۱۷۲

➤ ریسک نرخ ارز

با توجه به فعالیت های ارزی بانک ها در بخش های بازرگانی و غیربازرگانی، حجم بزرگی از پرتفوی دارایی ها و بدهی های بانک شامل اقلام ارزی است. ریسک نرخ ارز، تغییر در ارزش دارایی ها و بدهی های ارزی است که به دنبال تغییرات و نوسانات نرخ ارز به وجود می آید و می تواند بانک را با زیان های ناشی از تغییرات نرخ ارز در خصوص وضعیت اقلام داخل و یا خارج از ترازنامه مواجه نماید. در همین راستا بانک ها و موسسات مالی به منظور اندازه گیری، پایش و نظارت بر این ریسک، می بایست خالص منابع در معرض ریسک هر یک از ارزهای موجود در پرتفوی معاملاتی خود را محاسبه و بر اساس نرخ روز به واحد پول ملی تسعیر نموده و براساس دستورالعمل ها و رهنمودهای موجود در این خصوص، سرمایه لازم برای پوشش ریسک نرخ ارز را برآورد نمایند. مطابق محاسبات صورت گرفته با عنایت به پیش بینی درصد تغییر نرخ ارز و برابری ارزها، حداکثر میزان زیان کل ارزهای موجود در پورتفوی ارزی بانک در سال ۱۴۰۱ مطابق جدول ذیل می باشد:

میزان اقلام در معرض ریسک در پورتفوی ارزی :

(مبالغ به میلیون ریال)

ارزش در معرض خطر	با اطمینان ۹۹٪
۱ روزه	۹۶۳,۸۰۵
۱۰ روزه	۳,۰۴۷,۸۱۸

بانک پارسیان

برنامه تداوم فعالیت

برنامه تداوم فعالیت در بانک پارسیان، دو محور اصلی برنامه تداوم کسب و کار بانک (BCP) و شناسایی و اندازه گیری مستمر ریسک های عملیاتی حوزه های مختلف بانک را شامل می شود.

➤ برنامه تداوم کسب و کار (BCP)

برنامه تداوم کسب و کار بانک پارسیان برنامه جامع و مکتوبی است که در آن برای تداوم یا بازیابی عملیات بانک در هنگام وقوع بحران، رویه ها و دستورالعمل هایی تدوین می شود. این برنامه که دربرگیرنده ساختار، فعالیت ها، اختیارات و شرح وظایف واحدها و همچنین افراد مرتبط با مدیریت بحران در بانک می باشد و در بازه های زمانی مستمر بروزرسانی می گردد. این برنامه به تداوم هرگونه فعالیت، وظیفه و خدمتی که فقدان آن تأثیرات با اهمیتی بر عملیات مستمر و روزانه بانک و شرکت های تابعه اصلی بانک بر جای بگذارد، می پردازد.

اصلی ترین حوزه های مربوط به برنامه تداوم فعالیت های کلیدی بانک به شرح شکل ذیل می باشد:

➤ شناسایی و اندازه گیری مستمر ریسک های عملیاتی

ریسک های عملیاتی زیان بالقوه ناشی از نامناسب یا نا کارآمد بودن فرآیندها یا سیستم های داخلی، خطاهای انسانی یا حوادث خارجی است. بیانیه دوم کمیته بازل به هیأت عامل و مدیران ارشد بانک ها در خصوص شناسایی و تعریف چارچوبی برای مدیریت و اندازه گیری آن تاکید نموده است.

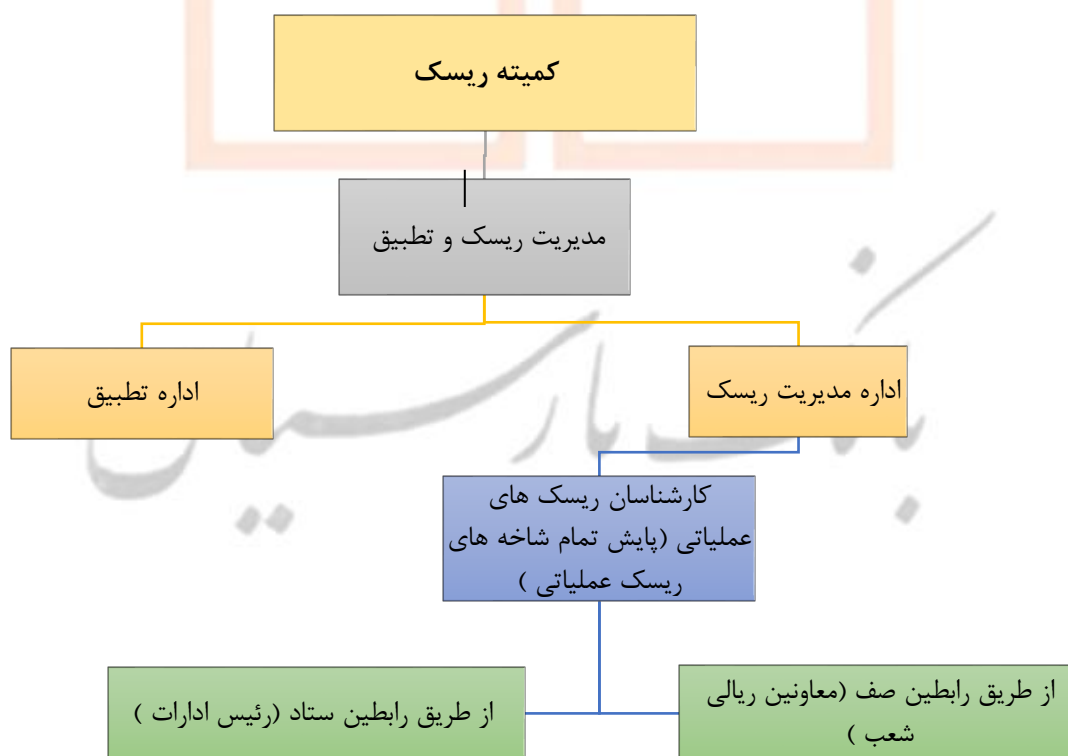
بر این اساس مدیریت ریسک عملیاتی در بانک با هدف شناسایی و ارزیابی ریسک های مرتبط با فرآیندها و روش ها، منابع انسانی، سیستم های داخلی، رویدادهای بیرونی و فناوری اطلاعات انجام می پذیرد. روش مورد استفاده در این خصوص بر اساس چارچوب یکپارچه مدیریت ریسک بوده و بر مبنای شاخص پایه و استاندارد اندازه گیری می شود و شامل مراحل عملیاتی ذیل می باشد.

➤ شناسایی، ارزیابی و اندازه گیری ریسک عملیاتی؛

➤ پایش ریسک عملیاتی و گزارش دهی؛

➤ کنترل ریسک عملیاتی و کاهش آن؛

مدیریت ریسک عملیاتی نیازمند مشارکت طیف گسترده ای از افراد و واحدها در سطوح مختلف سازمانی می باشد که هرکدام وظایف و مسئولیت های متفاوتی را برعهده دارند. بانک پارسیان با ایجاد ساختار سازمانی مناسب متشکل از کمیته ریسک، مدیریت ریسک و اداره مدیریت ریسک، نسبت به شناسایی و ارزیابی آن دسته از ریسک های عملیاتی که می تواند زیانهای بالقوه ای را برای بانک پدید آورد، اقدام می نماید.

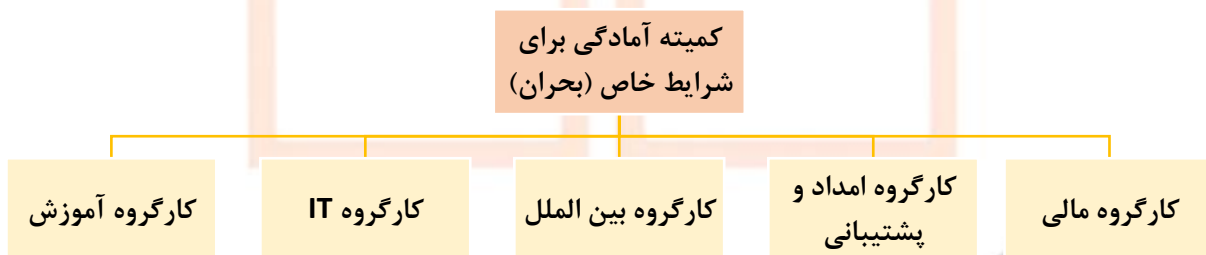

بانک پارسیان برای برنامه تداوم فعالیت خود با طبقه بندی نمودن ریسک عملیاتی به شرح ذیل اقدام می نماید:

طبقه بندی هفتگانه ریسک عملیاتی بر اساس بیانیه دوم کمیته بازل :

- ۱- تقلب داخلی : سوء استفاده از دارایی ها ، فرار از مالیات ، رشوه
- ۲- تقلب خارجی : دزدی اطلاعات ، آسیب ناشی از هک ، دزدی شخص ثالث و جعل
- ۳- روش های استخدام و امنیت محیط کار : تبعیض، غرامت کارگران، سلامت و ایمنی کارکنان
- ۴- مشتریان ، محصولات و فعالیت های کسب و کار : دستکاری در بازار، تجارت نامناسب، نقص محصول.
- ۵- آسیب به دارایی های فیزیکی : بلایای طبیعی، تروریسم، خرابکاری.
- ۶- اختلال در کسب و کار و خطاهای سیستم ها : اختلالات آب و برق، شکست نرم افزار، شکست سخت افزار.
- ۷- اجرا ، تحویل و مدیریت فرایند : خطا در ورود اطلاعات، اشتباهات حسابداری، خطا در گزارش ، ضرر به دارایی های مشتری بدلیل مسامحه کاری.

بر این اساس به منظور تعیین برنامه های احتیاطی برای مواجهه با شرایط خاص، آیین نامه ای تحت عنوان " آیین نامه شرایط خاص " توسط مدیریت ریسک تهیه و تدوین گردیده است. در این آیین نامه گروه های پنج گانه به شرح ذیل تحت نظارت کمیته بحران، در نظر گرفته شده است تا در صورت وقوع شرایط خاص با توجه به سطح و نوع آن نسبت به اتخاذ تدابیر لازم اقدام نمایند.

تدابیر پیشگیرانه از وقوع خطاهای عمدی و سهوی انسانی

ریسک عملیاتی مرتبط با عدم کفایت سیستم ها، فرآیندها، نیروی انسانی و رخدادهای محیطی می باشد که به طور مستمر توسط واحدهای ذیربط مورد ارزیابی و پایش قرار گرفته و اقدامات کنترلی مورد نیاز اعمال می گردد. در این خصوص هدف اصلی بانک حصول اطمینان از کفایت کنترل های داخلی در حوزه سیستم ها، فرآیندها، نیروی انسانی و رخدادهای محیطی بوده که در این ارتباط می توان به انجام اقدامات لازم جهت ارتقاء امنیت شبکه، راه اندازی سیستم های نظارتی غیر حضوری، سامانه کشف تقلب و ... اشاره داشت. تدابیر پیشگیرانه از وقوع خطاهای عمدی و سهوی انسانی در بانک از طریق امور بازرسی، مدیریت ریسک و تطبیق و مبارزه با پولشویی و مدیریت حسابرسی و کنترل داخلی صورت می گیرد. ضمن اینکه از اولویت های اصلی بانک سیستمی نمودن اکثر عملیات و رفع نقایص سیستم های موجود با هدف جلوگیری از هرگونه خطا می باشد.

در راستای تدابیر پیشگیرانه از وقوع خطاهای عمدی و سهوی انسانی مدیریت ریسک و تطبیق بانک پارسیان اقدامات به شرح شکل ذیل را ارائه می نماید.

در راستای پیشگیری از وقوع خطاهای عمدی و سهوی انسانی، برخی از اقداماتی که در بانک بصورت می پذیرد را می توان به شرح شکل زیر نام برد:

اعمال کنترل های چندنفره در بررسی و تأیید تراکنش های مهم

کنترل های نرم افزاری، به عنوان مثال لحاظ نمودن سطوح دسترسی یا سقف مبلغ در تراکنش های مهم

ارائه آیین نامه ها و دستورالعمل های کافی و دقیق به منظور کاهش خطاها و یکسان سازی رویه ها

برگزاری دوره های آموزشی مناسب به منظور کاهش خطاهای ناشی از عدم آگاهی

تأکید بر ضرورت رعایت اصول رفتار حرفه ای توسط پرسنل

به کار بردن مکانیسم های تنبیه و پاداش مناسب

بررسی علل وقوع رخدادهای خطایی که از فراوانی بالایی برخوردارند

رسیدگی منظم به عملکرد شعب و واحدها و گزارش نتایج رسیدگی ها به مقامات ارشد بانک

ارائه پیشنهادات اصلاحی درخصوص رفع معایب و نواقص عملکردی واحدهای تحت رسیدگی

بازرسی از راه دور و برخط شعب

برنامه ریزی و تقویت کنترل های داخلی و اجرای طرح های عملیاتی در این زمینه

استقرار سیستم نرم افزار مبارزه با پولشویی

هوشمندسازی حساب های بانک با هدف جلوگیری از سوء استفاده

استقرار سامانه هوشمند کشف تقلب.

تمهیدات مقابله با بحران

بروز هر گونه رویداد عمده در فعالیت های کلیدی بانک بطوری که عملیات معمول و متداول کاری بانک را در یک حوزه جغرافیایی وسیع دچار اختلال جدی نماید. بر این اساس طبق جدول ذیل انواع بحران های موجود در بانک پارسیان تعریف و بر اساس آثار آن بحران، سناریوهای مرتبط در جدول ذیل ارائه شده است:

ردیف	انواع بحران	انواع سناریو های بررسی شده
۱	وقوع زلزله، سیل، طوفان، اپیدمی، صاعقه، جنگ، آتش سوزی، عملیات تروریستی، سرقت (قطع برق، قطع و یا اشکال در سیستمهای نرم افزاری و سخت افزاری، قطع سیستم های مخابراتی، قطع ارتباط با بانک مرکزی، سایر بانکها وسازمانهای بیرونی، تخریب اماکن بانک، آسیب تجهیزات اداری (تجهیزات- فیزیکی و اطلاعاتی)	ساختمان شعب/ ستاد موجود و مشکل عدم حضور کارکنان را نداشته باشیم
۲		ساختمان شعب/ ستاد آسیب دیده یا پرسنل امکان حضور در شعبه/ستاد را ندارند
۳	نفوذ در سیستم، حملات سایبری	ایجاد مغایرت در حسابها و بهم ریختگی اطلاعات (امنیت فن آوری اطلاعات)
۴	شایعه، کاهش نرخ سود مزیت رقبا، ...	خروج سپرده ها / افزایش مطالبات معوق و سایر بحران های مالی
۵	تحریم در سیستم بانکداری بین المللی، قطع سیستم ارتباطی بلوکه شدن سپرده، شرایط بحرانی شعب خارج از کشور	مشکلات بین المللی
۶	بیماری، اعتصاب، مرگ، ...	توقف فعالیت کارکنان
۷	عامل طبیعی یا انسانی که باعث اشکال در مرکز داده بانک می گردد	از کار افتادن مرکز داده بانک

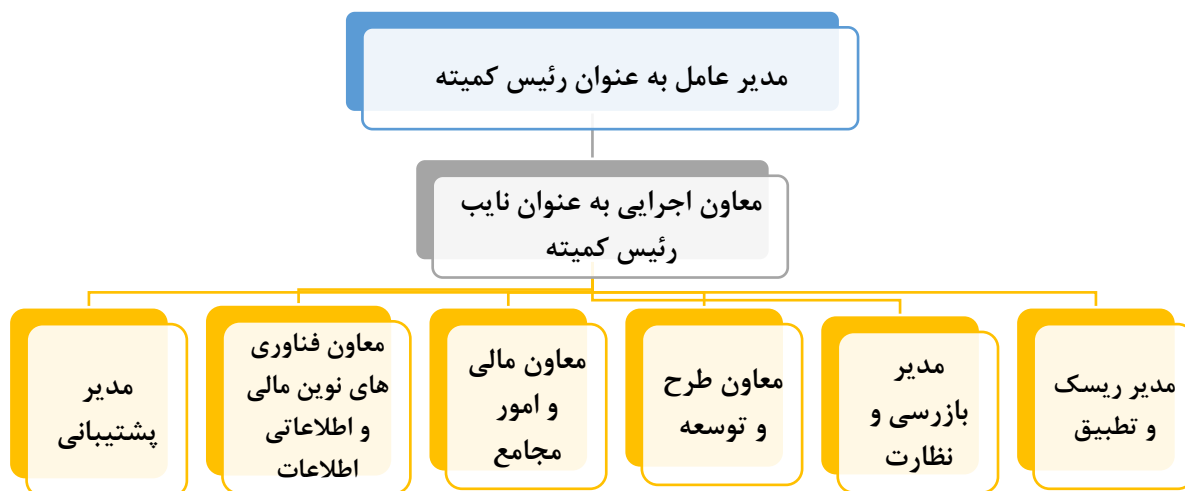
کمیته پدافند غیرعامل

کمیته پدافند غیرعامل مهمترین بازوی مشورتی مدیریت ارشد بانک در نحوه مواجهه با بحران و اختلال عمده عملیاتی محسوب می شود که ضمن پیش بینی تمهیدات لازم در شرایط فعلی، آتی و بحرانی بانک، به منظور مواجهه و آمادگی بانک برای شرایط خاص، سیاست گذاری نموده و رویه های مربوط را پیشنهاد و به تصویب ارکان مربوطه می رساند. به این منظور آیین نامه ای جهت تبیین اهداف و حدود وظایف این کمیته تدوین شده که بیانگر اختیارات و مسئولیت هایی است که توسط هیأت عامل به آن تفویض گردیده است. اهداف کمیته پدافند غیر عامل بانک پارسیان سیاست گذاری و نظارت بر اجرای آن به منظور اطمینان دادن به مدیریت ارشد در خصوص امکان تداوم فعالیت بانک در شرایط بحرانی یا بروز اختلال عمده عملیاتی.

گستره‌ی عملکرد کمیته مشتمل بر تدوین سیاست‌های لازم در مدیریت تداوم کسب و کار، جهت آمادگی برای مقابله با شرایط بحرانی یا بروز اختلال عمده عملیاتی در سطوح مختلف بانک و بازنگری سیاست‌ها و حصول اطمینان از حسن اجرای آنها است که در برنامه تداوم کسب و کار بانک پیش‌بینی شده است. براین اساس وظایف مربوط به کمیته پدافند غیرعامل بانک به شرح شکل ذیل می باشد:

اعضاء تشکیل دهنده کمیته پدافند غیر عامل بانک :

اقدامات و فعالیت های کمیته پدافند غیر عامل بانک پارسیان :

به منظور مقابله با بحران و آمادگی برای شرایط خاص، موارد ذیل انجام پذیرفته است:

- آیین نامه شرایط خاص

آیین نامه ای تحت عنوان " آیین نامه شرایط خاص " توسط مدیریت ریسک تهیه و تدوین گردیده است که وظایف واحدهای مختلف سازمان، کمیته ها و کارگروه های مرتبط را مشخص می نماید.

- برگزاری دوره های آموزشی آمادگی برای شرایط خاص

به منظور ایجاد آمادگی های لازم برای پرسنل بانک دوره هایی تحت عنوان دوره های آمادگی برای شرایط خاص در سطح تمامی شعب تهران، برگزار شده است. قابل ذکر است برنامه های لازم جهت تعمیم این دوره ها برای سایر واحدها در دست اقدام می باشد.

- راه اندازی سایت پشتیبان

به منظور ایجاد امکان برقراری سامانه های نرم افزاری بانک و دسترسی به اطلاعات در شرایط خاص، سایت پشتیبان احداث و راه اندازی گردیده است. مطابق سیاست های بانک به منظور تجمیع تمامی اطلاعات و داده های بخش های مختلف فناوری اطلاعات، در آینده نزدیک سایت مذکور به عنوان سایت اصلی بانک مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

- راه اندازی سایت بحران

به منظور مدیریت بهینه شرایط خاص، سایت بحران بانک در سمنان احداث گردیده و در حال تجهیز می باشد.

- سایر اقدامات

برگزاری رزمایش انتقال سرویس های بانکی به سایت پشتیبان بانک با نتایج و دستاوردهای ذیل:

- انتقال موفقیت آمیز تمامی سرویس های بانکداری مدرن و شعب از مرکز داده اصلی به سایت پشتیبان (واقع در چیتگر)
- حصول اطمینان از زیرساخت موجود در مرکز داده پشتیبان جهت ارائه سرویس
- شناسایی برخی از گلوگاه ها و برطرف نمودن آنها نظیر مشکلات منابع ذخیره سازی
- جابجایی سرویس در مرکز داده در بالاترین سطح میزان عملیات در تاریخ خانواده پاریس با بیش از ۱۴۴ ماشین مجازی و پایگاه داده
- افزایش توان و دانش فنی در صورت بروز حادثه جهت عملیات جابجایی

- اقدامات بانک در حوزه امنیت اطلاعات:

- برگزاری منظم جلسات کمیته پدافند غیرعامل بانک و پیگیری مصوبات آن تا حصول نتیجه؛
- برگزاری جلسات کمیته فنی و اجرائی امنیت فناوری اطلاعات (جهت پیاده سازی الزامات امنیتی در سازمان) و جلسات کمیته راهبردی امنیت اطلاعات (جهت پیاده سازی الزامات امنیتی در سازمان)؛
- سخت سازی و رفع آسیب پذیری کلیه سیستم ها و سامانه ها به صورت مستمر؛
- تدوین طرح حاکمیت امنیت اطلاعات جهت تدوین طرح های مدیریتی کلان امنیت اطلاعات؛
- تست نفوذ سامانه های اصلی بانک؛
- ارائه آموزش های لازم پرسنلی در خصوص حوزه فناوری اطلاعات به ویژه موضوع امنیت اطلاعات به منظور فرهنگ سازی از طریق وبگاه فناوری اطلاعات؛

- بازنگری و ابلاغ رویه‌های امنیتی نظیر نکات امنیتی استفاده از رایانه سازمانی و یا نحوه تعیین کلمه عبور و نکات امنیتی مرتبط با آن؛
- مطالعه و بررسی در زمینه تدوین طرح جامع امنیت (Security Master Plan)؛
- پیاده سازی پروژه Log Mgmt در خصوص تجمیع لاگ تمامی سامانه ها و تجهیزات سازمان؛
- بررسی و پایش مستمر سرورها و زیر ساخت‌ها به صورت دوره‌ای جهت کشف آسیب پذیری‌ها و مقابله با آن؛
- استفاده از نرم افزار ضد ویروس و بدافزار در تمامی سطوح سازمان برای کلیه ایستگاه‌های کاربری کاربران و سرورها و بروزرسانی مستمر آنها؛
- اتصال به زیرساخت "نماد" بانک مرکزی (نظام مدیریت امنیت داده‌ها)؛
- تدوین برنامه جامع در خصوص شناخت وضعیت فعلی و مطلوب فناوری اطلاعات بانک در دوره زمانی سه ساله و تهیه نقشه راه برای رسیدن به اهداف و وضعیت مطلوب (ICT Masterplan)؛

-مصون سازی مراکز و زیرساخت‌های حیاتی:

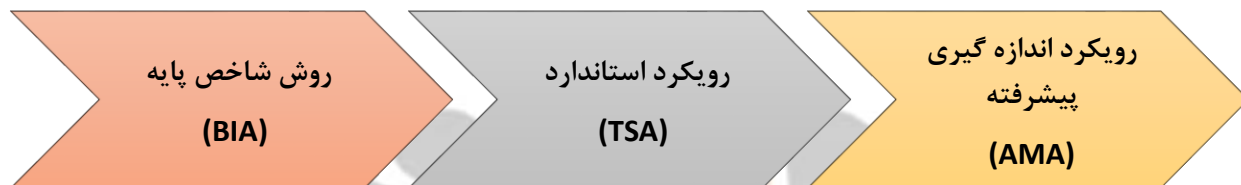
- برگزاری موفق مانور سایت پشتیبان بانک و استقرار سامانه‌های اصلی به مدت یک روز در سایت مذکور و بازگشت موفقیت‌آمیز به سایت اصلی پس از طی مراحل آزمون؛

-برنامه‌های آتی:

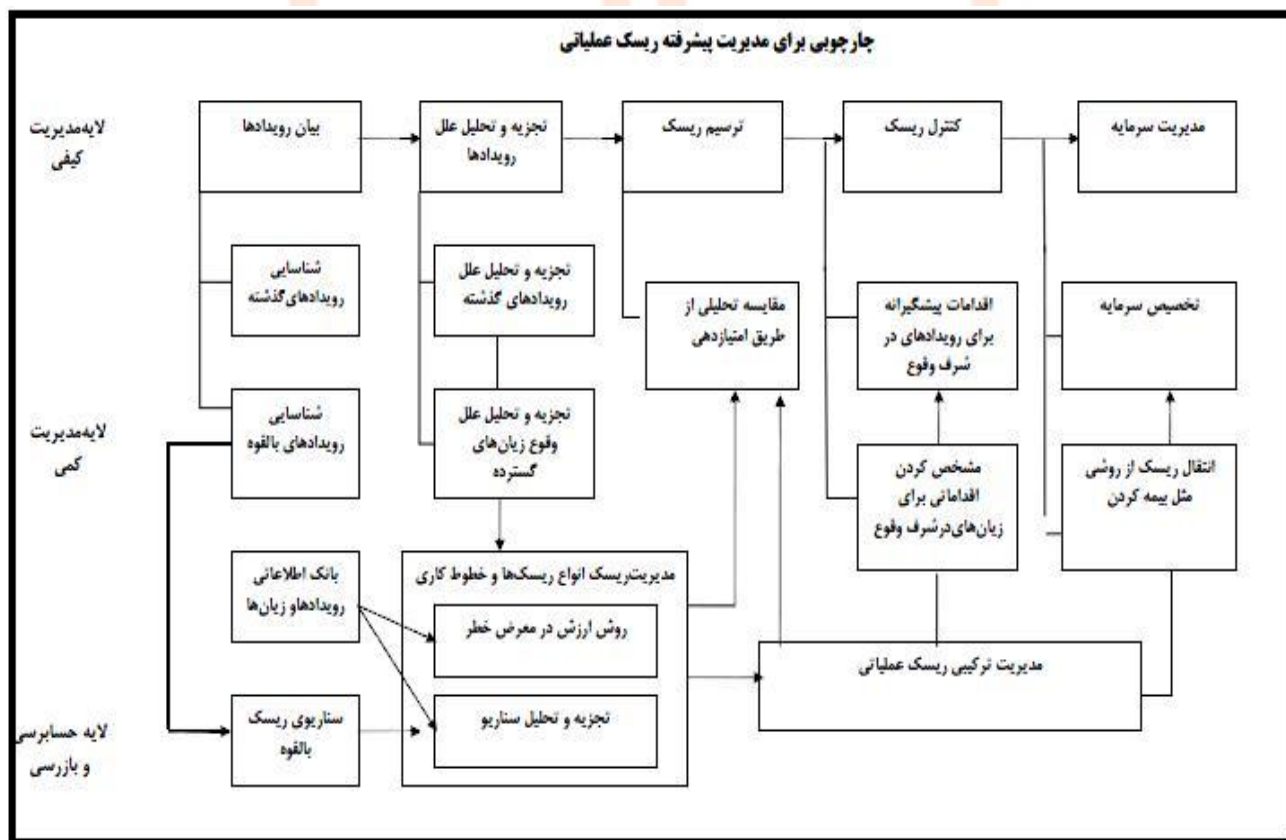
- برنامه‌ریزی به منظور تدوین برنامه جامع تداوم کسب و کار (BCP)، بازیابی پس از بحران (DR) و استقرار آن در تمام سطوح عملیاتی بانک؛
- برنامه ریزی در خصوص پیاده سازی مرکز عملیات امنیت (SOC) و ابزار (SIEM) به منظور پایش امنیت اطلاعات سازمان؛
- برنامه ریزی به منظور پیاده سازی مدیریت متمرکز هویت و دسترسی (IAM)؛
- برنامه ریزی به منظور پیاده سازی مرکز رسیدگی به حوادث (CERT)؛
- برنامه ریزی به منظور پیاده سازی زیرساخت کلید عمومی (PKI)؛
- برنامه ریزی به منظور پیاده سازی آزمایشگاه امنیت؛
- برنامه ریزی به منظور پیاده سازی پیشگیری از نشت داده‌ها (DLP)؛
- استقرار و پیاده سازی سیستم مدیریت امنیت اطلاعات (ISMS)؛

روش سنجش ریسک عملیاتی

به منظور کنترل و محدود نمودن ریسک‌های عملیاتی، که جزء تفکیک ناپذیر تمامی محصولات، فعالیت‌ها، فرآیندها و سیستم‌های مهم می‌باشند، لازم است اقدامات لازم از جمله شناسایی، ارزیابی و اندازه‌گیری ریسک‌های بالقوه به عمل آید. هیأت مدیره و مدیریت ارشد بانک می‌بایست اطمینان حاصل کنند که ریسک‌های عملیاتی موجود در فعالیت‌های بانک، به طور منظم، مورد شناسایی، ارزیابی و اندازه‌گیری قرار می‌گیرند. شناسایی ریسک‌های عملیاتی می‌بایست تمامی سطوح سازمانی بانک از مدیریت تا کارکنان را در بر گرفته و نیز در تمامی واحدهای کاری بانک به اجرا درآید. همچنین فرآیند شناسایی ریسک عملیاتی می‌بایست در چارچوب خط مشی‌ها و دیگر ضوابط تعیین شده از سوی هیأت مدیره و مدیریت ارشد به اجرا درآید. چارچوب بازل دو، سه روش محاسبه سرمایه مورد نیاز برای پوشش ریسک‌های عملیاتی معرفی نموده است که به ترتیب بر حساسیت و پیچیدگی آن افزوده می‌شود:

بانک ها می توانند از هریک از سه روش فوق یا ترکیبی از آنها برای محاسبه سرمایه ریسک های عملیاتی استفاده نمایند. چارچوب بازل ۲ با مجاز ساختن بانک ها به استفاده از هر یک از این روش ها، بانک ها را به دقت بیشتر در تعیین روش ارزیابی ریسک عملیاتی و محاسبه سرمایه ریسک عملیاتی تشویق می کند. هر یک از این روش ها از روش قبلی پیچیده تر بوده و اجرای آن هزینه بیشتری را طلب می کند اما در عوض سرمایه ریسک عملیاتی بانک را دقیق تر محاسبه می کند. هدف محاسبه کمی میزان سرمایه مورد نیاز برای پوشش ریسک های عملیاتی است. کمی نمودن مقدار زیان ناشی از دارایی های در معرض ریسک های عملیاتی از طریق جمع آوری مستمر داده های مربوط به تجربه تاریخی زیان های وارده صورت می پذیرد. بدین منظور مدیریت ریسک می بایست یک روش مناسب و کارآمد به منظور ثبت منظم فراوانی، شدت و سایر اطلاعات مربوط به تک تک زیان های عملیاتی را پیاده سازی نماید. ایجاد و توسعه چنین سامانه ای نیازمند همکاری مستمر تمامی واحدهای سازمان می باشد. چارچوبی که بانک بر اساس آن نسبت به شناسایی، نظارت و کنترل وضعیت ریسک های عمده بانک اقدام می کند در شکل زیر مشخص گردیده است :

بانک پارسیان به منظور ایجاد یک رویه استاندارد و کارآمد برای درج دقیق رخدادهای زیان و پارامترهای مربوط به هر یک از آنها، سامانه ای با عنوان "سمر" در مدیریت ریسک و تطبیق طراحی و پیاده سازی نموده است؛ تا براساس آن شدت زیان های حادث شده و احتمال وقوع هر یک از آنها، دسته بندی های لازم را برای تولید گزارش های مدیریتی در سطوح مختلف سازمان ممکن سازد. این سامانه به عنوان ابزار اصلی مدیریت ریسک های عملیاتی در کنار سایر روش های اعلام ریسک از قبیل سامانه مکاتبات اداری، ایمیل، فکس و ... مورد استفاده قرار می گیرد.

نمونه ای از فرم های سنجش ریسک های عملیاتی سامانه سمر بانک پارسیان

ثبت ریسک جدید

تاریخ وقوع

تاریخ کشف

نام محل وقوع *

انتخاب شعبه

توضیح ریسک اتفاق افتاده *

مبلغ زیان (ریال)

ثبت

بازگشت

جزئیات

تکمیلی

اقدام ها

دلایل عودت

کد ریسک: ۴۶۴۹

تاریخ ثبت: ۱۳۰۳۱:۲۰ ۱۴۰۱/۰۵/۱۲

تاریخ وقوع:

تاریخ کشف: ۱۴۰۰/۱۲/۱۵

کد محل وقوع: ۱۲۲۵

نام محل وقوع: شعبه خیابان ابوذر (فلاح)

مبلغ زیان:

توضیحات:

وضعیت: ارسال شده

یادداشت ها

رویدادنگاری

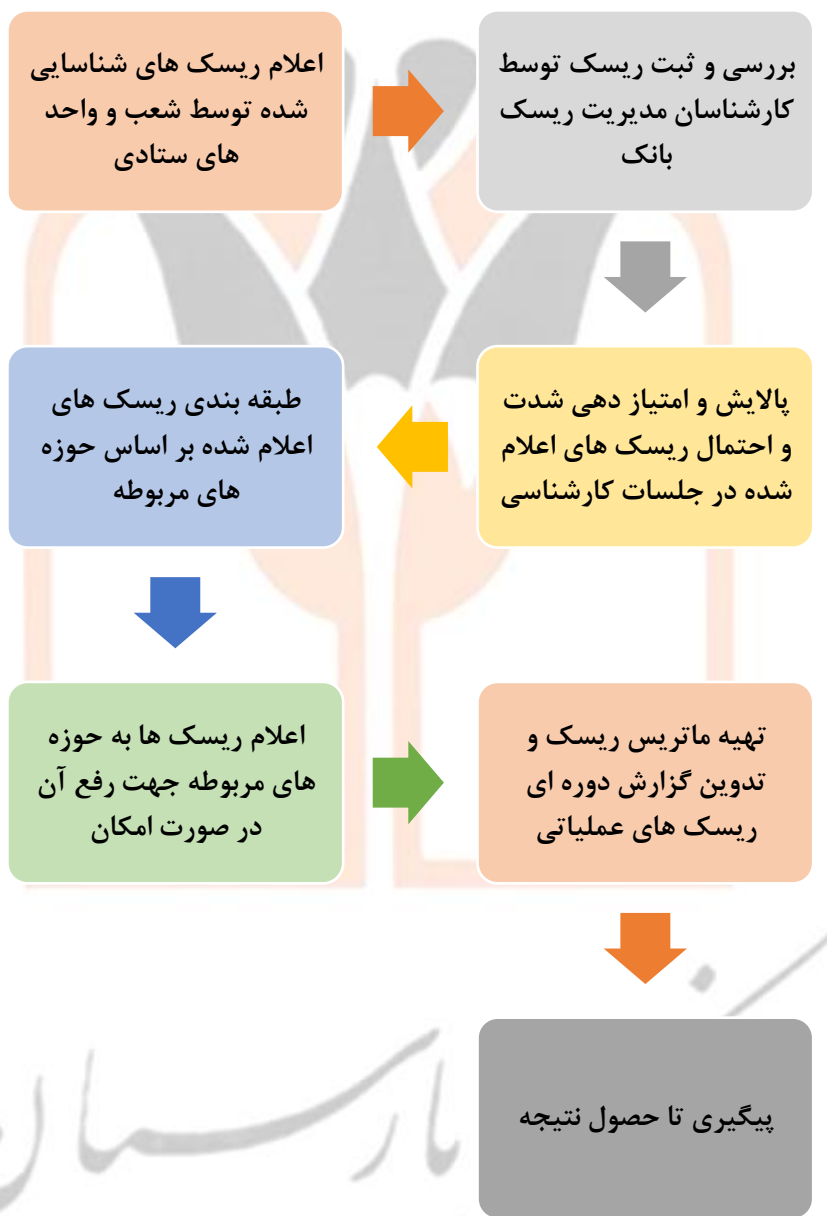
ضمائم

تاریخ وقوع *	تاریخ کشف *	
۱۳۹۹/۱۱/۰۸	۱۳۹۹/۱۱/۰۸	
نام محل وقوع	مبلغ زیان (ریال)	
شعبه شهید بهشتی - غربی - ۱۰۶۳	۵۵۰۰۰۰۰۰۰۰	
توضیح ریسک *		
نظر کارشناس *		
عنوان اصلی ریسک *	عنوان فرعی ریسک *	
فرآیند اصلی ریسک *	فرآیند فرعی ریسک *	
خط کاری *	عامل ریسک *	
نوع رویداد *	علت ریشه ای *	منبع اعلام ریسک *
وجود بیمه	احتمال *	شدت *
خیر		
تاریخ ثبت در دفتر بانک	مالک ریسک *	استراتژی برخورد *
میزان زیان ممکن	هزینه جبران ضرر	مبلغ پوشش یافته
تاریخ حل	تاریخ پیش بینی حل	

ثبت

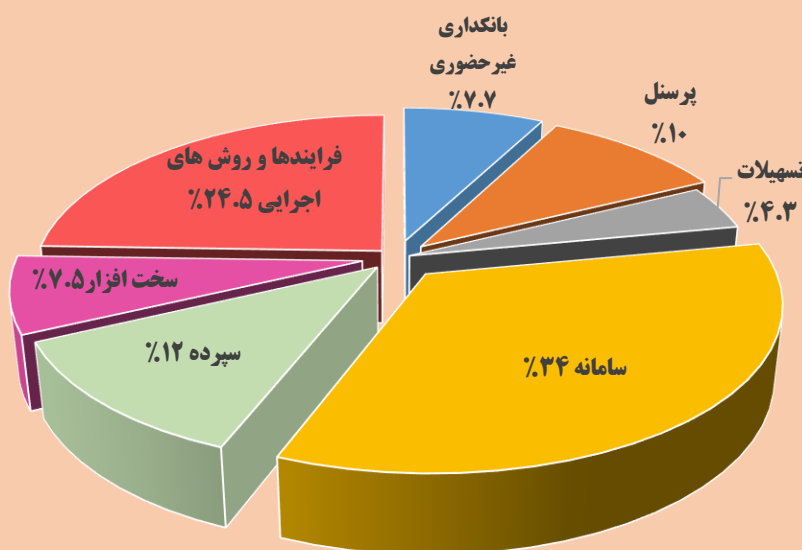
سامانه سمر، مهمترین ابزار شناسایی، ثبت، اندازه گیری و گزارش گیری ریسک های عملیاتی در بانک می باشد که رابطین مدیریت ریسک طبق بخشنامه اعلامی بانک موظف به اعلام روزانه ریسک های عملیاتی می باشند. در فاز نخست این سامانه معاونین ریالی در سطح شعب به عنوان رابطین ریسک از طریق کانال ارتباطی سامانه سمر مشخص شده اند و در فاز بعدی توسعه واحد های اجرایی مدیریت ریسک عملیاتی، تعریف نقش رابطین ریسک برای روسای ادارات ستادی مد نظر است. شایان ذکر است ریسک های ثبت شده در این سامانه طبق روش استاندارد بر اساس ۸ خط کاری فعالیت های بانک تقسیم بندی گردیده و سپس توسط کارشناسان مدیریت ریسک مورد پالایش و ارزیابی قرار گرفته و با توجه به اولویت آنها تا حصول نتیجه پیگیری می گردد.

فرآیند عملکرد سامانه سمر

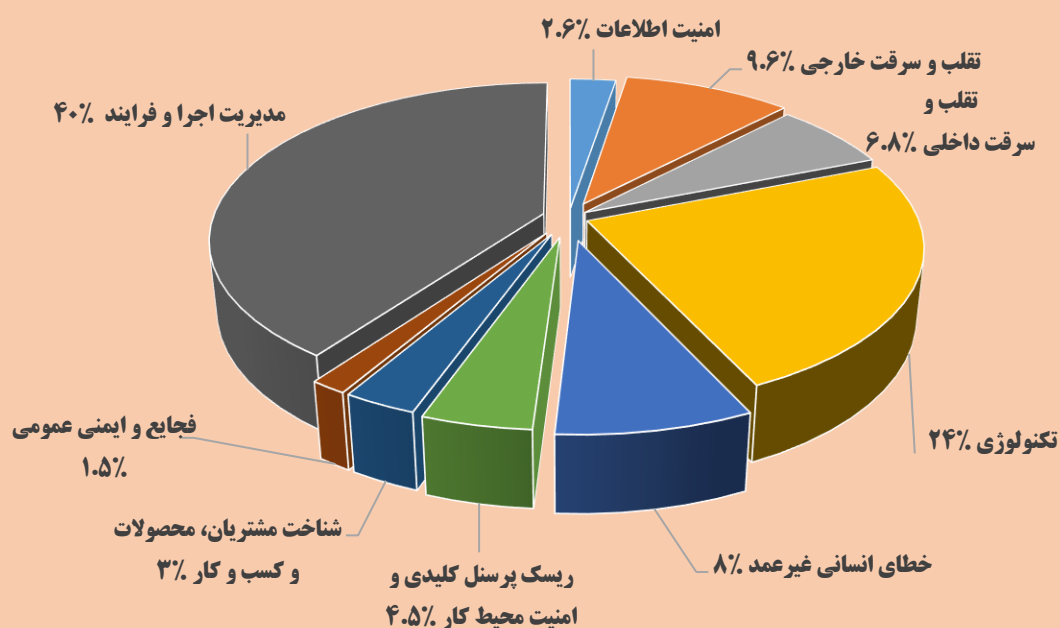

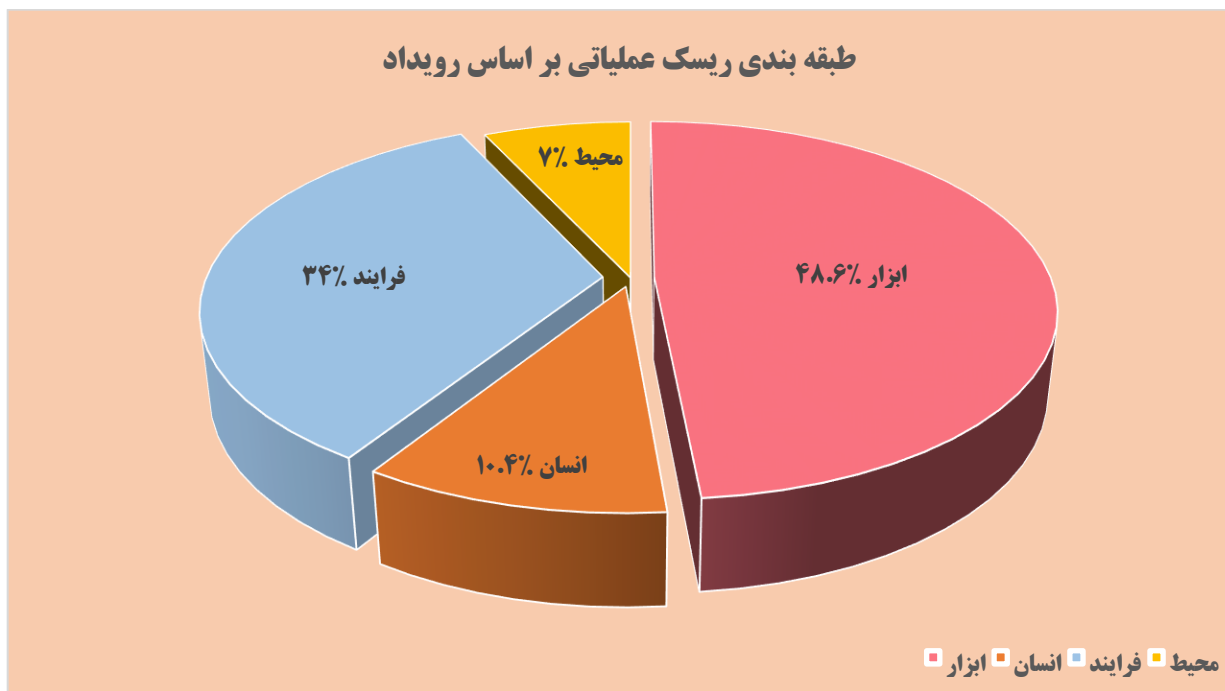
تا کنون بالغ بر ۴۲۰۰ ریسک در سامانه سمر ثبت گردیده که تحلیل و نسبت ریسک های اعلامی در نمودارهای زیر نشان داده شده است. ریسکهای تکمیل شده به شرح جدول و نمودارهای زیر در سه طبقه (فرآیند اصلی، رویداد و عامل) تقسیم گردیده اند:

طبقه بندی ریسک های عملیاتی بر اساس فرایند های اصلی

طبقه بندی ریسک های عملیاتی بر اساس رویداد

میزان سرمایه لازم برای پوشش ریسک عملیاتی

به منظور محاسبه سرمایه لازم برای پوشش ریسک عملیاتی، اطلاعات مربوط به جزئیات درآمدها و هزینه های بانک منتهی به پایان سال های ۱۳۹۹، ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ اخذ شده و محاسبات مربوطه مطابق با بیانیه دوم کمیته بازل برای روش های شاخص پایه و استاندارد به شرح ذیل انجام شده است :

- روش شاخص پایه :

در این روش پس از مشخص نمودن شاخص های اصلی، میزان سرمایه لازم برای پوشش ریسک عملیاتی، معادل میانگین سه سال حاصل ضرب ضریب α در درآمد ناخالص (مشروط به مثبت بودن آن در هر سال) می باشد. بر این اساس میزان سرمایه لازم به روش زیر قابل محاسبه است:

$$K_{BIA} = \frac{[\sum (GI_i \times \alpha)]}{i} \quad 1 \leq i \leq 3 \quad i \in N$$

K_{BIA} = میزان سرمایه لازم برای پوشش ریسک عملیاتی در روش شاخص پایه؛

GI = درآمد ناخالص سالانه طی سه سال قبل مشروط به مثبت بودن آن؛

کمیته بال، سه مؤلفه زیر را برای درآمد ناخالص تعریف کرده است:

(۱) خالص درآمدهای بهره ای

(۲) خالص درآمدهای غیربهره ای

(۳) خالص درآمدهای حاصل از انجام معاملات مالی و سرمایه گذاری

$i =$ تعداد سال ها

$\alpha =$ این ضریب که پس از انجام مطالعات میدانی در این مورد، توسط کمیته بال تعیین شده است، سطح سرمایه مورد نیاز را (با توجه به زیان احتمالی) نسبت به درآمد ناخالص مؤسسه بیان می کند و در حال حاضر ۱۵٪ می باشد.
بر اساس اطلاعات مالی منتهی به پایان سال های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ بانک، نتایج محاسبات پوشش سرمایه برای ریسک های عملیاتی با روش شاخص پایه به شرح زیر می باشد:

(مبالغ به میلیون ریال)

پوشش سرمایه لازم برای ریسک عملیاتی با روش شاخص پایه منتهی به پایان سال ۱۴۰۱

۷,۳۵۹,۱۷۱

- روش استاندارد :

در این روش، فعالیت های مؤسسه اعتباری به ۸ گروه کاری تقسیم می شود. ریسک عملیاتی هر خط کاری، از حاصل ضرب ضریب β متناظر در درآمد ناخالص هر خط کاری قابل احتساب است. چنانچه مجموع حاصل ضرب های درآمد ناخالص خطوط کاری هشت گانه در ضرایب β متناظر آن ها منفی یا مساوی صفر گردد، برای آن عدد صفر منظور می شود. نحوه محاسبه در رابطه ذیل بیان می شود:

$$K_{TSA} = \left\{ \sum_{\text{سال } 1-3} \text{Max} \left[\sum (GI_{1-8} \times \beta_{1-8}), 0 \right] \right\} / 3$$

K_{TSA} = میزان سرمایه لازم برای پوشش ریسک عملیاتی در روش استاندارد

GI_{1-8} = درآمد ناخالص سالانه یک سال مشخص، مطابق رویه ای که در روش شاخص پایه تعریف شده، برای هر یک از ۸ خط کاری انجام شود.

β = درصدی است ثابت که توسط کمیته بال تعیین شده است و سطح سرمایه مورد نیاز را (با توجه به زیان احتمالی) نسبت به سطح درآمد ناخالص هر واحد کاری مشخص می کند.

مقدار ضرایب β با توجه به خطوط کاری به شرح زیر است :

خطوط کاری	ضریب β
تامین مالی شرکتی	۱۸٪
فروش و بازرگانی	۱۸٪

۱۲٪	بانکداری خرده
۱۵٪	بانکداری تجاری
۱۸٪	پرداخت و تسویه
۱۵٪	خدمات عاملیت
۱۲٪	مدیریت دارایی
۱۲٪	واسطه گری خرده

بر اساس اطلاعات مالی منتهی به پایان سال ۱۴۰۱ بانک، نتایج محاسبات پوشش سرمایه برای ریسک های عملیاتی با روش استاندارد شده به شرح زیر می باشد:

(مبالغ به میلیون ریال)

پوشش سرمایه لازم برای ریسک عملیاتی با روش استاندارد شده منتهی به پایان سال ۱۴۰۱
۷,۱۳۷,۴۶۶

ساز و کارهای کنترل و پایش ریسک عملیاتی

در سال های اخیر، به دو دلیل توجه زیادی به ریسک های عملیاتی در سازمان ها شده است:

- رشد نمایی استفاده از فناوری
- افزایش ارتباط میان شرکت کنندگان در بازارهای پول و سرمایه

با وجود آنکه پیشرفت فناوری های نوین سبب سهولت انجام بسیاری از کارها در سازمان و مهمتر از آن رشد سودآوری سازمانی شده است اما، سازمان ها را با مسائل و چالش های جدیدی نیز روبرو کرده است.

براین اساس انواع رویدادهایی که در بانک پارسیان می توانند زیان های عمده ناشی از ریسک عملیاتی را در پی داشته باشند، عبارتند از:

➤ رویدادهای مربوط به فرآیندها و روش ها

- عدم کفایت یا نامناسب بودن رهنمودها، سیاست ها و رویه ها
- عدم کفایت ارتباطات و یا ایجاد وقفه در آنها
- خطاهای مربوط به ورود اطلاعات
- عدم سازگاری فرآیندها و روش ها و یا ناکافی بودن آنها
- مستند سازی ضعیف و ناقص اطلاعات مشتریان
- مستند سازی ضعیف و ناکافی امور حقوقی
- عدم کفایت کنترل های امنیتی
- نقض قانون، مقررات و عدم رعایت الزامات
- نامناسب بودن تغییرات انجام شده در فرآیندها، روش ها، ساختارها و...
- وجود نارسایی در برنامه های اقتضایی و یا احتیاطی از جمله برنامه های مربوط به استمرار عملیات کاری

➤ رویدادهای مربوط به درون سازمان

- عدم اجرای صحیح دستورالعمل های داخلی، سیاست ها و رویه ها
- عدول از اختیارات واگذار شده
- سوء استفاده کارکنان سازمان شامل اختلاس، ارتشاء، ارائه گزارش های غلط (عمدی یا سهوی به ویژه در مورد مانده حساب ها)، سرقت، مبادلات غیرقانونی به حساب شخصی خود، خیانت در امانت، جعل اسناد و چک ها، دسترسی غیرمجاز به حساب مشتریان، سوء استفاده از اطلاعات محرمانه مشتری، فعالیت های تجاری نامناسب به حساب بانک، حیف و میل اموال و دارایی ها، نادیده گرفتن مقررات، انتشار انواع ویروس های رایانه ای در رایانه ها و شبکه های رایانه ای، پولشویی و ارائه محصولات فاقد مجوز
- عدم کفایت تفکیک وظایف و کنترل های دوگانه
- عدم شفافیت وظایف و مسئولیت ها
- بی تجربگی کارکنان
- عدم برخورداری از کارکنان متخصص و پایبند به منشور اخلاقی موسسه
- عدم نظارت کافی بر عملکرد کارکنان
- نقض قوانین مربوط به سلامت و ایمنی کارکنان

➤ رویدادهای مربوط به اختلال های کاری و نواقص سیستم

- عدم کفایت نحوه نگهداری و مدیریت سخت افزارها و نرم افزارها، شبکه و ارائه دهنده خدمت (Server)، اختلال های کاری و نارسایی سیستم های مختلف (رایانه ای و ...) از قبیل نواقص سخت افزاری و نرم افزاری، مشکلات مربوط به ارتباطات از راه دور، قطع برق، آب و گاز، استفاده از فناوری های قدیمی و غیراستاندارد.
- عدم توانایی سیستم در خصوص جلوگیری از حملات سایبری

➤ رویدادهای مربوط به خارج از سازمان

- اعمال مجرمانه مانند کلاهبرداری، سرقت، جعل، سوء استفاده از چک و جرایم رایانه ای
- عملکرد اشتباه فروشنده و اختلافات با فروشنده دارایی های مورد نیاز موسسه اعتباری (مانند تجهیزات، مستغلات و ...)
- عملیات تروریستی و ناآرامی های اجتماعی
- بلایای طبیعی مانند زلزله، آتش سوزی، سیل و ...
- علل مختلف سیاسی، حقوقی و مقرراتی از جمله دعاوی مربوط به عملکرد استخدامی و ایمنی محیط کار (دعاوی مربوط به جبران خدمات کارکنان، فعالیت های سازمان یافته نیروی کار، دعاوی ناشی از وجود تبعیض و مسئولیت عمومی، استخدام نامناسب کارکنان، جبران ناعادلانه خدمات کارکنان، سوء رفتار با کارکنان که به مواردی مانند دعاوی حقوقی، استعفا و اعتراضات و ...)

همانند سایر ریسک ها ساختار حاکمیت ریسک های عملیاتی در بانک پارسیان شامل : هیئت مدیره، مدیریت ارشد و سه خط دفاعی می باشد.

❖ هیئت مدیره و مدیریت ارشد ریسک های عملیاتی در بانک پارسیان

وظایف حاکمیت در سطح هیئت مدیره و مدیران ارشد در رابطه با ریسک های عملیاتی حرکت بسوی اهداف بانک و تدوین استراتژی های دفاعی برای نیل به اهداف و ساختار حاکمیتی است. هیئت مدیره در چارچوب بیانیه ریسک بانک خود را موظف به تدوین و توسعه فرهنگ قوی مدیریت ریسک عملیاتی می داند که مشوق رفتارهای حرفه ای و مسئولانه تمامی ارکان بانک می باشد .

❖ حاکمیت مدیریت ریسک های عملیاتی در بانک پارسیان

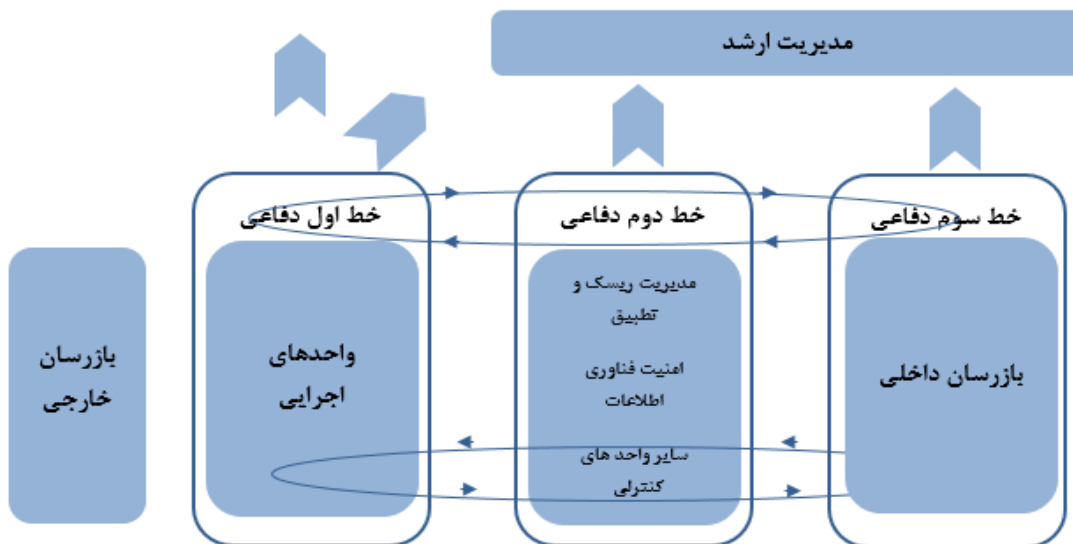
حاکمیت موثر و مطلوب پیش نیاز و شالوده چارچوب مدیریت ریسک های عملیاتی موثر است. در بانک پارسیان به منظور نیل به استقرار یک حاکمیت موثر مدیریت ریسک اقدامات کلی ذیل در حال پیاده سازی و پیگیری می باشد:

- تعریف اشتها و آستانه تحمل ریسک های عملیاتی و تصویب استراتژی و ابزارهای کاهش ریسک
- توسعه ابزار موثر برای مدیریت ریسک عملیاتی (توسعه سامانه سمر)
- بهبود ارتباط با مدیریت های بانک (بازرسی و نظارت، مدیریت حسابرسی داخلی، روابط عمومی و...) و سایر شرکت های تابعه و وابسته به منظور کاهش ریسک عملیاتی بانک
- فراهم کردن طبقه بندی استاندارد و مشترک از انواع ریسک ها جهت بهبود فرآیند شناسایی ، ارزیابی و تعیین ارزش در معرض خطر
- تولید گزارشات ریسک های عملیاتی متناسب با خطوط کاری مختلف بانک

❖ سه خط دفاعی ریسک های عملیاتی در بانک پارسیان

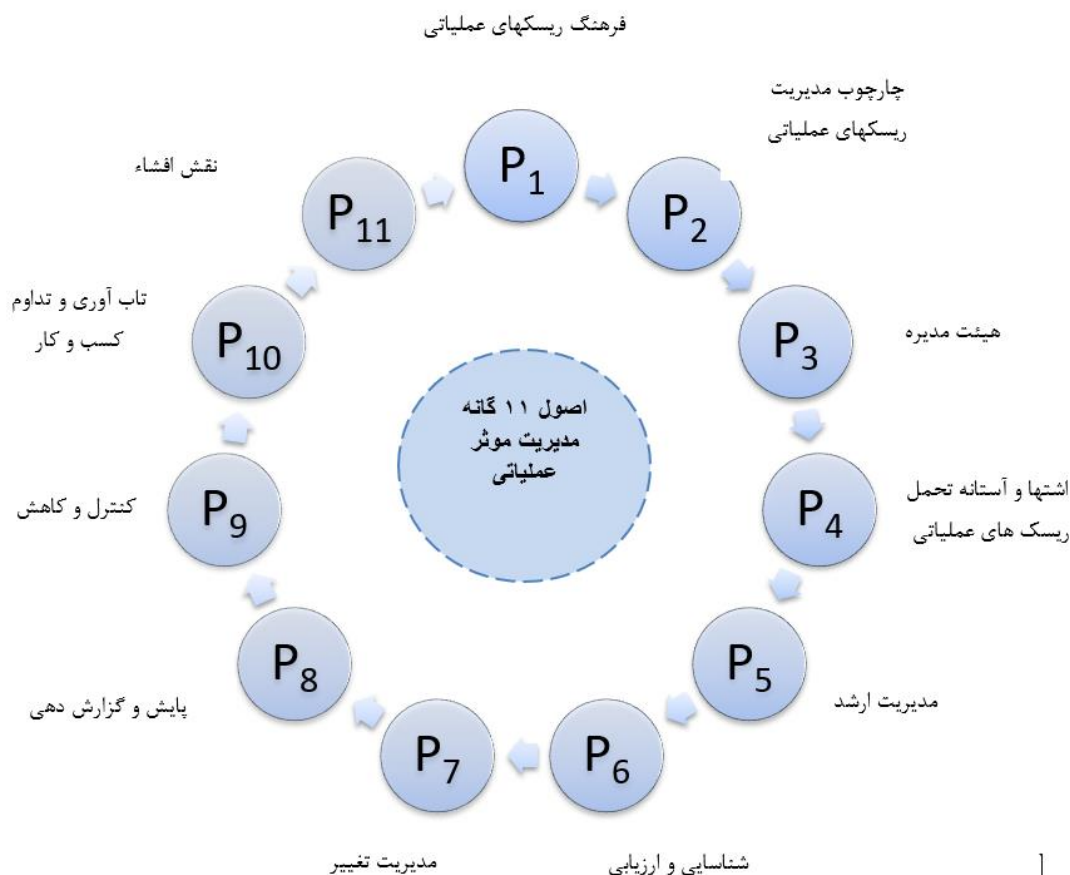
یکی از روش های رایج برای مدیریت ریسک های عملیاتی مدل سه خط دفاعی است . همه کارکنان بانک در حصول اطمینان از مدیریت ریسک عملیاتی موثر نقش دارند و این مدل به شفاف سازی مسئولیت ها کمک می کند. تعیین مسئولیت های مشخص برای همه افراد دخیل در مدیریت ریسک عملیاتی کمک می کند تا ایشان خود و چگونگی جایگیری در ساختار کنترل ریسک را بهتر درک کنند. صرف نظر از اندازه، پیچیدگی و پروفایل ریسک بانک ، مدل سه خط دفاعی یک روش ساده و موثر ارتباطی برای تعیین مسئولیت های مدیریت ریسک عملیاتی پدید آورده و وظایف و نقش های مهم را تعیین می کند. کمیته بال در سال ۲۰۱۱ اصولی جامع و رهنمودهایی برای مدیریت موثر ریسک های عملیاتی منتشر نمود که شامل حاکمیت شرکتی ، محیط ریسک عملیاتی و نقش افشاء می گردد و در آن به سه لایه دفاعی و نقش ناظر اشاره می نماید.

هیات مدیره / کمیته حساسی و کنترل های داخلی

سه خط دفاعی در مدیریت ریسک های عملیاتی عبارتند از :

- ✓ **خط اول (مدیریت خطوط کسب و کار)**
 - وظیفه شناسایی و مدیریت ریسک های عملیاتی که بصورت ذاتی در محصولات ، فعالیت ها ، فرآیندها و سیستم ها وجود دارد و تعیین شرح مسئولیت ها در قبال هر کدام
 - وظایف کلیدی مهم از جمله طراحی و پیاده سازی دستورالعمل های شفاف جهت کنترل و نظارت بر اجرای دقیق آنها
- ✓ **خط دوم (بخش مدیریت مستقل ریسک های عملیاتی)**
 - لایه دفاعی دوم، مدیریت ریسک تطبیق و مبارزه با پولشویی است که در اجرای چارچوب مدیریت ریسک های عملیاتی نیازها و پروفایل ریسک بانک و ابزارها و تکنیک های پایه ای را سازمان دهی می نماید .
- ✓ **خط سوم (ممیزی ، بررسی و رسیدگی مستقل (حسابرسی))**
 - وظیفه بازنگری مستقل چالش های حاکمیت مدیریت ریسک های عملیاتی کنترل فرآیندها و سیستم ها
 - انجام حسابرسی توسط کارکنان یا بازرسان خارجی که مستقل از فرایند و سیستم می باشند.
 - بیشتر گزارشات ریسک های عملیاتی از طریق دو خط دفاعی اول تنظیم می گردد که شامل موارد زیر است:
 - موارد تخطی از اشتباهات ریسک و حد مجاز دامنه تغییرات
 - جزئیات وقایع مهم و جدید ریسک های عملیاتی و زیان های آنها
 - وقایع خارجی و پتانسیل تاثیر آن بر بانک ها و میزان سرمایه مورد نیاز ریسک های عملیاتی

اقدامات انجام شده مدیریت ریسک و تطبیق بانک در راستای مدیریت ریسکهای عملیاتی

چارچوبی که بانک بر اساس آن نسبت به شناسایی، نظارت، کنترل و پایش وضعیت ریسکهای عمده بانک اقدام می کند در زیر مشخص گردیده است :

➤ بررسی ریسکهای عملیاتی فرآیندهای جاری و محصولات جدید:

- "دستور العمل حداقل الزامات مدیریت ریسک عملیاتی بانک ها و موسسات اعتباری غیر بانکی" بانک مرکزی
- ضوابط ناظر بر چک های بانکی و بین بانکی
- بایگانی الکترونیکی اسناد
- پروژه مکانیزه کردن کامل فرآیند اعطای تسهیلات و تعهدات
- اشکالات ارسال پیام در سامانه سپام مربوط به اعتبارات اسنادی داخلی

➤ برگزاری / شرکت در جلسات کارشناسی و بررسی ریسکهای عملیاتی مترتب :

- کمیته فنی و اجرایی امنیت فناوری اطلاعات مستندات

- بررسی امکان سیستمی نمودن کاربرد کنترلی شعب
- بررسی سطوح دسترسی مدیریت امور شعب
- استخراج قواعد کشف تقلب
- آسیب شناسی و بهبود فرآیند اعتباری
- ساماندهی سامانه های بانک
- تدوین برنامه تداوم کسب و کار بانک در بانک های خصوصی
- ریسک های صندوق لوتوس پارسیان

➤ بررسی در خواست های واحدهای ستادی و ساماندهی سطوح دسترسی:

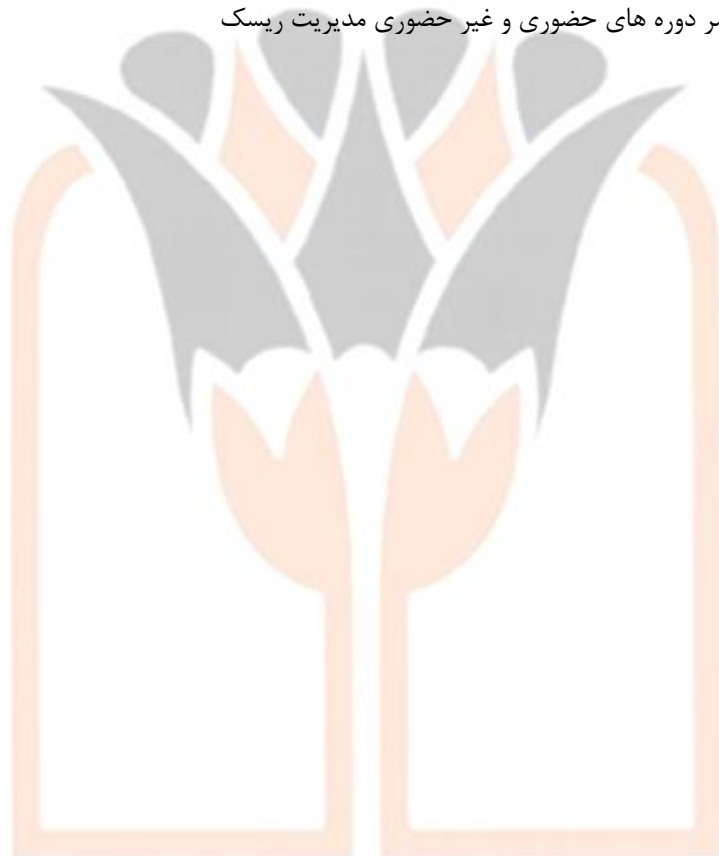
تعداد موارد	واحد متقاضی	تعداد موارد	واحد متقاضی
۱	مدیریت روابط عمومی	۴	مدیریت توسعه فناوری
۱	مدیریت مالی و گزارشگری	۱۰	مدیریت امور شعب و فروش محصولات
۱	مدیریت بانکداری شرکتی	۱	مدیریت عملیات ارزی
۳	مدیریت امور شرکت ها	۳	مدیریت بازرسی
۱	مدیریت پشتیبانی	۳	مدیریت بازاریابی و توسعه کسب و کار
۳	مدیریت حقوقی	۳	مدیریت خزانه داری
۲	صندوق قرض الحسنه	۱	مدیریت سازمان و روش ها

- بررسی ریسک های عملیاتی مرتبط با اشخاص موجود در لیست سیاه و مظنون :
- مراجعه حضوری به شعب و تهیه گزارش ریسک های محیطی/فرآیندی/پرسنلی و... :
- تهیه گزارش های موردی ریسک های عملیاتی و ارائه آن به ارکان حاکمیتی / واحدهای متولی
- ریسک های مرتبط با فرآیند/ نرم افزار /محیط صندوق امانات
- بررسی فهرست سامانه های داخلی و خارجی مورد استفاده در بانک به منظور پروژه ساماندهی سامانه های موجود در بانک
- فعالیت های مرتبط با سازمان پدافند غیر عامل / کمیته پدافند غیر عامل بانک مرکزی
- تهیه گزارش و ارسال به بانک مرکزی در خصوص موضوع " لزوم ارتقاء آمادگی و مقابله با تهدیدات "
- تهیه گزارش و ارسال به سازمان پدافند غیرعامل

➤ تهیه گزارش ریسک های عملیاتی شرکت های تابعه بانک

➤ ارتقاء فرهنگ مدیریت ریسک

• برگزاری مستمر دوره های حضوری و غیر حضوری مدیریت ریسک

بانک پارسیان